

Technická zpráva číslo 294/2018

**VÝZKUM VEŘEJNÉHO MÍNĚNÍ
V 9 LOKALITÁCH
VYTIPOVANÝCH PRO
HLUBINNÉ ÚLOŽIŠTĚ
RADIOAKTIVNÍCH ODPADŮ**

Autoři: Hanzlová Radka

Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav Akademie věd ČR, v.v.i.

Praha, září 2018

Název projektu: Výzkum veřejného mínění v 9 lokalitách vytipovaných pro hlubinné úložiště radioaktivních odpadů

Evidenční číslo objednatele: TZ294/2018-SO2018/013

ŘEŠITELÉ:

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM), Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.¹

Autoři: Radka Hanzlová¹

Schválil				
Funkce	Instituce	Jméno	Datum	Podpis
Osoba poskytovatele zodpovědná za technické řešení	CVVM	Mgr. Naděžda Čadová		
Osoba poskytovatele zodpovědná za koordinaci projektu	CVVM	Mgr. Naděžda Čadová		
Osoba objednatele zodpovědná za technické řešení	SÚRAO	Mgr. Lucie Steinerová		
Osoba objednatele zodpovědná za koordinaci projektu	SÚRAO	Mgr. Lucie Steinerová		

Obsah

1	Zadání	8
2	Zpracování tématu	9
3	Metodologie výzkumu.....	12
4	Hlavní zjištění výzkumu.....	14
5	Detailní analýza jednotlivých otázek	18
5.1	Zájem o problematiku HÚ.....	18
5.2	Souhlas se záměry a aktivitami SÚRAO.....	19
5.2.1	Souhrnné vyjádření: INDEX SOUHLASU	20
5.2.2	Referendum o provedení geologického průzkumu	21
5.2.3	Souhlas s provedením geologického průzkumu	22
5.2.4	Geologický průzkum a státní příspěvek obci	23
5.2.5	Souhlas s provozem podzemní výzkumné laboratoře.....	26
5.2.6	Souhlas s vybudováním HÚ v ČR a v dané lokalitě.....	27
5.3	Pozitivní očekávání spojená s výstavbou HÚ.....	30
5.3.1	Souhrnné vyjádření: INDEX POZITIVNÍCH OČEKÁVÁNÍ	30
5.3.2	Vnímání potenciálních pozitiv HÚ.....	31
5.3.3	Pozitivní očekávání vyjádřená v otevřené otázce	39
5.4	Obavy spojené s výstavou HÚ	42
5.4.1	Souhrnné vyjádření: INDEX OBAV.....	42
5.4.2	Vnímání potenciálních negativ HÚ	43
5.4.3	Obavy vyjádřené v otevřené otázce	50
5.4.4	Možnost vybudovat naprosto bezpečné HÚ	55
5.5	Důvěra v SÚRAO	56
5.5.1	Souhrnné vyjádření: INDEX DŮVĚRY.....	56
5.5.2	Znalost SÚRAO.....	57
5.5.3	Dostatečnost informací ze strany SÚRAO.....	58
5.5.4	Pravdivost informací poskytovaných SÚRAO.....	59
5.5.5	Zdroje informací o SÚRAO.....	60
5.5.6	Preferované způsoby komunikace.....	68
5.5.7	Četba a hodnocení zpravodaje SÚRAO	74
5.6	Zapojení do diskuze o HÚ	78
5.6.1	Souhrnné vyjádření: INDEXY ZAPOJENÍ.....	78
5.6.2	Prostor daný státem pro zapojení obce do jednání.....	80
5.6.3	Zapojení obce do jednání se státními institucemi	81
5.6.4	Prostor k diskusi daný obecním zastupitelstvem občanům.....	82
5.6.5	Zapojení občanů obce do diskuze	83
5.6.6	Osobní zapojení respondenta do diskuze o HÚ.....	85

6 Závěr	87
7 Přílohy.....	89
7.1 Technické parametry výzkumu.....	89
7.2 Struktura výběrových souborů.....	90
7.3 Dotazník.....	99

Seznam grafů:

Graf 1: Zájem o problematiku hlubinného úložiště radioaktivních odpadů	18
Graf 2: Souhlas s provedením geologického průzkumu v referendu (v %).....	21
Graf 3: Souhlas s provedením geologických průzkumů	22
Graf 4: Víte, že povolením geologických průzkumů obec povolí pouze průzkumy, nikoli výstavbu úložiště? (v %).....	23
Graf 5: Víte o tom, že povolení geologických průzkumů přinese obci finanční příspěvek od státu? (v %).....	24
Graf 6: Souhlas s realizací geologických průzkumů po zisku dodatečných informací	25
Graf 7: Srovnání souhlasu s geologickými průzkumy před (první sloupec) a po (druhý sloupec) poskytnutí dodatečných informací respondentům	26
Graf 8: Souhlas s provozem podzemní výzkumné laboratoře	27
Graf 9: Souhlas s obecným záměrem vybudovat HÚ v ČR.....	28
Graf 10: Souhlas se záměrem vybudovat HÚ v dané lokalitě	29
Graf 11: Vnímání potenciálních pozitiv HÚ (za všechny lokality)	31
Graf 12: Vnímání potenciální pozitiv HÚ: Čihadlo	33
Graf 13: Vnímání potenciální pozitiv HÚ: Kraví hora	33
Graf 14: Vnímání potenciální pozitiv HÚ: Janoch	34
Graf 15: Vnímání potenciální pozitiv HÚ: Magdaléna	35
Graf 16: Vnímání potenciální pozitiv HÚ: Čertovka	35
Graf 17: Vnímání potenciální pozitiv HÚ: Horka	36
Graf 18: Vnímání potenciální pozitiv HÚ: Hrádek	37
Graf 19: Vnímání potenciální pozitiv HÚ: Březový potok	37
Graf 20: Vnímání potenciální pozitiv HÚ: Na Skalním	38
Graf 21: Vnímání potenciálních negativ HÚ (za všechny lokality)	43
Graf 22: Vnímání potenciálních negativ HÚ: Kraví hora	45
Graf 23: Vnímání potenciálních negativ HÚ: Čihadlo	45
Graf 24: Vnímání potenciálních negativ HÚ: Janoch	46
Graf 25: Vnímání potenciálních negativ HÚ: Čertovka	46
Graf 26: Vnímání potenciálních negativ HÚ: Hrádek	47
Graf 27: Vnímání potenciálních negativ HÚ: Magdaléna	47
Graf 28: Vnímání potenciálních negativ HÚ: Horka	48
Graf 29: Vnímání potenciálních negativ HÚ: Na Skalním	49

Graf 30: Vnímání potenciálních negativ HÚ: Březový potok	49
Graf 31: Je možné vybudovat naprosto bezpečné HÚ?.....	55
Graf 32: Znalost SÚRAO (za všechny lokality)	57
Graf 33: Znalost SÚRAO (v %).....	57
Graf 34: Dostatečnost informací o HÚ ze strany SÚRAO (ti, kdo znají SÚRAO)	58
Graf 35: Pravdivost informací o HÚ poskytovaných SÚRAO (ti, kdo znají SÚRAO).....	59
Graf 36: Zdroje informací o SÚRAO (ti, kdo znají SÚRAO za všechny lokality N=1347).....	61
Graf 37: Zdroje informací o SÚRAO: Březový potok (ti, kdo znají SÚRAO N=158).....	63
Graf 38: Zdroje informací o SÚRAO: Čertovka (ti, kdo znají SÚRAO N=216).....	63
Graf 39: Zdroje informací o SÚRAO: Magdaléna (ti, kdo znají SÚRAO N=184).....	64
Graf 40: Zdroje informací o SÚRAO: Čihadlo (ti, kdo znají SÚRAO N=166)	64
Graf 41: Zdroje informací o SÚRAO: Hrádek (ti, kdo znají SÚRAO N=172)	65
Graf 42: Zdroje informací o SÚRAO: Na Skalním (ti, kdo znají SÚRAO N=152)	66
Graf 43: Zdroje informací o SÚRAO: Kraví hora (ti, kdo znají SÚRAO N=167).....	66
Graf 44: Zdroje informací o SÚRAO: Horka (ti, kdo znají SÚRAO N=115)	67
Graf 45: Zdroje informací o SÚRAO: Janoch (ti, kdo znají SÚRAO N=27).....	68
Graf 46: Preferované způsoby komunikace (za všechny lokality)	68
Graf 47: Preferované způsoby komunikace: Kraví hora	69
Graf 48: Preferované způsoby komunikace: Čihadlo	70
Graf 49: Preferované způsoby komunikace: Janoch	70
Graf 50: Preferované způsoby komunikace: Čertovka	71
Graf 51: Preferované způsoby komunikace: Hrádek	71
Graf 52: Preferované způsoby komunikace: Magdaléna	72
Graf 53: Preferované způsoby komunikace: Horka	72
Graf 54: Preferované způsoby komunikace: Na Skalním	73
Graf 55: Preferované způsoby komunikace: Březový potok	73
Graf 56: Obdržel/a jste poštou zpravodaj Zprávy ze Správy? (za všechny lokality)	74
Graf 57: Obdržel/a jste poštou zpravodaj Zprávy ze Správy? (v %).....	75
Graf 58: Četl/a jste zpravodaj Zprávy ze Správy? (za všechny lokality)	75
Graf 59: Četl/a jste zpravodaj Zprávy ze Správy?	76
Graf 60: Četl/a jste zpravodaj Zprávy ze Správy? (za všechny lokality: pouze ti, kdo uvedli, že obdrželi zpravodaj)	76
Graf 61: Líbil se Vám zpravodaj Zprávy ze Správy (pouze ti, kdo četli zpravodaj)	77
Graf 62: Prostor daný státem pro zapojení obce do jednání	80
Graf 63: Zapojení obecního zastupitelstva do jednání se státními institucemi	81
Graf 64: Prostor k diskuzi daný občanům jejich obecním zastupitelstvem	83
Graf 65: Zapojení občanů do diskuze	84
Graf 66: Osobní zapojení respondenta do diskuze i HÚ	85

Seznam tabulek:

Tabulka 1: Souhrnná koncepce výzkumu veřejného mínění v lokalitách	10
Tabulka 2: Časový průběh realizace sběru dat	13
Tabulka 3: Rozdělení lokalit podle hodnot indexů na škále -10 až +10	17
Tabulka 4: Promítnutí skóre vnímání pozitivních aspektů HÚ na škálu -10 až +10	32
Tabulka 5: Promítnutí skóre vnímání negativních aspektů HÚ na škálu -10 až +10	44
Tabulka 6: Promítnutí průměrných skóre využívání zdrojů informací o SÚRAO	62
Tabulka 7: Srovnání podílů odpovědí považujících daný atribut za dostatečný (v %)	82
Tabulka 8: Srovnání podílu odpovědí považujících daný atribut za dostatečný (v %)	84

Seznam použitých zkratk:

AV ČR	Akademie věd České republiky
CVVM	Centrum pro výzkum veřejného mínění AV ČR, v.v.i.
HÚ	hlubinné úložiště
EDU	jaderná elektrárna Dukovany
ETE	jaderná elektrárna Temelín
SÚRAO	Správa úložišť radioaktivních odpadů

 SÚRAO	Výzkum veřejného mínění v 9 lokalitách vytipovaných pro hlubinné úložiště radioaktivních odpadů	Evidenční označení:
		294/2018

1 Zadání

Předkládaná závěrečná zpráva je výstupem z projektu „**Názory veřejnosti v lokalitách vytipovaných pro zřízení hlubinného úložiště radioaktivních odpadů**“, který byl realizován formou výzkumu veřejného mínění v devíti lokalitách ČR vytipovaných jako potenciální vhodná místa pro zřízení úložiště radioaktivních odpadů. Zadavatelem výzkumu je Správa úložišť radioaktivních odpadů (SÚRAO), řešitelem výzkumu je Centrum pro výzkum veřejného mínění Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i. (CVVM). Právní aspekty spolupráce obou stran jsou ošetřeny smlouvou ze dne 9. února 2018.

2 Zpracování tématu

Téma výzkumu bylo zpracováno na základě požadavků zadavatele. Konkrétní skladba zkoumaných témat a podoba dotazníku vychází z výzkumného šetření provedeného pro SÚRAO v roce 2012¹ („Vývoj názorů na možnost uložení radioaktivních odpadů ve vybraných lokalitách“), které bylo koncipované jako první vlna periodického výzkumu vývoje veřejného mínění v lokalitách vytipovaných pro zřízení hlubinného úložiště (HÚ).

Cílem výzkumu, jehož výsledky jsou prezentovány v této zprávě, je **zmapovat aktuální názory české veřejnosti na možnost zřízení hlubinného úložiště radioaktivních odpadů ve vytipovaných lokalitách.**

Výzkum se zaměřoval na následující tematické okruhy a do nich spadající otázky, které byly identifikovány v rámci výzkumu z roku 2012:

- zájem o HÚ,
- souhlas se záměry a aktivitami SÚRAO,
- pozitivní očekávání spojená s projektem HÚ,
- obavy spojené s projektem HÚ,
- důvěra v SÚRAO,
- zapojení do diskuze o HÚ,
- otázky na aktuální témata.

¹ Viz závěrečná zpráva z výzkumu: Ďurďovič, M. *Vývoj názorů na možnost uložení radioaktivních odpadů ve vybraných lokalitách*. CVVM, 2012.

 SÚRAO	Výzkum veřejného mínění v 9 lokalitách vytipovaných pro hlubinné úložiště radioaktivních odpadů	Evidenční označení:
		294/2018

Tabulka 1: Souhrnná koncepce výzkumu veřejného mínění v lokalitách

Tematická oblast	Otázky	Zaměření otázek	Index
Zájem o problematiku HÚ	ZAJ.1	obecná míra zájmu	Index zapojení obyvatel
Souhlas se záměry a aktivitami SÚRAO	S.1 (a, b, c), S.2	souhlas s geologickými průzkumy v lokalitě souhlas s provozem výzkumné laboratoře v lokalitě souhlas s vybudování HÚ v lokalitě souhlas s vybudováním HÚ v ČR	Index souhlasu
Pozitivní očekávání spojená s výstavbou HÚ	PO.1	pracovní příležitosti při výstavbě a provozu podpora nebo dotace od státu zvýšení životní úrovně prestiž místa celospolečenského významu zvýšení příjmů z turistického ruchu příchod investorů zvýšení ceny nemovitostí	Index pozitivních očekávání
	PO.2	otevřená otázka: jiná pozitivní očekávání?	xxx
Obavy spojené s výstavbou HÚ	O.1	dopad na zdraví obyvatel poškození životního prostředí ruch během budování nebezpečí při přepravě odpadů havárie poškození prestiže regionu všeobecná obava z života v blízkosti HÚ snížení ceny nemovitostí	Index obav
	O.2, O.3	otevřená otázka: obavy ještě z něčeho jiného? možnost vybudovat bezpečné HÚ	xxx
Důvěra v instituci SÚRAO	DS.2, DS.3	informovanost ze strany SÚRAO pravdivost informací poskytovaných SÚRAO	Index důvěry
	DS.1, DS.4	znalost SÚRAO způsob získávání informací o SÚRAO	xxx
Zapojení do diskuze o HÚ	ZAP.1, ZAP.2, ZAP.3, ZAP.4	prostor k diskusi daný státem pro zapojení obce zapojení obce do jednání se státními institucemi prostor k diskusi daný obecním zastupitelstvem občanům zapojení občanů obce do diskuze	Index zapojení lokality
	ZAP.5	osobní zapojení do diskuze	Index zapojení obyvatel
Otázky na aktuální témata	A.1 – A.8	souhlas či nesouhlas s výstavbou HÚ v případě referenda rozlišování mezi realizací průzkumů a výstavbou HÚ informovanost o státním příspěvku při realizaci průzkumů souhlas s realizací průzkumů za předpokladu příspěvku obdržení zpravodaje Zprávy ze Správy četba zpravodaje Zprávy ze Správy hodnocení zpravodaje Zprávy ze Správy preferované způsoby komunikace	xxx
Identifikační a třídící otázky	ID.1 – ID.12, LOK ...	věk, pozice v zaměstnání, životní úroveň, vzdělání, rodinný stav, počet nezaopatřených dětí, pohlaví, počet odmítnutých rozhovorů, obec – místo provedení rozhovoru, začátek a konec rozhovoru, datum provedení rozhovoru...	xxx

 SÚRAO	<i>Výzkum veřejného mínění v 9 lokalitách vytipovaných pro hlubinné úložiště radioaktivních odpadů</i>	Evidenční označení:
		294/2018

Jak vyplývá z tabulky 1, vybrané otázky z tematických okruhů slouží jako základ pro **konstrukci souhrnných ukazatelů – indexů**. Vytvořené indexy jsou vztaženy k nuancované jednadvacetibodové škále od -10 do +10. Dovolují tak ve formě souhrnné informace srovnávat data za různé lokality a zohledňovat přitom i drobné posuny ve vícero dimenzích.

3 Metodologie výzkumu

Charakter a cíl výzkumu dovolují sběr dat prostřednictvím **kvantitativní metodologie** a aplikaci statistických procedur, které zajistí vysokou spolehlivost výsledků, možnost generalizace poznatků a jejich snadné srovnání mezi jednotlivými lokalitami.

Objekt výzkumu

Výzkum byl realizován v 9 lokalitách určených zadavatelem: **Březový potok, Čertovka, Čihadlo, Horka, Hrádek, Janoch (ETE-jih), Kraví hora, Magdaléna a Na Skalním (EDU-západ)**. Dotazováni byli obyvatelé starší 15 let. Pro účely statistické analýzy byla **velikost vzorku** v každé lokalitě stanovena na minimálně 300 respondentů. Dohromady bylo ve všech lokalitách nasbíráno 2813 rozhovorů.

Konstrukce výběrového souboru

Vzorek byl vybrán technikou **kvótního výběru**. Každá lokalita měla individuální výběrové schéma podle skladby obyvatel z hlediska pohlaví, věku a vzdělání. Kvóty byly nastaveny i pro jednotlivé obce v lokalitách, aby jejich zastoupení odpovídalo počtu lidí, kteří tam žijí. Jako opora výběru posloužily údaje Českého statistického úřadu ze Sčítání lidu, domů a bytů z roku 2011. (Popis výběrových souborů za jednotlivé lokality z hlediska dosažené reprezentativity v kvótních znacích lze nalézt v přílohách, které jsou součástí této zprávy.)

Dotazování

Pro sběr dat byla použita technika **standardizovaného osobního rozhovoru** za použití papírového dotazníku (metoda PAPI). Sběr dat v terénu proběhl ve třech vlnách, kdy v každé vlně probíhalo dotazování ve třech lokalitách. V každé lokalitě prováděly dotazování **3 skupiny po 3 tazatelích** z tazatelské sítě CVVM. Všichni tazatelé prošli speciálním školením pro tento konkrétní výzkum.

Pro zajištění bezproblémového sběru dat byl kromě tazatelů v každé lokalitě nasazen vyškolený **supervizor**, zaměstnanec CVVM, jehož úkolem bylo koordinovat přímo na místě průběh terénního šetření a dohlížet na práci tazatelů.

Harmonogram

Dotazování probíhalo ve **třech vlnách** o víkendech (od soboty ráno do neděle večer), kdy byla větší pravděpodobnost, že obyvatelé budou zastiženi v místě svého bydliště. Cílem bylo prošetřit každou lokalitu během jednoho víkendového termínu, aby bylo minimalizováno vzájemné ovlivnění v důsledku kontaktů mezi obyvateli. V každé vlně bylo realizováno dotazování ve třech lokalitách. Pouze v jedné lokalitě (Březový potok) nebyl v původním termínu zcela dosažen požadovaný počet rozhovorů a musel zde být realizován dosběr, při němž byly provedeny zbývající rozhovory (šlo o 96 rozhovorů). Tabulka 2 uvádí termíny realizace a výsledky šetření v jednotlivých lokalitách.

 SÚRAO	Výzkum veřejného mínění v 9 lokalitách vytipovaných pro hlubinné úložiště radioaktivních odpadů	Evidenční označení:
		294/2018

Tabulka 2: Časový průběh realizace sběru dat

Lokality	Termín realizace výzkumu	Termín dosběru	Počet dosbíraných rozhovorů	Celkový počet rozhovorů
Čihadlo	12. – 13. 5.			316
Hrádek	12. – 13. 5.			317
Magdaléna	12. – 13. 5.			300
Čertovka	26. – 27. 5.			303
Janoch	26. – 27. 5.			318
Na Skalním	26. – 27. 5.			315
Březový potok	9. – 10. 6.	23. 6.	96	313
Horka	9. – 10. 6.			316
Kraví hora	9. – 10. 6.			315
				2813

4 Hlavní zjištění výzkumu

Zájem

Rozdíly v zájmu o problematiku HÚ nejsou mezi jednotlivými lokalitami nijak výrazné. Na základě analýzy distribuce odpovědí na sedmibodové škále lze konstatovat, že téměř ve všech lokalitách se přibližně polovina dotázaných více či méně zajímá o problematiku HÚ, zatímco významně menší část se nezajímá. Výjimkami jsou lokality Kraví hora a Janoch, kde převažuje podíl těch, co se o problematiku HÚ nezajímají. Ve všech lokalitách také existuje určitá skupina obyvatel ležící názorově uprostřed mezi póly zájmu a nezájmu.

Souhlas

Vstřícný postoj k záměrům a aktivitám SÚRAO existuje v lokalitách Kraví hora a Čihadlo, v menší míře i v lokalitě Janoch. V ostatních lokalitách je silnější nesouhlasný názor. Jednoznačně nejvýrazněji v lokalitách Na Skalním a v Březovém potoce.

Míra souhlasu se zřízením podzemní výzkumné laboratoře je nižší než míra souhlasu s realizací geologických průzkumů. Výrazně nejnižší je míra souhlasu s vybudováním HÚ v dané lokalitě, již podporují nejvíce obyvatelé Čihadla (35 %) a Kraví hory (34 %). Nicméně s obecným záměrem vybudovat HÚ někde na území ČR (nikoliv v okolí jejich obce) souhlasí značná část obyvatel i v dalších lokalitách (nesouhlasí především v lokalitě Horka a Březový potok).

Naprostá většina obyvatel všech lokalit mimo Janochu ví o tom, že povolení geologických průzkumů automaticky neznamená, že v lokalitách bude vybudováno hlubinné úložiště a rovněž ví i o tom, že souhlas s geologickými průzkumy přinese obci nárok na finanční příspěvek od státu. Poskytnutí obou informací respondentům výrazněji posílilo ochotu souhlasit s geologickými průzkumy v lokalitách Hrádek, Kraví hora a Magdaléna.

Pozitivní očekávání

Aktuálně v žádné z lokalit nepřevažuje představa, že projekt HÚ bude znamenat pozitivní přínos pro danou lokalitu. Neutrálnímu postoji se nejvíce blíží názory v lokalitě Čihadlo. V ostatních lokalitách jednoznačně převládá přesvědčení, že projekt HÚ nemůže přinést nic nebo jen málo pozitivního (především v lokalitách Březový potok a Na Skalním).

Obyvatelé lokalit si celkově přínos zřízení a provozu HÚ spojují zejména s podporou nebo dotacemi od státu a s pracovními příležitostmi při stavbě a při provozu HÚ. V ostatních sledovaných aspektech je potenciální přínos HÚ vnímán zřetelně méně optimisticky. Nejméně srozumitelný a přesvědčivý je pro obyvatele předpoklad, že projekt HÚ přinese zvýšení ceny nemovitostí.

Obavy

Obyvatelé všech lokalit se více či méně silně ztotožňují se všemi zdroji obav, které byly ve výzkumu měřeny. O něco nižší je míra obav v lokalitách Kraví hora a Čihadlo, naopak v lokalitách Horka, Na Skalním a především v Březovém potoce je míra obav velmi vysoká, až extrémní.

Obyvatelé lokalit se celkově nejvíce obávají poškození životního prostředí, ruchu během budování úložiště a snížení cen nemovitostí. I v případě ostatních negativních aspektů HÚ jsou ale obavy značně vysoké. Vnímání obav je relativně homogenní a míra či potřeba rozlišování mezi jednotlivými aspekty obav, jak byly měřeny, je nízká. Zajímavé doplnění k analýze obav poskytují odpovědi na otevřenou otázku týkající se zdrojů obav.

Nadpoloviční podpora důvěry populace ve vybudování naprosto bezpečného HÚ existuje pouze na Čihadle (56 %), o něco méně než polovina obyvatel zastává stejný názor v Hrádku a Kraví hoře (46 %). V ostatních lokalitách výrazněji převážil negativní názor, tedy že není možné vybudovat HÚ tak, aby bylo naprosto bezpečné (zejména v lokalitách Horka a Na Skalním).

Důvěra v SÚRAO

SÚRAO celkově zná necelá polovina (48 %) obyvatel všech lokalit. Nejvíce je SÚRAO známé na Čertovce (71 %) a Magdaléně (61 %), nejméně v Janochu (9 %). Důvěra v SÚRAO převládá ve čtyřech lokalitách, nedůvěra v pěti. Výrazně nejsilnější důvěra je v lokalitě Janoch a dále v Čihadle, nejslabší naopak v lokalitě Na Skalním.

Podrobněji jsme se na vztah k SÚRAO ptali všech, kdo uvedli, že tuto organizaci znají. Mínění, že množství informací ze strany SÚRAO je nedostatečné, je ve většině lokalit menšinové (vyjma lokalit Magdaléna, Březový potok a Na Skalním). Častěji dotázaní vyjadřovali názor, že informovanost je více či méně dostatečná, nebo také často odpovídali prostřednictvím střední kategorie (tj. ani dostatečná, ani nedostatečná). Nedostatečnou informovanost pocítují především obyvatelé lokality Na Skalním (70 % nedostatečná, 17 % dostatečná).

V žádné z lokalit nemá důvěryhodnost poskytovaných informací SÚRAO nadpoloviční podporu (lokalitu Janoch do srovnání kvůli nízkému počtu odpovídajících nezahrnujeme). Hodnocení poskytovaných informací jako pravdivých převažuje v Čihadle, Hrádku, Kraví hoře a Horce, ve zbývajících lokalitách (Magdaléna, Čertovka, Březový potok, Na Skalním) převažuje názor opačný.

Nejčastějšími zdroji informací o SÚRAO jsou zpravodaj Zprávy ze Správy, který SÚRAO vydává, článek v obecním zpravodaji a v novinách, zprávy v televizi, ústní vyjádření starosty a veřejná debata. Mezi jednotlivými lokalitami ovšem v pořadí a frekvenci nacházíme rozdíly. Nejméně obyvatelé využívají specifické zdroje jako informační středisko SÚRAO či exkurze do úložiště (nejvíce v Kraví hoře).

Ptali jsme se také na preferované způsoby komunikace. Největší oblibě se těší tradiční, spíše pasivní komunikační média: tištěné materiály a televize, obliba internetu a veřejných besed je ale také velmi vysoká. Nejméně atraktivní jsou pro obyvatele rozhlas a zejména informační centra.

Zapojení do diskuze o HÚ

Obyvatelé všech lokalit vyjma Janochu vnímají zapojení svých obcí do projednávání otázek spojených s HÚ v převažující míře jako vysoké, především v lokalitě Březový potok. Míra zapojení obyvatel samotných do projednávání otázek spojených s HÚ je naproti tomu ve všech lokalitách zřetelně nižší.

Ve všech lokalitách vnímá prostor daný státem pro zapojení obce jako dostatečný vždy méně než polovina obyvatel (nejvíce na Čihadle 46 %, nejméně v Janochu 10 %). Naopak co se týká zapojení obecního zastupitelstva do jednání se státními institucemi, převažuje ve všech lokalitách přesvědčení, že obecní zastupitelstva se zapojují dostatečně. V obou otázkách jsme zaznamenali vysoké podíly odpovědí „nevím“ (zejména v lokalitách Horka a Janoch, proto je do srovnání nezahrnujeme). Svědčí to o tom, že obyvatelé nejsou informováni natolik, aby tyto informace dokázali posoudit. Obyvatelé všech lokalit v naprosté většině hodnotí prostor k diskusi, kterým jim dává obecní zastupitelstvo, jako více či méně dostatečný (nejvíce v Březovém potoce).

Zapojení samotných občanů do jednání je hodnoceno o něco méně jednoznačně, nicméně většinově jako více či méně dostatečné. Nejvíce se zapojují obyvatelé v Březovém potoce, dále pak Na Skalním a v Horce, výrazně nejméně v Janochu. Obyvatele jsme také požádali o jejich subjektivní posouzení toho, nakolik se oni osobně v diskusi o HÚ aktivně angažují. Zde se míra angažovanosti ukázala být mnohem méně silná. Ve všech lokalitách existuje určitá menšinová skupina obyvatel, která se v diskusi angažuje více nebo dokonce výrazně více než ostatní (v závislosti na lokalitě se velikost této skupiny pohybuje mezi 6 % Kraví hora do 16 % Čertovka). Na druhou stranu téměř polovina a více obyvatel ve všech lokalitách se dle svého mínění do diskuze o HÚ zapojuje méně než většina nebo se dokonce nezapojuje vůbec (v závislosti na lokalitě se velikost skupiny pohybuje mezi 45 % Na Skalním do 68 % v Janochu). Velmi vysoký podíl dotázaných také označuje svoji aktivitu jako průměrnou (tj. volí střední kategorii), tato odpověď spolu s variantou „vůbec se nezapojuje“ patřila ve všech lokalitách mezi dvě nejčastější.

Souhrnné ukazatele

Pro všechny nejdůležitější tematické oblasti jsme v souladu s metodologickou koncepcí výzkumu (viz část 3) zkonstruovali **souhrnné ukazatele – indexy**. Ty umožňují v koncentrované formě postihnout situaci v lokalitě vzhledem k dané tematické oblasti. Na základě analýzy indexů je možné formulovat celkový závěr provedeného výzkumu.

Schéma (následující tabulka 3) graficky dělí lokality do tří skupin. Zejména **Kraví horu, Čihadlo**, ale i **Janoch** můžeme z hlediska mínění obyvatel považovat za **nejperspektivnější lokality s relativně nejvyšší mírou vstřícného postoje vůči projektu výstavby HÚ**. Lokality **Čertovka, Hrádek a Magdaléna** se vyznačují **spíše negativním postojem vůči výstavbě HÚ**. Ve zbylých třech lokalitách – **Horka, Na Skalním a hlavně Březový potok** – vyjadřují obyvatelé **velmi silný odpor vůči výstavbě HÚ**. Aktuální výsledky potvrzují výsledky předchozích šetření, které v letech 2007, 2012 a 2015 realizovalo rovněž CVVM a v letech 2016 a 2017 výzkumná agentura ppm factum research. Za zmínku stojí především výrazný nárůst nesouhlasného názoru obyvatel s výstavbou HÚ v lokalitě Horka.

Tabulka 3: Rozdělení lokalit podle hodnot indexů na škále -10 až +10

	Index souhlasu	Index pozitivních očekávání	Index obav	Index důvěry	Index zapojení lokality	Index zapojení obyvatel
Kraví hora	0,69	-2,60	1,20	1,17	1,67	-3,44
Čihadlo	0,07	-1,40	1,33	2,60	2,70	-1,69
Janoch	-1,68	-3,73	2,73	5,17	-3,43	-4,24
Čertovka	-2,86	-4,13	3,27	-0,83	1,17	-1,20
Hrádek	-3,78	-4,60	3,87	0,53	2,47	-1,64
Magdaléna	-3,93	-4,13	3,93	-1,07	2,87	-1,12
Horka	-4,79	-4,27	5,47	-0,30	1,90	-2,37
Na Skalním	-6,33	-5,40	5,87	-3,67	1,77	-0,77
Březový potok	-7,45	-5,27	6,80	-1,23	4,53	-0,69

Pozn.: Indexy vznikají sloučením průměrných hodnot definovaných otázek (viz část 3 této zprávy a jednotlivé sekce části 5) a jejich promítnutím na škálu -10 až +10, kde -10 znamená nejnižší a +10 nejvyšší hodnotu vzhledem k dané tematické oblasti.

5 Detailní analýza jednotlivých otázek

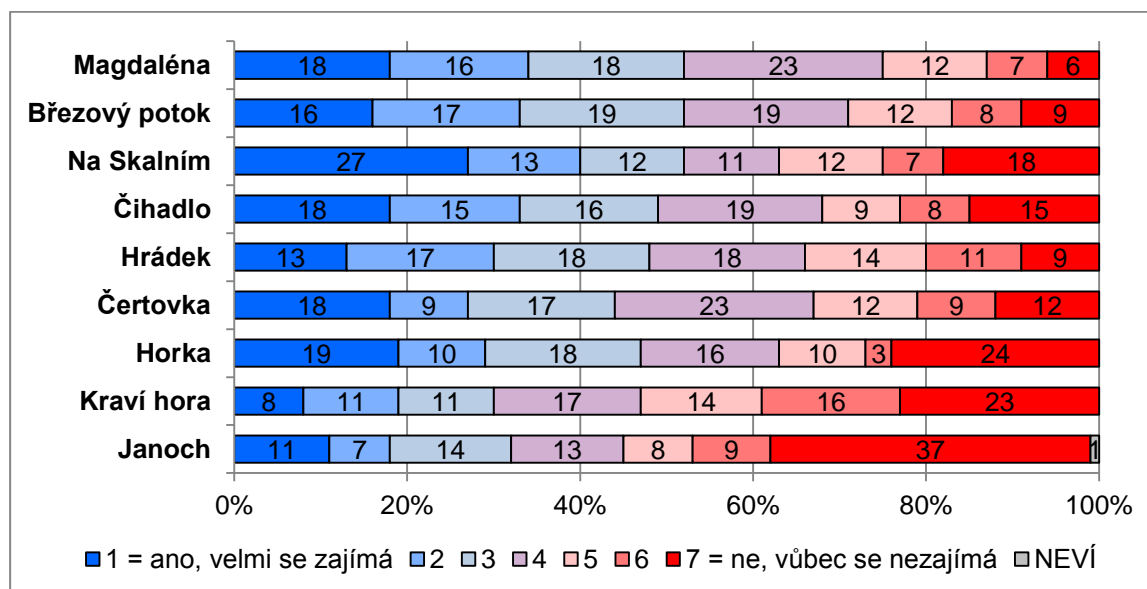
Detailní analýza je rozčleněna do sekcí, z nichž každá se věnuje jednomu z témat vymezených koncepcí výzkumu (viz část 3 této zprávy), tj.:

- zájem o problematiku HÚ,
- souhlas se záměry a aktivitami SÚRAO,
- pozitivní očekávání spojená s projektem výstavby HÚ,
- obavy spojené s projektem výstavby HÚ,
- důvěra v SÚRAO,
- zapojení do diskuze o HÚ.

Otázky na aktuální témata, jež figurují jako zvláštní oblast v koncepci výzkumu, byly podle svého zaměření zařazeny do hlavních sekcí a jsou dohledatelné podle obsahu zprávy. Každá sekce analyzuje danou problematiku obvykle za celou populaci a pak zvlášť za devět různých lokalit, případně i z jiných důležitých hledisek.

5.1 Zájem o problematiku HÚ

Celkový zájem o problematiku HÚ se v lokalitách obecně pohybuje **blízko průměrné hodnoty**, vyjma lokalit Magdaléna a Březový potok, kde je zájem mírně vyšší a také Kraví hora a Janoch, ve kterých je zájem naopak mírně nižší. V souhrnu za všechny lokality dosahuje průměrná výše zájmu hodnoty zájmu 3,90 na škále 1 až 7, střední hodnota jsou 4 body.

Graf 1: Zájem o problematiku hlubinného úložiště radioaktivních odpadů²

Pozn.: Položky řazeny dle průměru.

² Znění otázky: „Zajímáte, nebo nezajímáte se Vy osobně o problematiku hlubinného úložiště radioaktivních odpadů? Zařadte se na škále.“ Varianty odpovědí: 1 = ano, velmi se zajímá až 7 = ne, vůbec se nezajímá.

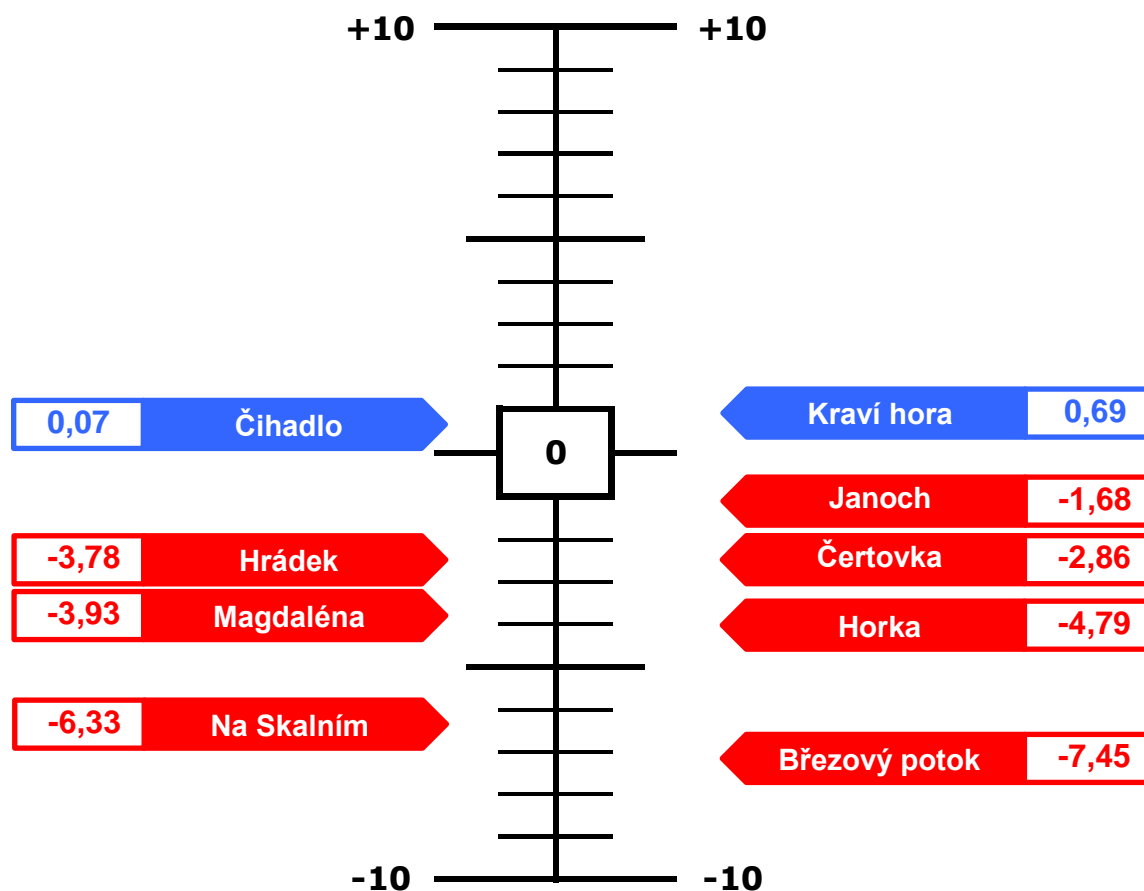
Jak však vyplývá z grafu 1, rozdíly v zájmu o problematiku HÚ mezi jednotlivými lokalitami **nejdou nijak dramatické**. Nejvyšší zájem o problematiku HÚ je v lokalitách Magdaléna (průměr 3,41) a Březový potok (průměr 3,51), nejnižší naopak v lokalitách Kraví hora (průměr 4,56) a Janoch (průměr 4,79). V ostatních lokalitách se průměry pohybují mezi 3,62 (Na Skalním) po 3,92 (Horka). Rozložení hodnot po všech bodech škály je relativně rovnoměrné pouze s několika výjimkami. Výraznější naprostý zájem (hodnota 1 na sedmibodové škále) byl zaznamenán v lokalitě Na Skalním – více než čtvrtina (27 %) obyvatel zvolila tuto možnost, naopak vyhraněnější nezájem byl zaznamenán v lokalitě Janoch, kde více než třetina (37 %) populace vyjádřila naprostý nezájem (hodnota 7 na sedmibodové škále). V lokalitách Horka a Kraví hora se toto téma setkává s naprostým nezájmem přibližně čtvrtiny dotázaných.

5.2 Souhlas se záměry a aktivitami SÚRAO

Míra souhlasu se záměry a aktivitami SÚRAO ve vytipovaných lokalitách je ústředním tématem výzkumu a byla proto zjišťována v několikerém ohledu několika otázkami:

- Hned na začátek dotazníku byla zařazena dichotomická otázka (tj. otázka typu „ano-ne“), zda by respondenti v hypotetickém případě, že by se nyní konalo referendum na toto téma, vyjádřili souhlas nebo nesouhlas s **provedením geologických průzkumů**. Viz k tomu kap. 5.2.2.
- Otázka na souhlas či nesouhlas s provedením geologických průzkumů byla respondentům položena ještě jednou v závěru rozhovoru, tentokrát s použitím sedmibodové škály. Viz k tomu kap. 5.2.3.
- Mezitím jsme ovšem otázku na souhlas s prováděním geologických průzkumů položili ještě ve střední části rozhovoru se čtyřbodovou škálou, a to hned poté, kdy byl respondent informován, že souhlas obcí s provedením geologických průzkumů automaticky neznamená výstavbu HÚ v dané lokalitě a že provádění průzkumů by obci přineslo pravidelný roční příspěvek od státu v konkrétní výši pro danou obec. Zajímalo nás, nakolik jsou obyvatelé obcí „vnímaví“ vůči těmto argumentům, tj. zda skutečnost nezávislosti geologických průzkumů na výstavbě HÚ a související nárok na finanční příspěvek v pozitivním smyslu ovlivňují ochotu souhlasit s realizací geologických průzkumů. Viz k tomu kap. 5.2.4.
- V závěru dotazníku jsme na sedmibodové škále zjišťovali, nakolik obyvatelé souhlasí s možným **zřízením podzemní výzkumné laboratoře**, která by měla zkoumat možnosti a bezpečnost úložiště. Viz k tomu kap. 5.2.5.
- V rámci dotazníku byly respondentům položeny 2 otázky týkající se vlastního **souhlasu s vybudováním HÚ**: jednak vzhledem k obecnému záměru vybudovat HÚ v ČR, jednak vzhledem k vybudování HÚ v dané lokalitě. Viz k tomu kap. 5.2.6.

5.2.1 Souhrnné vyjádření: INDEX SOUHLASU

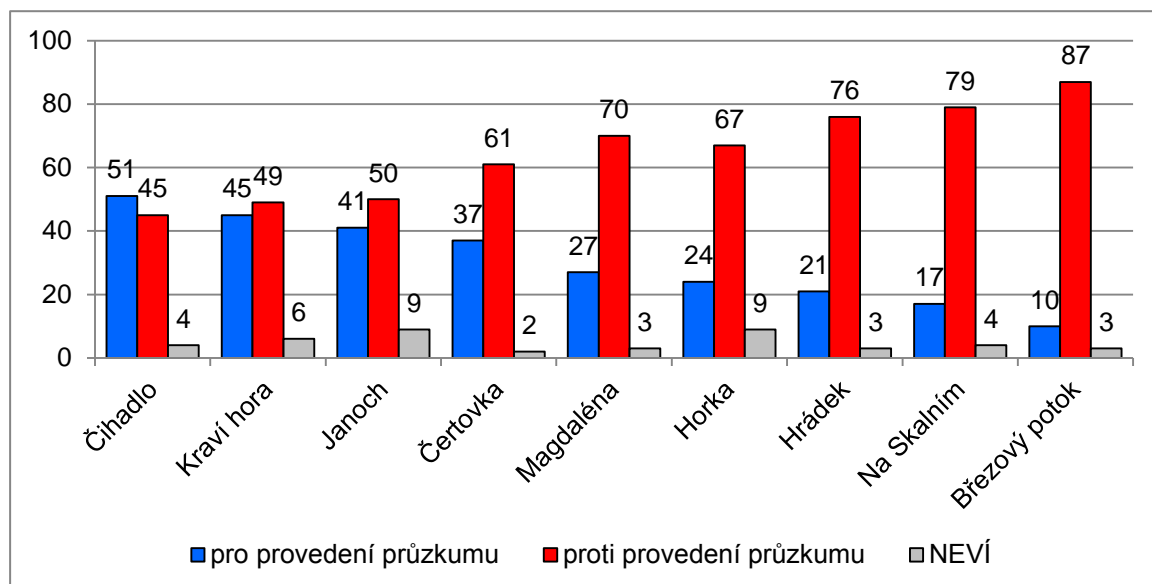
Pozn.: **Index souhlasu** je souhrnný ukazatel, který vzniká sloučením průměrných hodnot odpovědí na otázky S.1 a) až S.1 c) a S.2 a projekcí výsledných hodnot za každou lokalitu na nuancovanější škálu -10 až +10, kde -10 znamená nejnižší míru souhlasu a +10 nejvyšší míru souhlasu.

Sekce SOUHLAS – obecný závěr: Vstřícný postoj k záměrům a aktivitám SÚRAO existuje v lokalitách Kraví hora a Čihadlo, v menší míře i v lokalitě Janoch. V ostatních lokalitách je silnější nesouhlasný názor. Jednoznačně nejvýraznější nesouhlas panuje v lokalitách Na Skalním a Březový potok.

5.2.2 Referendum o provedení geologického průzkumu

Vyjádření obyvatel k tomu, jak by hlasovali v případném referendu, představuje důležité orientační vodítko ohledně aktuální nálady v lokalitě. Na druhou stranu je nicméně třeba počítat s tím, že rozhodování v reálné situaci, s vědomím všech důsledků, by mohlo dopadnout odlišně. Zjištěné hodnoty také mohou být ovlivněny tím, že někteří odpůrci projektu mohli odmítnout už samotné poskytnutí rozhovoru. Ochota poskytnout rozhovor byla ale ve všech lokalitách vysoká, odmítnutí rozhovoru představovalo spíše výjimku (především při dosběru v lokalitě Březový potok, kde starosta jedné z obcí intervenoval do výzkumu a přesvědčoval obyvatele obce, aby se výzkumu neúčastnili). To souvisí s tím, že předmětem rozhovoru bylo téma, jež se osobně dotýká života všech dotázaných.

Kdyby se nyní ve všech devíti vytipovaných lokalitách konalo referendum o realizaci geologických průzkumů, pouze v lokalitě Čihadlo by průzkumy podpořila nadpoloviční většina obyvatel (51 %). V lokalitě Kraví hora by podíl souhlasů a nesouhlasů byl téměř vyrovnaný (45 % souhlas, 49 % nesouhlas).

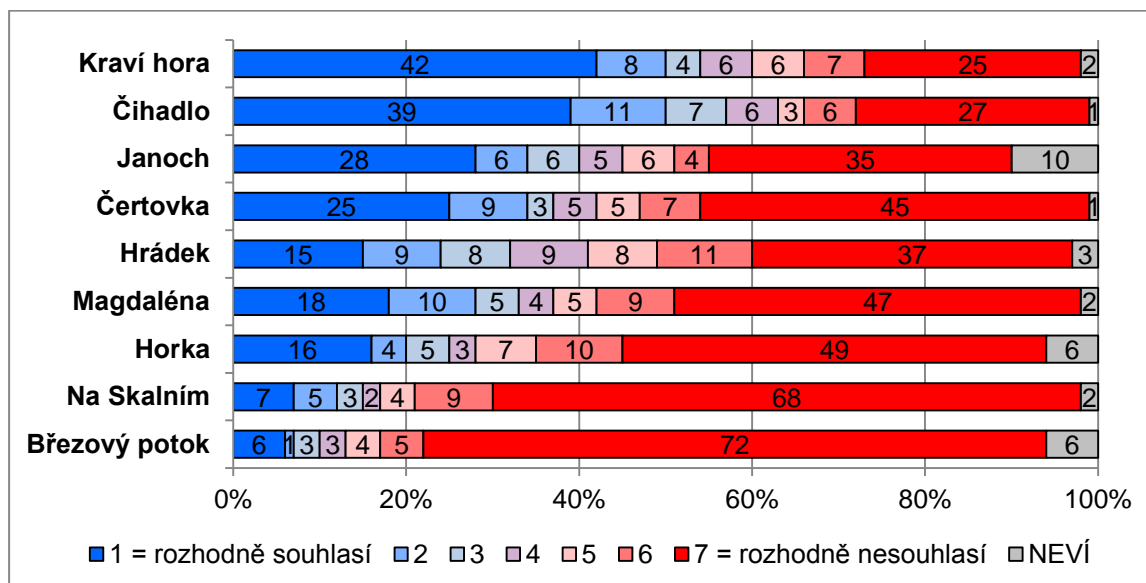
Graf 2: Souhlas s provedením geologického průzkumu v referendu (v %) ³

Ve zbylých lokalitách by v referendu již výrazněji převažoval nesouhlasný názor: nejvýrazněji a zcela jednoznačně v Březovém potoku (87 % nesouhlasí, 10 % souhlasí). Více než tři čtvrtiny obyvatel by v referendu odmítly geologické průzkumy v lokalitě Hrádek (76 % proti, 21 % pro) a Na Skalním (79 % proti, 17 % pro). O něco méně výrazně, avšak stále jednoznačně převažuje nesouhlasný názor v lokalitách Horka (67 % nesouhlas, 24 % souhlas), Magdaléna (70 % nesouhlas, 27 % souhlas) a Čertovka (61 % nesouhlas, 37 % souhlas). V lokalitě Janoch by polovina dotázaných (50 %) hlasovala proti a 41 % pro. Podíl lidí, kteří „neví“, jak by se v případném referendu vyjádřili, je ve všech lokalitách relativně nízký (nejméně 2 % na Čertovce a nejvíce 9 % v Janochu a v Horce).

³ Znění otázky: „Pokud by se nyní ve Vaší obci konalo referendum týkající se souhlasu s provedením geologického průzkumu, který zjistí, zda je možno na tomto místě úložiště vybudovat, jak byste hlasoval? Pro provedení průzkumu, proti provedení výzkumu.“ (Možnost „neví“ nebyla aktivně nabízena.)

5.2.3 Souhlas s provedením geologického průzkumu

Otázka týkající se referenda nabízela pouze možnosti „ano“ a „ne“ a byla respondentům položena v úvodu rozhovoru. Během rozhovoru nicméně byly probírány různé aspekty projektu HÚ a někteří respondenti se mohli dozvědět nové informace, zejm. pokud jde o nezávislost realizace geologických průzkumů na samotné výstavbě HÚ a o výši státního příspěvku. V závěru rozhovoru byla proto otázka na souhlas či nesouhlas s realizací geologických průzkumů položena znovu. Respondenti tentokrát svůj postoj vyjadřovali na nuancovanější **sedmibodové škále**, kde bod 1 znamená „rozhodně souhlasí“ a bod 7 „rozhodně nesouhlasí“. To přispělo k určitému změkčení na straně nesouhlasného názoru, nicméně základní výstup zůstává **stejný jako v případě referendové otázky**.

Graf 3: Souhlas s provedením geologických průzkumů⁴

Pozn.: Položky řazeny dle průměru.

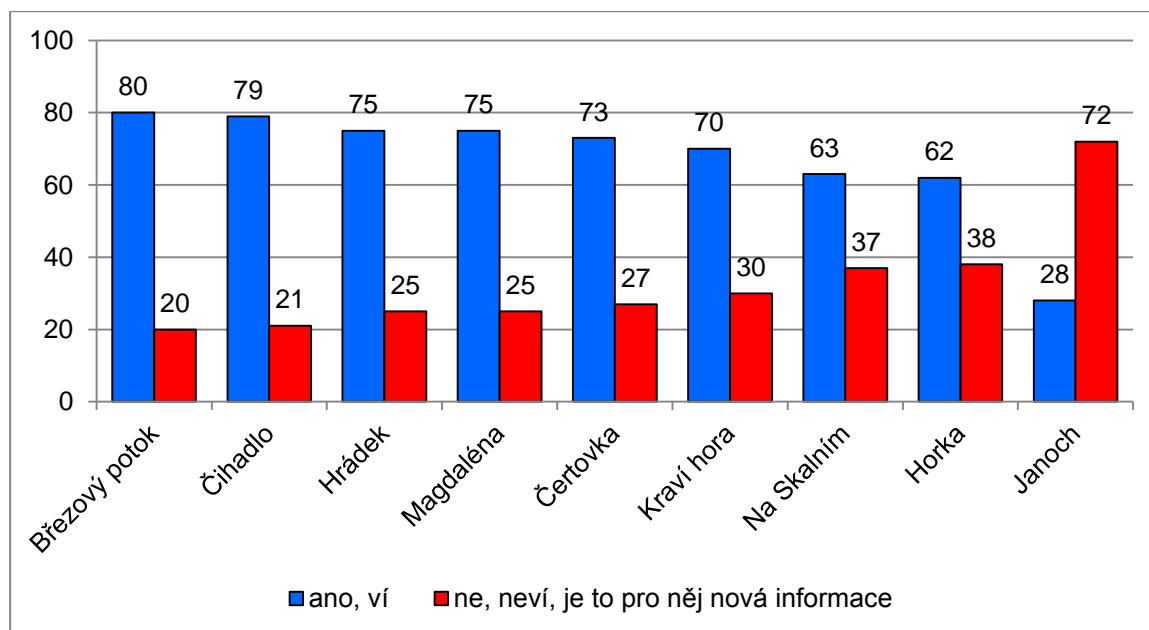
Většinou podporu má myšlenka realizace geologických průzkumů v Kraví hoře (průměr 3,49) a na Čihadle (průměr 3,52). V porovnání s referendovou otázkou (viz 5.2.2) se výrazněji změnil výsledek hlavně v Hrádku, kdy realizaci geologických průzkumů by podpořila necelá třetina (32 %) dotázaných, zatímco v referendu přibližně pětina (21 %) a posunul se tak pořadím směrem nahoru před Magdalénu. Ostatní pořadí zůstalo stejné, stejně jako podíl odpovědí „neví“.

Podíl odpovědí prostřední kategorie – „ani souhlas, ani nesouhlas“ (tedy bod 4 na škále) – je s výjimkou Hrádku, kde dosahuje 9 %, nízký (pohybuje se od 2 do 6 %). To v kombinaci se značnou dominancí krajních stanovisek (především rozhodný nesouhlas v Březovém potoce 72 % a Na Skalním 68 %, v případě rozhodného souhlasu 42 % pro Kraví horu a 39 % pro Čihadlo) svědčí o silné polarizaci názorů.

⁴ Znění otázky: „Když byste se měl nyní celkově zamyslet, do jaké míry souhlasíte, nebo nesouhlasíte s tím, aby ve Vaší lokalitě a) byl proveden geologický průzkum?“ Varianty odpovědí: 1 = rozhodně souhlasí až 7 = rozhodně nesouhlasí.

5.2.4 Geologický průzkum a státní příspěvek obci

Prvním krokem v procesu postupného výběru nejvhodnější lokality pro zřízení HÚ je realizace geologických průzkumů, jež ověří vhodnost dané lokality. **Povolení k realizaci geologických průzkumů na území obce automaticky neznamená, že v této obci bude úložiště skutečně vybudováno.** Zajímalo nás, kolik lidí v jednotlivých lokalitách od sebe tyto dvě skutečnosti dokáže oddělit.

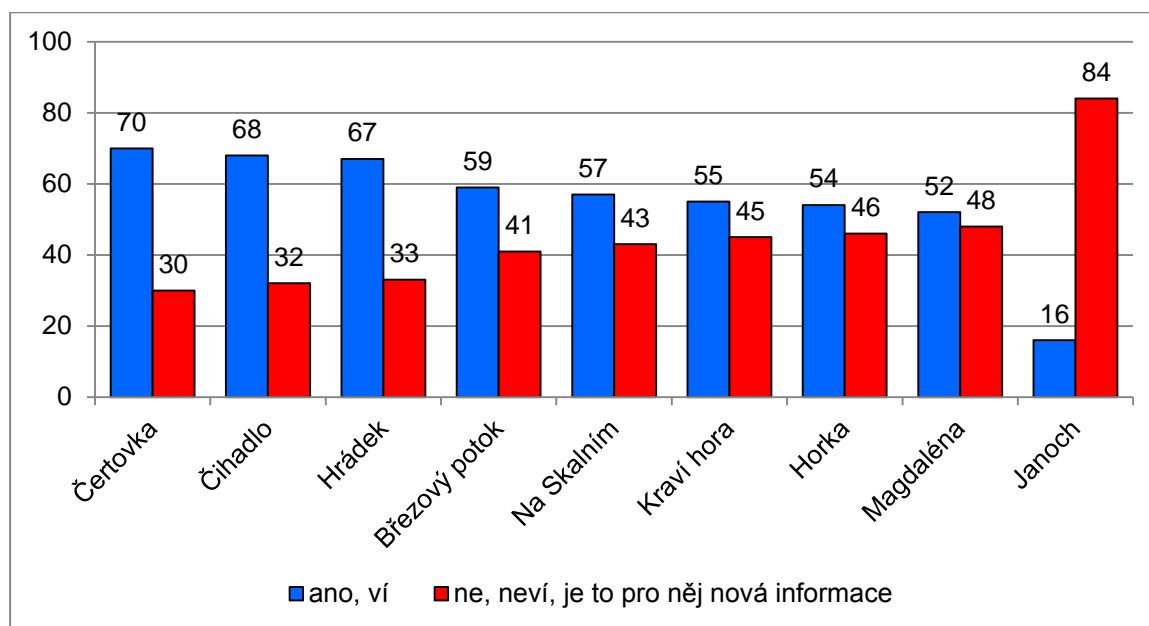
Graf 4: Víte, že povolením geologických průzkumů obec povolí pouze průzkumy, nikoli výstavbu úložiště? (v %)⁵

Jak je zřejmé z grafu 4, ve všech lokalitách vyjma Janochu jsou o této skutečnosti informováni více než tři pětiny obyvatel. Vůbec nejvíce v Březovém potoce a Čihadle (přibližně čtyři pětiny), dále pak v Hrádku, Magdaléně a Čertovce (přibližně tři čtvrtiny), 70 % v Kraví hoře a lehce nad tři pětiny Na Skalním (63 %) a v Horce (62 %). Nejnižší obeznámenost byla zaznamenána v Janochu, kde pouze o něco více než čtvrtina (28 %) dokáže odlišit realizaci geologických průzkumů a výstavbu HÚ a téměř tři čtvrtiny (72 %) nikoliv. Výsledek může být ovlivněn tím, že lokalita Janoch (ale stejně i Na Skalním) byla mezi vytipované lokality zařazena až v roce 2017 a lidé o této problematice prozatím nemusí mít dostatek informací.

Pro to, aby obyvatelé mohli posoudit možné výhody spojené s realizací geologických průzkumů, je ovšem neméně důležitá také informace o státním příspěvku. Graf 5 ukazuje, jaký podíl obyvatel v různých lokalitách ví o tom, že souhlas s průzkumy přinese obci roční příspěvek po celou dobu konání průzkumu, který bude trvat přibližně 5 let a to ve výši přesně

⁵ Znění otázky: „Možnost vybudování úložiště musí nejprve ověřit geologické průzkumy. Víte, že jejich povolením obec umožní pouze provedení geologického průzkumu, nikoli výstavbu hlubinného úložiště?“ Varianty odpovědí: Ano, víte; ne, nevíte, je to pro Vás nová informace.

vykalkulované pro každou obec zvlášť. (Tazatelé v rozhovorech respondentům uváděli podle tabulky konkrétní výše příspěvku).

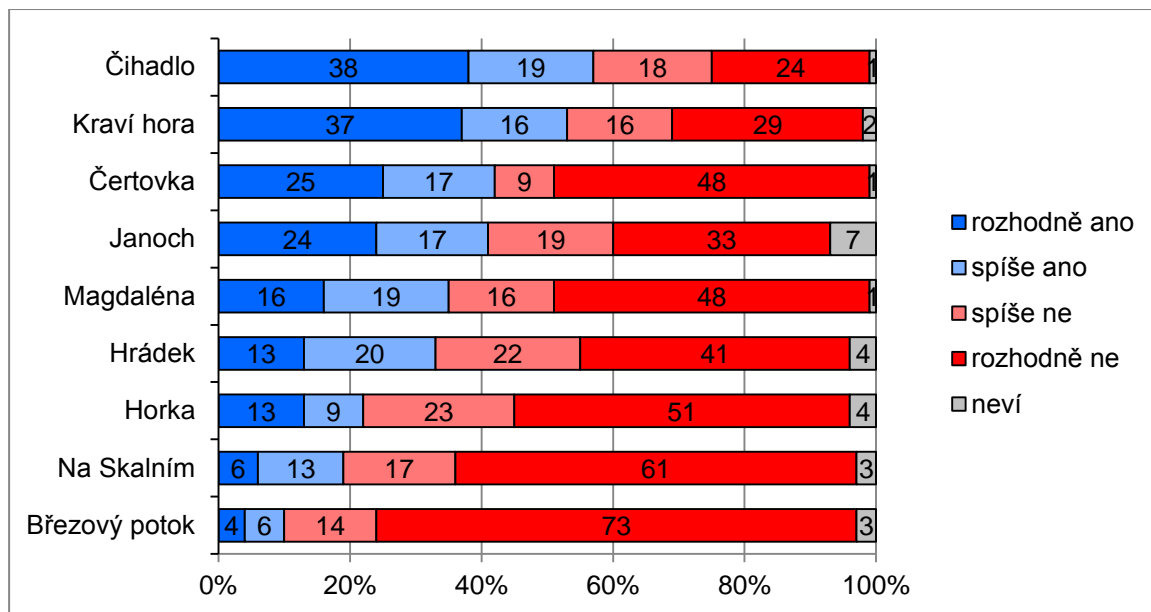

Graf 5: Víte o tom, že povolení geologických průzkumů přinese obci finanční příspěvek od státu? (v %)⁶

Z grafu 5 vyplývá, že v míře informovanosti o státním příspěvku jsou **rozdíly mezi lokalitami větší**. Ve všech lokalitách, vyjma Janochu, je o této skutečnosti informována více než polovina dotázaných. Nejvyšší je obeznámenost na Čertovce, Čihadle a v Hrádku (okolo dvou třetin), okolo třech pětín v Březovém potoce a Na Skalním a lehce nad polovinu v Kraví hoře, Horce a Magdaléně. Velmi malá obeznámenost, dokonce ještě nižší než v případě nezávislosti geologických průzkumů, je v Janochu, kde o nároku na státní příspěvek ví pouze přibližně šestina (16 %) dotázaných a více než čtyři pětiny (84 %) nikoliv.

Poté, co byli respondenti informováni o uvedených dvou souvislostech realizace geologických průzkumů, jim byla položena otázka na souhlas s realizací těchto průzkumů, tentokrát na **čtyřbodové škále**. Graf 6 ukazuje, že mezi lokalitami existují odstupňované rozdíly v míře souhlasu. Více než polovina dotázaných souhlasí s realizací geologických průzkumů v Čihadle (57 %) a Kraví hoře (53 %), u ostatních lokalit již převažuje nesouhlasný názor. V Janochu nesouhlasí 52 % dotázaných, na Čertovce 57 %, v Hrádku 63 % a na Magdaléně 64 %. Ve zbývajících třech lokalitách převažuje již naprosté odmítnutí myšlenky realizace geologických průzkumů, kdy krajní variantu „rozhodně ne“ volila vždy více než polovina dotázaných. Konkrétně v Horce nesouhlasí 74 % dotázaných (z toho 51 % „rozhodně ne“), Na Skalním nesouhlasí 78 % (z toho 61 % „rozhodně ne“) a nejnegativnější je situace v Březovém potoce, kde nesouhlasí 87 % dotázaných, z toho celých 73 % nesouhlasí rozhodně.

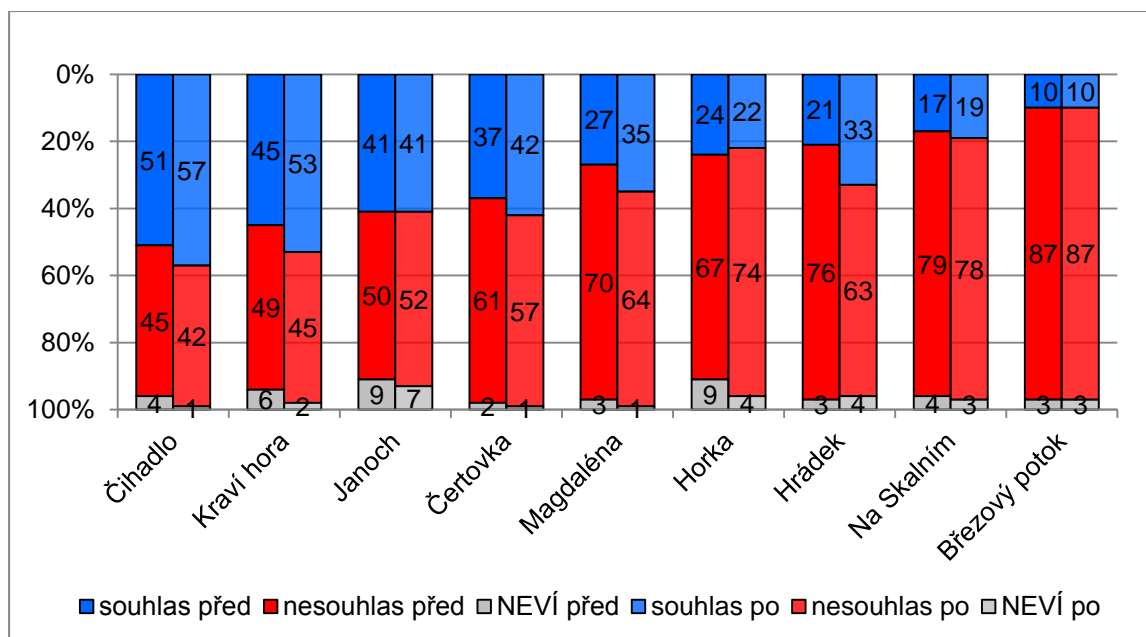
⁶ Znění otázky: „Povolení geologického průzkumu ze zákona přinese každé obci dodatečný finanční příjem, a to každý rok po celou dobu průzkumu, který bude trvat přibližně 5 let. Pro Vaši obec by to konkrétně znamenalo [VÝŠE PŘÍSPĚVKU] Kč ročně. Věděl jste o této skutečnosti?“ Varianty odpovědí: Ano, víte; ne nevíte, je to pro Vás nová informace.

Graf 6: Souhlas s realizací geologických průzkumů po zisku dodatečných informací⁷

Ovlivnilo sdělení informací o nezávislosti geologických průzkumů na souhlasu se stavbou HÚ a o nároku obcí na státní příspěvek ochotu obyvatel souhlasit s realizací geologických průzkumů? Nabízí se srovnat odpovědi za aktuální otázku s odpověďmi na otázku po souhlasu v referendu (viz kap. 5.2.2). Toto srovnání je možné provést, jelikož otázka s čtyřbodovou škálou lze sloučením kategorií snadno převést na otázku dichotomickou (pouze odpovědi „ano-ne“). Srovnání nabízí následující graf 7.

⁷ Znění otázky: „Když vezmete v úvahu zmíněné skutečnosti, souhlasil byste s provedením geologického průzkumu?“ Varianty odpovědí: Rozhodně ano, spíše ano, spíše ne, rozhodně ne.

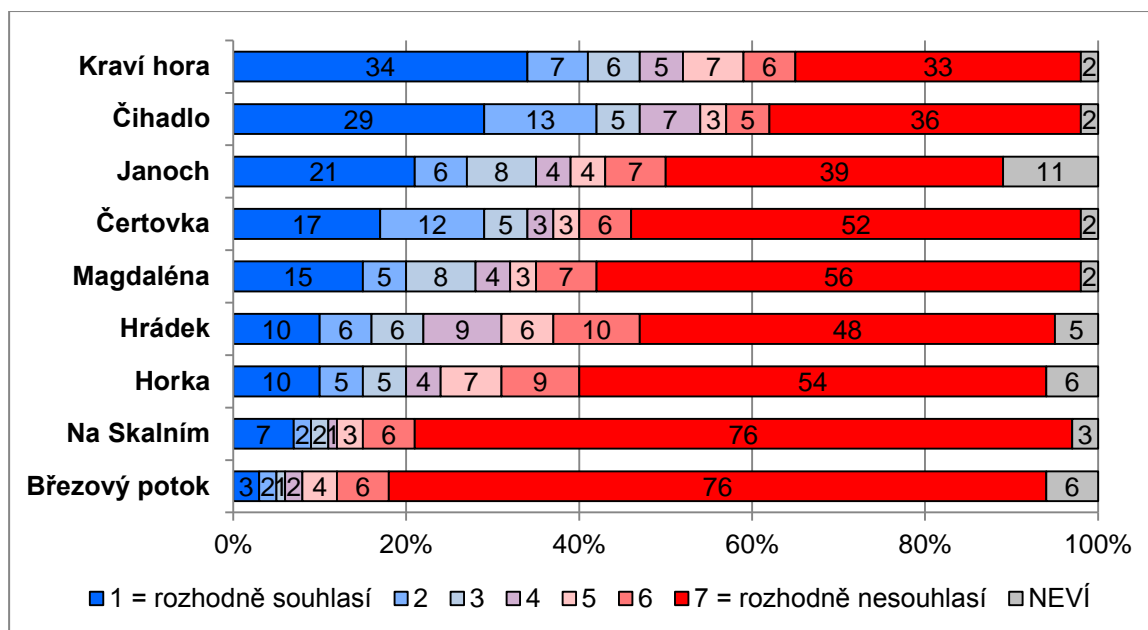
Graf 7: Srovnání souhlasu s geologickými průzkumy před (první sloupec) a po (druhý sloupec) poskytnutí dodatečných informací respondentům

Jak je vidět z grafu 7, poskytnutí dodatečných informací výrazněji posílilo ochotu souhlasit s realizací geologických průzkumů v Hrádku (o 12 procentních bodů), v Kraví hoře a Magdaléně (shodně o 8 procentních bodů), dále v Čihadle (o 6 p. b.) a Čertovce (o 5 p. b.). U ostatních lokalit nejsou rozdíly statisticky významné. Ve všech lokalitách také došlo ke snížení četností odpovědí „neví“, což lze interpretovat tak, že zmíněné dodatečné informace dokážou „rozviklat“ nerozhodnost části obyvatel a přimět je k vyjádření jasného, většinou souhlasného názoru. Vyšší počet odpovědí „neví“ v referendové otázce nicméně může být ovlivněn také tím, že tato otázka nepřipouštěla možnosti „spíše ano“ a „spíše ne“ a odkaz na referendum ve větší míře evokoval závaznost rozhodnutí.

Celkově se zdá, že míra, do jaké uvedené dodatečné informace dokáží posilovat ochotu k souhlasu s geologickými průzkumy, je zčásti **podmíněna lokalitou** (obecným postojem lokality k celému projektu výstavbu HÚ, zapojením místních organizací, samospráv i obyvatel, informovaností obyvatel).

5.2.5 Souhlas s provozem podzemní výzkumné laboratoře

Prostřední etapou mezi realizací geologických průzkumů a samotnou výstavbou HÚ má být provoz podzemní výzkumné laboratoře v lokalitě, který by měla zkoumat možnosti a bezpečnost úložiště. Respondentům jsme proto opět položili otázku týkající se míry souhlasu či nesouhlasu s implementací této fáze procesu výběru lokality.

Graf 8: Souhlas s provozem podzemní výzkumné laboratoře⁸

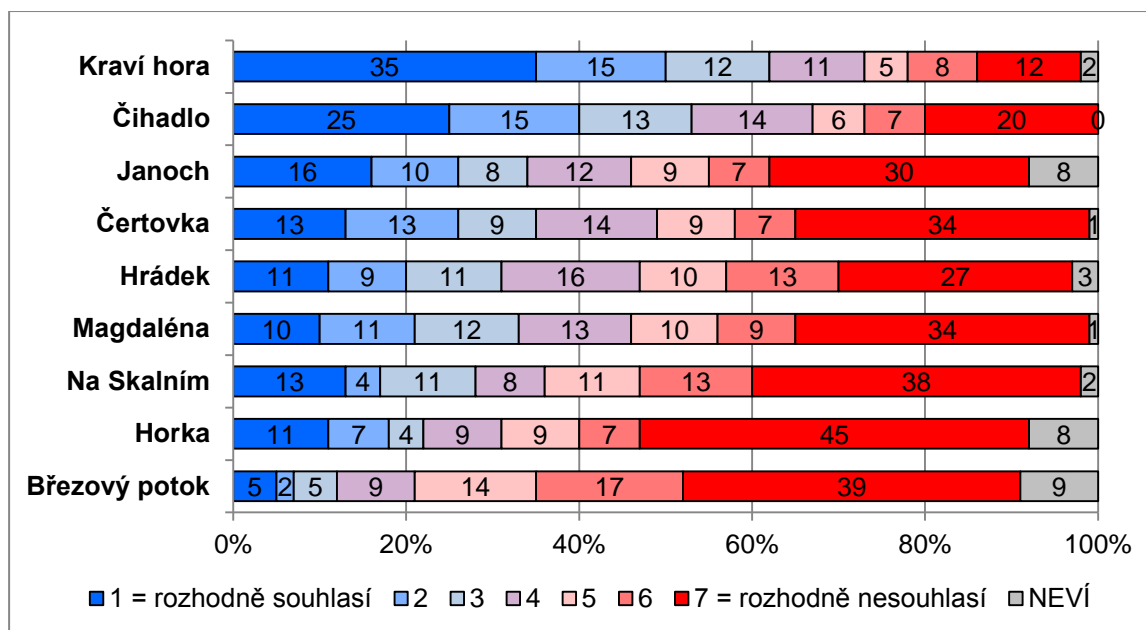
Pozn.: Položky řazeny dle průměru.

Obecně s provozem podzemní výzkumné laboratoře **souhlasí ve všech lokalitách méně obyvatel než s provedením geologických průzkumů** (viz graf 7), což naznačuje, že provoz podzemní výzkumné laboratoře vnímají respondenti jako závažnější krok směrem k samotné výstavbě HÚ než její prvotní fázi, tedy realizaci geologických průzkumů. Provoz podzemní výzkumné laboratoře má největší, téměř poloviční, podporu v Kraví hoře a Čihadle (shodně 47 %), kde zároveň přibližně stejný podíl vyjadřuje i opačný názor (v Kraví hoře nesouhlasí 46 % a na Čihadle 44 %). V ostatních lokalitách již výrazněji převládá nesouhlasný postoj obyvatel: v Janochu ho vyjádřilo 50 % dotázaných, na Čertovce 61 %, v Hrádku 64 %, na Magdaléně 66 % a v Horce 70 %. Ze srovnání opět výrazně nejhůře vychází Březový potok a Na Skalním, kde nesouhlas vyjádřilo téměř 90 % dotázaných (85 % Na Skalním a 86 % v Březovém potoce), přičemž v obou lokalitách z toho více než tři čtvrtiny (shodně 76 %) uvedly rozhodný nesouhlas, tedy hodnotu 7 na škále.

5.2.6 Souhlas s vybudováním HÚ v ČR a v dané lokalitě

V očích dotázaných existuje rozdíl v míře souhlasu s vybudováním HÚ někde v ČR a vybudováním HÚ přímo v lokalitě, ve které žijí, přičemž obecný souhlas s vybudováním HÚ kdekoli v ČR je výrazně vyšší. Lze to vysvětlit konceptem NIMBY (Not In My Back Yard), který je charakteristický pro obecně nezbytné stavby (též např. letiště, skládka apod.), které však zároveň nikdo nechce mít v blízkosti vlastního domova.

⁸ Znění otázky: „Když byste se měl nyní celkově zamyslet, do jaké míry souhlasíte, nebo nesouhlasíte s tím, aby ve Vaší lokalitě b) byla uvedena do provozu podzemní výzkumná laboratoř, která by zkoumala možnosti a bezpečnost úložiště?“ Varianty odpovědí: 1 = rozhodně souhlasí až 7 = rozhodně nesouhlasí.

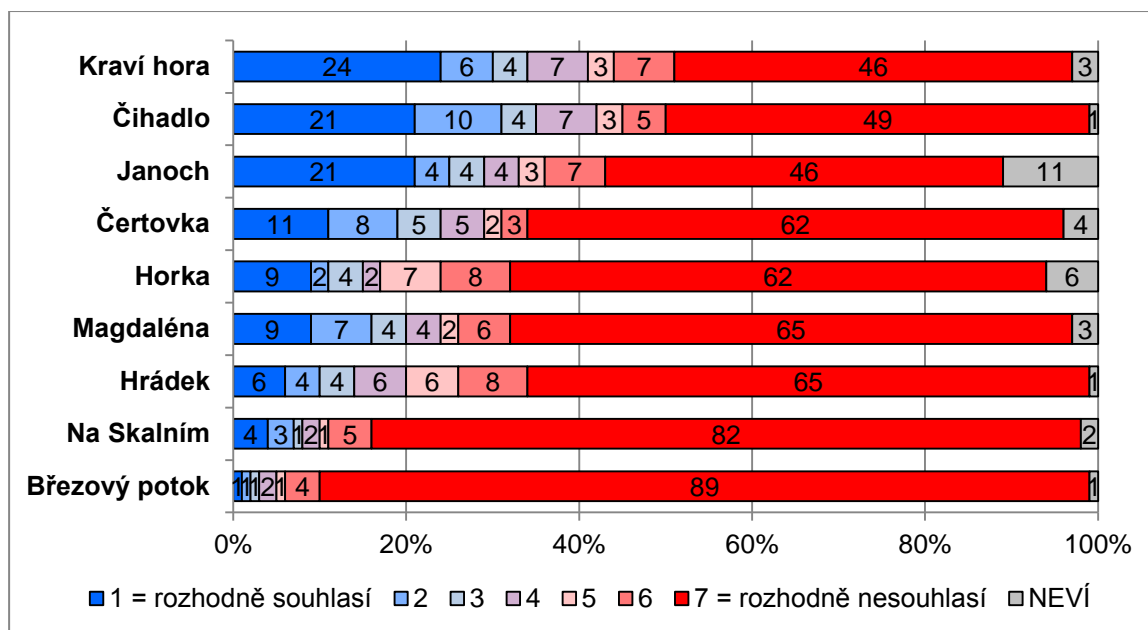
Graf 9: Souhlas s obecným záměrem vybudovat HÚ v ČR⁹

Pozn.: Položky řazeny dle průměru.

Pokud jde o souhlas s obecným záměrem vybudovat HÚ kdekoliv v ČR (graf 9), tak pořadí lokalit víceméně odpovídá jak souhlasu s provedením geologických průzkumů, tak s provozem podzemní výzkumné laboratoře. Nejvíce souhlasí obyvatelé v lokalitě Kraví hora (62 %) a nejméně v Březovém potoce (12 %). Souhlas obyvatel v ostatních lokalitách se pohybuje v rozmezí těchto dvou krajních hodnot. Ještě nadpoloviční většina souhlasí na Čihadle (53 %), v ostatních lokalitách již převažuje nesouhlas nad souhlasem. Konkrétně v Janochu nesouhlasí 46 % (souhlasí 34 %), polovina (50 %) nesouhlasí v Hrádku (souhlasí 31 %) a na Čertovce (souhlasí 35 %), již nadpoloviční většina (53 %) nesouhlasí na Magdaléně (souhlasí 33 %) a ve zbylých dvou lokalitách – Horka a Na Skalním – nesouhlasí více než tři pětiny obyvatel (v Horce 61 % a Na Skalním 62 %).

V následujícím grafu 10 jsou zobrazeny výsledky na otázku souhlasu obyvatel s výstavbou HÚ přímo v dané lokalitě. Pokud porovnáme výsledky jak s obecným záměrem vybudovat HÚ v ČR (viz graf 9), tak se souhlasem s předcházejícími etapami samotné výstavby HÚ (viz grafy 3 a 8), tak **k samotné výstavbě HÚ v dané lokalitě se obyvatelé staví výrazně méně vstřícně či méně pozitivně**. Nesouhlas přitom většinou nabývá vyhraněně negativní hodnotu (bod 7 na škále, tedy „rozhodně nesouhlasí“), která je ve všech lokalitách nejčastěji zastoupenou variantou odpovědi (vždy ji vyjádřilo alespoň 46 % dotázaných).

⁹ Znění otázky: „Zvažovaných lokalit pro vybudování úložiště je v současnosti několik. Necháme-li stranou Vaši lokalitu, souhlasíte, nebo nesouhlasíte s obecným záměrem vybudovat v České republice úložiště radioaktivních odpadů?“ Varianty odpovědi: 1 = rozhodně souhlasí až 7 = rozhodně nesouhlasí.

Graf 10: Souhlas se záměrem vybudovat HÚ v dané lokalitě¹⁰

Pozn.: Položky řazené dle průměru.

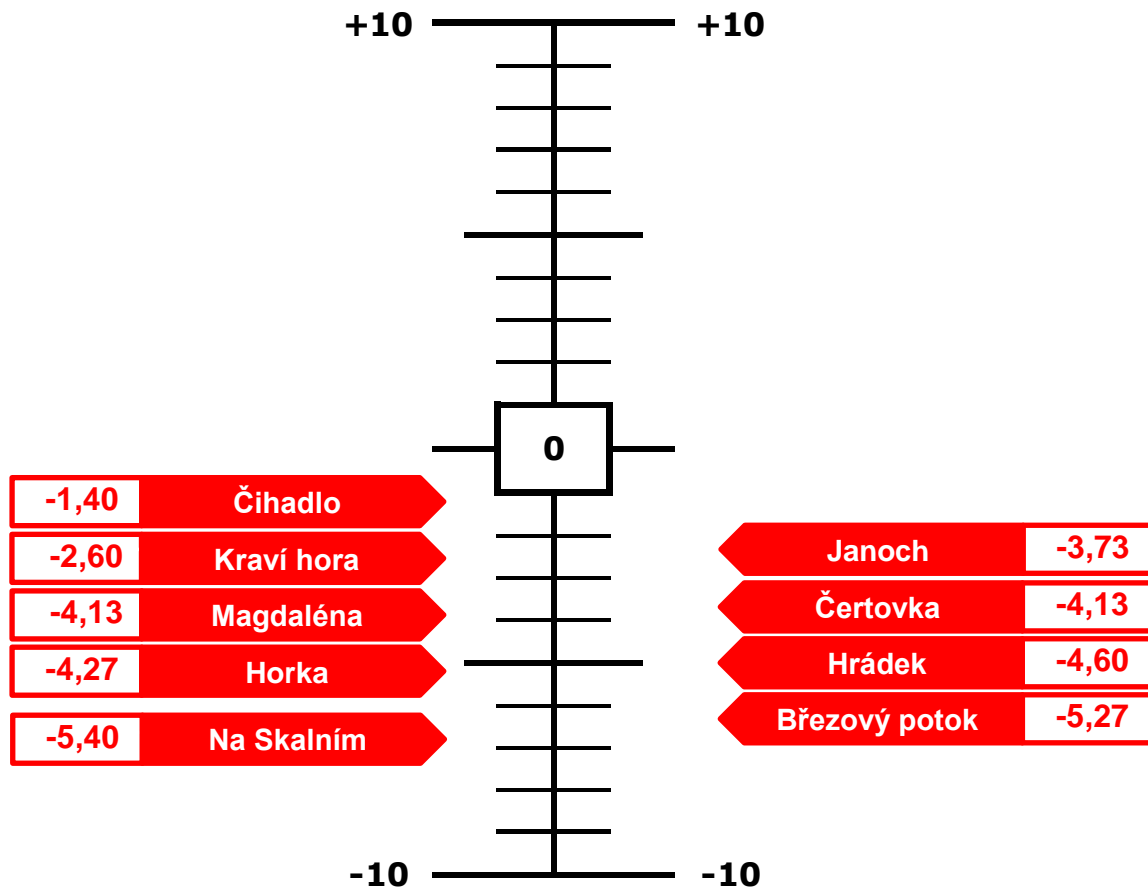
Podobně jako v případě obecného souhlasu, nejvíce přívětivě se k samotné výstavbě v dané lokalitě staví obyvatelé Čihadla (souhlasí 35 %) a Kraví hory (souhlasí 34 %), nicméně i u těchto dvou lokalit převažuje nadpoloviční nesouhlas. Relativně vstřícný postoj mají i obyvatelé lokality Janoch, ve které s výstavbou souhlasí 29 %, nesouhlasí 56 %, zároveň se však jedná o jedinou lokalitu, kde více než desetina (11 %) nedokázala odpovědět a zvolila variantu „nevím“. U ostatních lokalit výrazně převažuje nesouhlas nad souhlasem – vůbec nejvíce v Březovém potoce (94 % ku 3 %), dále Na Skalním (88 % ku 8 %), v Hrádku (79 % ku 14 %), v Horce (77 % ku 15 %), na Magdaléně (73 % ku 20 %) a na Čertovce (67 % ku 24 %).

¹⁰ Znění otázky: „Když byste se měl nyní celkově zamyslet, do jaké míry souhlasíte, nebo nesouhlasíte s tím, aby ve Vaší lokalitě c) bylo vybudováno hlubinné úložiště, pokud výsledky podzemní laboratoře prokáží bezpečnost lokality?“ Varianty odpovědí: 1 = rozhodně souhlasí až 7 = rozhodně nesouhlasí.

5.3 Pozitivní očekávání spojovaná s výstavbou HÚ

Pozitivní očekávání byla měřena prostřednictvím baterie osmi otázek, na jejichž základě je zkonstruován index pozitivních očekávání.

5.3.1 Souhrnné vyjádření: INDEX POZITIVNÍCH OČEKÁVÁNÍ

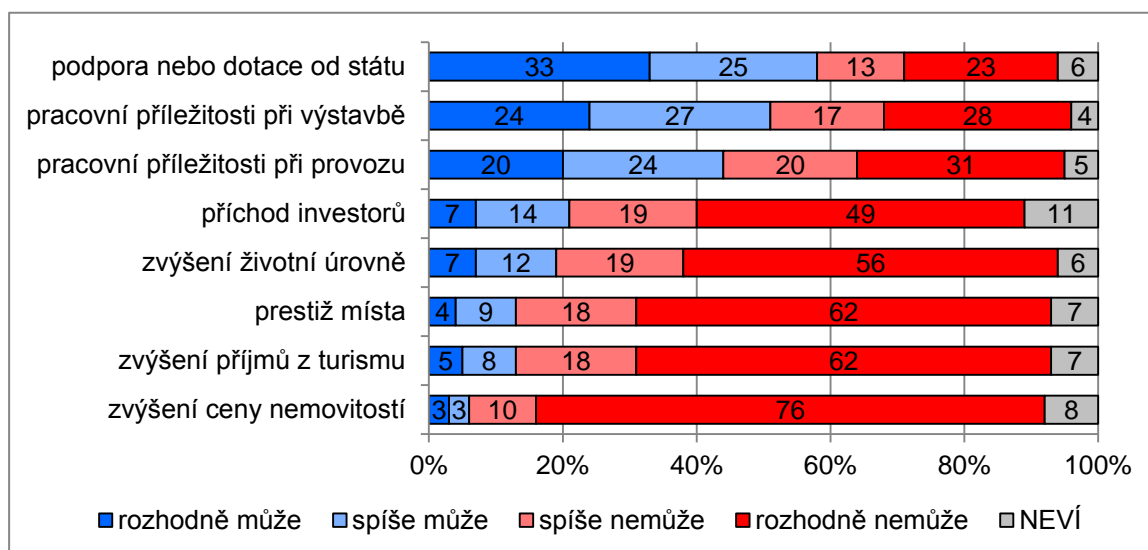

Pozn.: **Index pozitivních očekávání** je souhrnný ukazatel, který vzniká sloučením průměrných hodnot odpovědí na otázky PO.1 a) až PO.1 h) a projekcí výsledných hodnot za každou lokalitu na nuancovanější škálu -10 až +10, kde -10 znamená nejmenší pozitivní očekávání a +10 největší pozitivní očekávání.

Sekce POZITIVNÍ OČEKÁVÁNÍ – obecný závěr: Aktuálně v žádné z lokalit nepřevažuje představa, že projekt HÚ bude znamenat pozitivní přínos pro danou lokalitu. Jak ukazuje index pozitivních očekávání, neutrálnímu postoji se nejvíce blíží hodnoty v lokalitě Čihadlo, ve zbylých lokalitách se pozitivní očekávání propadají hlouběji do negativních hodnot – především v lokalitách Březový potok a Na Skalním.

5.3.2 Vnímání potenciálních pozitiv HÚ

Graf 11 shrnuje vnímání nejdůležitějších potenciálních pozitiv HÚ, která byla zařazena do dotazníku, **dohromady za všechny lokality**. Podává tak informaci o tom, v čem obyvatelé dotčených lokalit obecně spatřují potenciální přínos výstavby a provozu HÚ. Jinými slovy je možné říci, že z grafu vyplývá, jaké základní motivy by měla zahrnovat argumentace poukazující na výhody zřízení HÚ v lokalitách, mají-li ji obyvatelé naslouchat.

Graf 11: Vnímání potenciálních pozitiv HÚ (za všechny lokality)¹¹

Hlavním společným jmenovatelem sledovaných potenciálních pozitiv HÚ je jejich vazba na **přísun financí a ekonomické aktivity do lokality**. Obecně si obyvatelé spojují projekt výstavby HÚ zejména s podporou nebo dotacemi od státu (58 %) a s pracovními příležitostmi při výstavbě HÚ (51 %) a při jeho provozu (44 %). U ostatních položek vnímají dotázaní potenciální přínos HÚ již výrazně méně optimisticky. U všech těchto položek vyjma příchodu investorů více než polovina dotázaných označila nejkrajnější variantu, že výstavba HÚ „rozhodně nemůže“ přinést v dané oblasti nic pozitivního. V součtu s variantou „spíše nemůže“ je pak 68 % dotázaných přesvědčeno, že výstavba HÚ do lokality nepřiláká nové investory, 75 % se domnívá, že nepřinese zvýšení životní úrovně, podle 80 % respondentů se v souvislosti s výstavbou HÚ nezvýší prestiž místa a příjmy z turismu a 86 % dotázaných pochybuje o tom, že dojde ke zvýšení cen nemovitostí. U hodnocení některých potenciálních pozitiv může hrát určitou roli nejasná představa obyvatel lokalit o tom, jakým způsobem by se daná pozitiva prakticky realizovala (např. zvýšení příjmů z turismu) či projevovala (např. nárůst prestiže místa).

Při analýze potenciálních pozitiv, jak jsou vnímána obyvateli, je nicméně klíčové uvažovat **specifickou situaci v jednotlivých lokalitách**. Právě diferenciaci hodnot podle lokalit v souhrnném vyjádření zobrazuje následující tabulka.

¹¹ Znění otázky: „Může, nebo nemůže podle Vás hlubinné úložiště Vaší lokalitě přinést něco pozitivního v následujících oblastech? a) Pracovní příležitosti při jeho výstavbě. b) Pracovní příležitosti při jeho provozu. c) Podporu nebo dotace ze strany státu. d) Zvýšení životní úrovně. e) Prestiž místa, které řeší problém celého státu a společnosti. f) Zvýšení příjmů z turistického ruchu díky exkurzím. g) Příchod investorů. h) Zvýšení ceny nemovitostí.“ Varianty odpovědí: rozhodně může, spíše může, spíše nemůže, rozhodně nemůže.

 SÚRAO	Výzkum veřejného mínění v 9 lokalitách vytipovaných pro hlubinné úložiště radioaktivních odpadů	Evidenční označení:
		294/2018

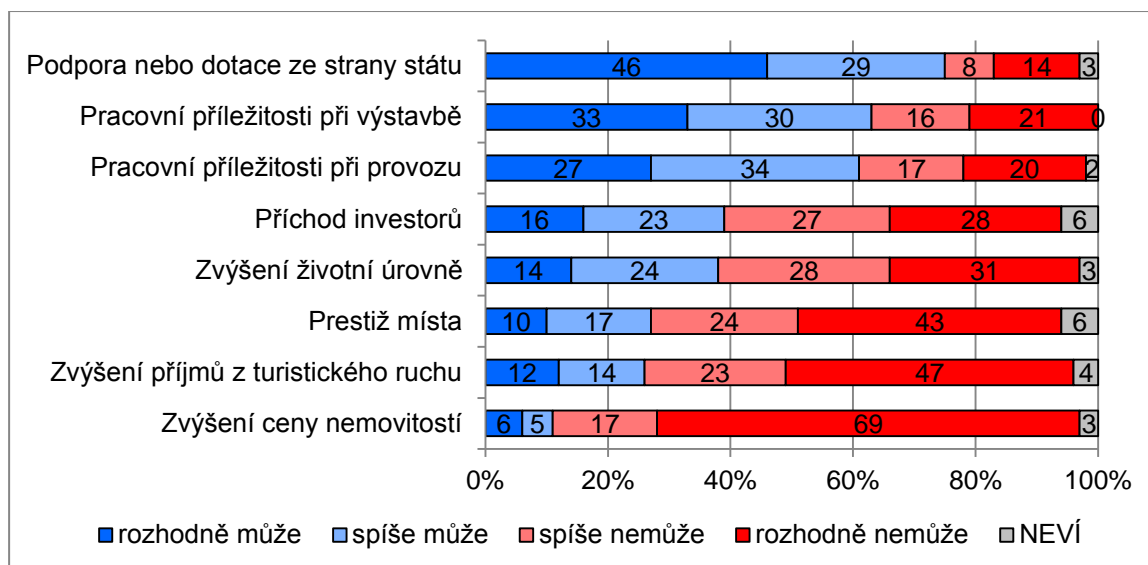
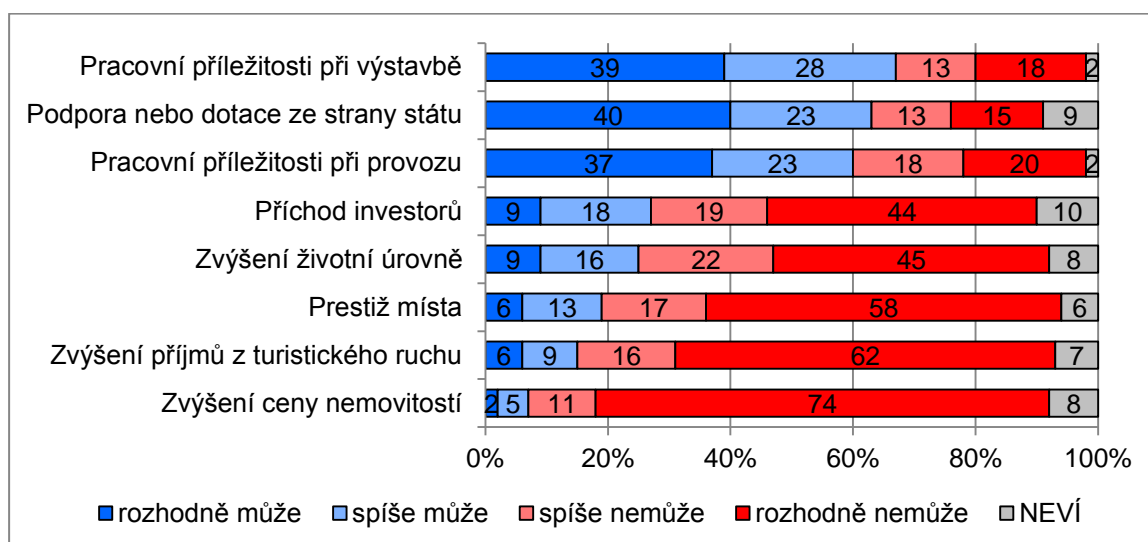
Tabulka 4: Promítnutí skóreů vnímání pozitivních aspektů HÚ na škálu -10 až +10

	Čihadlo	Kraví hora	Janoch	Magdaléna	Čertovka	Horka	Hrádek	Březový potok	Na Skalním
podpora nebo dotace od státu	4,07	3,13	-0,33	1,53	2,2	-0,33	2,47	-0,53	-0,07
pracovní příležitosti při výstavbě	1,73	2,60	-0,13	0,60	-1,13	-1,13	-1,07	0,53	-2,60
pracovní příležitosti při provozu	1,27	1,73	-0,73	-1,80	-3,87	-2,33	-1,00	-0,27	-3,20
příchod investorů	-1,53	-4,00	-3,60	-4,87	-5,13	-4,33	-6,40	-7,60	-6,33
zvýšení životní úrovně	-1,93	-4,27	-5,27	-5,47	-4,67	-5,73	-6,80	-7,80	-6,87
prestiž místa	-3,73	-5,60	-6,27	-7,40	-6,20	-6,53	-7,53	-8,47	-7,53
zvýšení příjmů z turismu	-4,00	-6,27	-6,27	-6,80	-6,27	-5,87	-7,73	-8,67	-7,80
zvýšení ceny nemovitostí	-7,00	-8,13	-7,07	-8,73	-8,13	-7,93	-8,67	-9,53	-8,6
Index pozitivních očekávání	-1,40	-2,60	-3,73	-4,13	-4,13	-4,27	-4,60	-5,27	-5,40

Pozn.: Tabulka obsahuje skóre odpovědí promítnuté na transformovanou škálu -10 až +10, kde -10 znamená nejnižší míru pozitivních očekávání a +10 míru nejvyšší (tzn. že čím vyšší je uvedená hodnota, tím větší je podíl odpovědí „spíše může“ a „rozhodně může“ týkajících se přínosu HÚ pro lokalitu.) Odpovědi „neví“ nejsou zahrnuty.

Tabulka 4 promítá skóre vnímání pozitivních aspektů HÚ na transformovanou škálu -10 až +10, která představuje jednotné měřítko. Poslední řádek tabulky obsahuje průměr transformovaných skóreů za danou lokalitu, tj. její index pozitivních očekávání, jak byl uveden výše. Minusové znaménko indexů indikuje, že celkové hodnocení potenciálních pozitiv je ve všech lokalitách **mírně až silně podprůměrné**. Modře jsou odlišeny dvě lokality (Čihadlo a Kraví hora) s příznivějším negativním indexem, červeně zbývající lokality, které za nimi s odstupem následují.

Nyní budeme analyzovat vnímání potenciálních pozitiv výstavby HÚ zvláště pro každou lokalitu. Nejdříve začneme dvěma lokalitami, které se vyznačují relativně vyšší mírou pozitivních očekávání směrem k projektu HÚ: **Čihadlo a Kraví hora**.

 Graf 12: Vnímání potenciální pozitiv HÚ: **Čihadlo**

 Graf 13: Vnímání potenciální pozitiv HÚ: **Kraví hora**

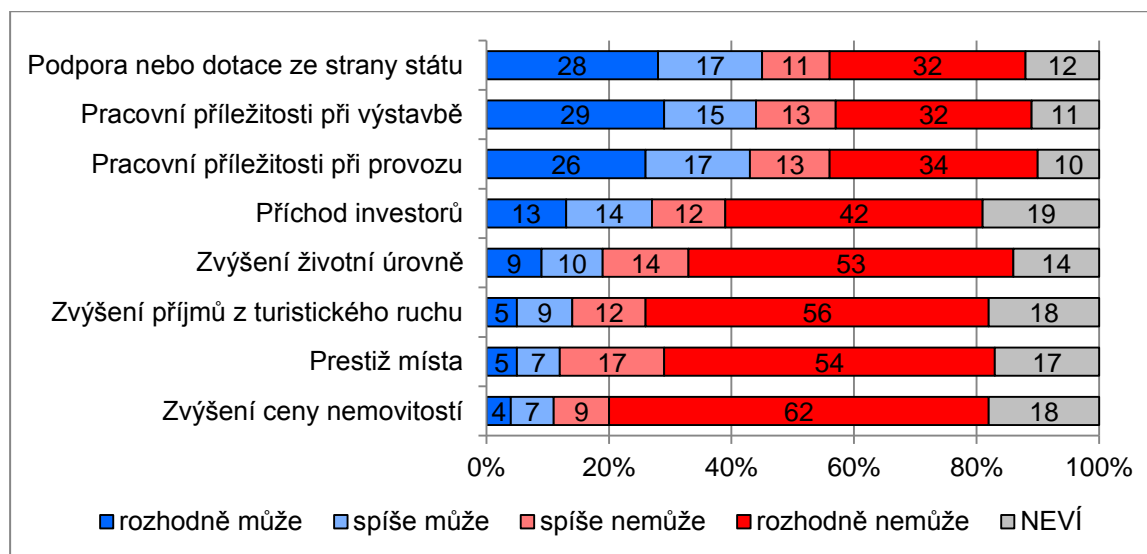
Grafy 12 a 13 za lokality Čihadlo a Kraví hora vykazují **podobnou strukturu názorů**, výjimkou je pouze obměněné pořadí na prvním a druhém místě mezi položkami podpora nebo dotace ze strany státu a pracovní příležitosti při výstavbě. Pořadí jednotlivých pozitiv (v případě lokality Čihadlo) tak přesně kopíruje pořadí, které bylo zaznamenáno pro všechny lokality dohromady (viz graf 11).

Lokalitou s největší mírou pozitivních očekávání je Čihadlo, které v součtu kategorií „rozhodně může“ a „spíše může“ za všechny jednotlivé položky dosahuje nejvyššího podílu (340 procentních bodů). Přesně tři čtvrtiny místních (75 %, z toho 46 % zvolilo odpověď „rozhodně může“) se domnívají, že projekt HÚ by přinesl podporu nebo dotace ze strany státu, o něco více než tři pětiny si od něj slibují pracovní příležitosti při výstavbě (63 %) a při provozu (61 %). Téměř dvě pětiny obyvatel Čihadla mají pozitivní očekávání i vzhledem k příchodu investorů (39 %) a ke zvýšení životní úrovně (38 %), přestože zde už výrazněji převažuje váhavější názor reprezentovaný odpovědí „spíše může“. Už jen podle přibližně

čtvrtiny lidí by se díky projektu HÚ mohla zlepšit prestiž lokality Čihadlo jako místa celospolečenského významu (27 %) a zvýšit příjmy z turistického ruchu (26 %). Výrazně nejméně pozitivně se obyvatelé Čihadla staví k možnosti zvýšení ceny nemovitostí, které jako pozitivní hodnotilo pouze 11 % dotázaných a negativně 86 % (z toho 69 % zvolilo variantu „rozhodně nemůže“).

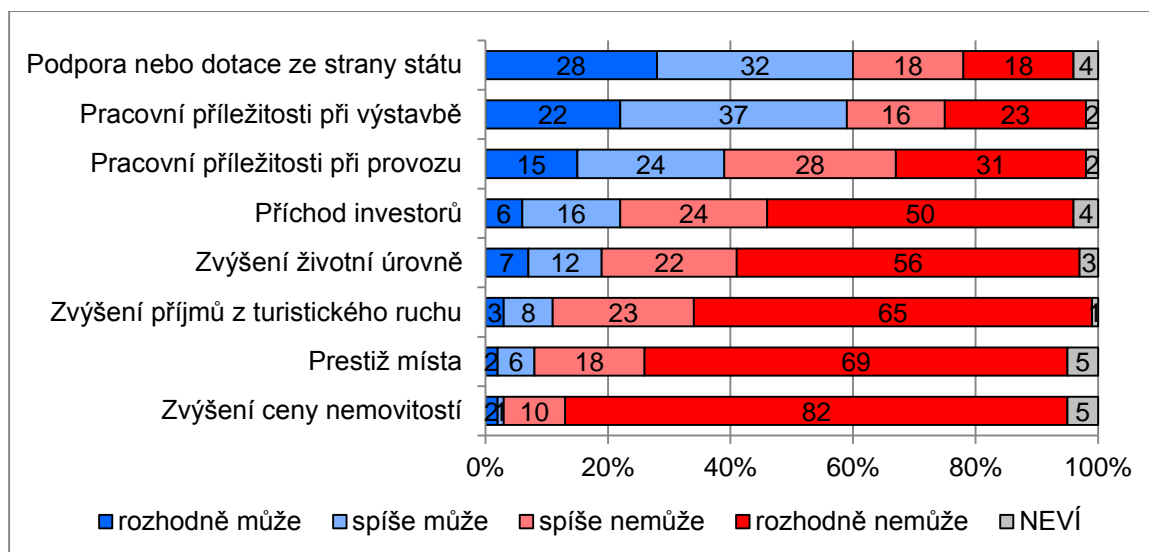
Druhou lokalitou s největší mírou pozitivních očekávání je **Kraví hora** (283 procentních bodů). Zde jako největší pozitivum vidí obyvatelé vznik pracovních příležitostí při výstavbě (67 %), poté podporu nebo dotace ze strany státu (63 %) a jako třetí vznik pracovních příležitostí při provozu HÚ (60 %), přičemž u všech těchto třech položek převažuje varianta odpovědi „rozhodně může“. U zbylých možností jsou pozitivní očekávání místních obyvatel výrazně nižší. Pohybují se v rozmezí od 7 % (v případě zvýšení ceny nemovitostí) do 27 % (v případě příchodu investorů). Zároveň u všech těchto položek je absolutní převaha odpovědi „rozhodně nemůže“, kterou vždy vyjádřily více než dvě pětiny dotázaných (v případě zvýšení ceny nemovitostí dokonce 74 %).

Následují tři lokality – **Janoch, Magdaléna a Čertovka** – které se vyznačují stejným pořadím potenciálních pozitiv a podobnou hodnotou indexu pozitivních očekávání, stejně tak i součtem všech pozitivních odpovědí (viz grafy 14 až 16).

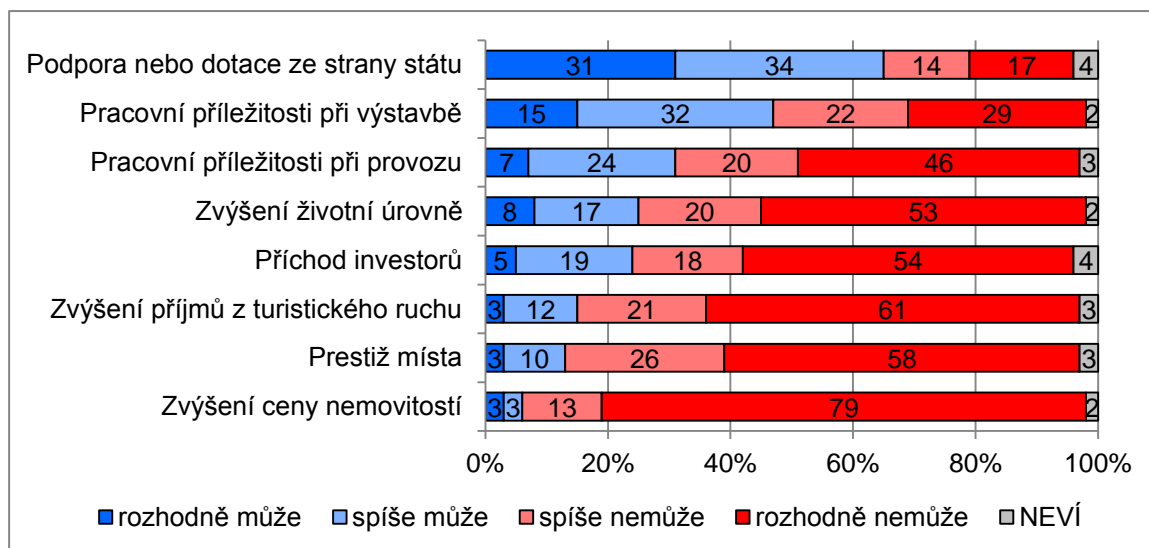
Graf 14: Vnímání potenciální pozitiv HÚ: **Janoch**

V lokalitě **Janoch** nemá žádné možné pozitivum výraznější převahu. Na prvních třech místech se s téměř shodným podílem umístily podpora nebo dotace ze strany státu (45 %), pracovní příležitosti při výstavbě (44 %) a při provozu (43 %), u kterých zároveň přibližně třetina respondentů volila negativní postoj „rozhodně nemůže“. Přibližně čtvrtina (27 %) se domnívá, že projekt HÚ přiláká do lokality nové investory a podle necelé pětiny (19 %) se zvýší tamní životní úroveň. Zbývá tři potenciální pozitiva mají již výrazně menší podporu mezi 11 až 14 %. U lokality Janoch je třeba poukázat na to, že u všech položek vždy velký podíl respondentů (v rozmezí 10 až 19 %) nedokáže odpovědět a volí možnost „nevím“ (u ostatních lokalit se tento podíl pohybuje okolo 5-8 % a pouze výjimečně překročí hranici 10 %).

Graf 15: Vnímání potenciální pozitiv HÚ: **Magdaléna**

V lokalitě **Magdaléna** se přibližně dvě pětiny obyvatel domnívají, že by projekt HÚ přinesl podporu nebo dotace ze strany státu (60 %) a pracovní příležitosti při výstavbě (59 %). Jako další, již však s výraznějším odstupem, vidí obyvatelé této lokality možnost vzniku pracovních příležitostí při provozu úložiště (39 %). U zbylých čtyř možností převažuje značně skeptičtější postoj k možným pozitivním přínosům projektu HÚ, kdy vždy alespoň polovina respondentů zvolila variantu „rozhodně nemůže“. Vůbec nejméně pozitivně vidí obyvatelé lokality Magdaléna možnost zvýšení ceny nemovitostí, kterou jako pozitivní vidí pouze 3 % dotázaných a 92 % ji hodnotilo negativně (z toho 82 % zvolilo odpověď „rozhodně nemůže“).

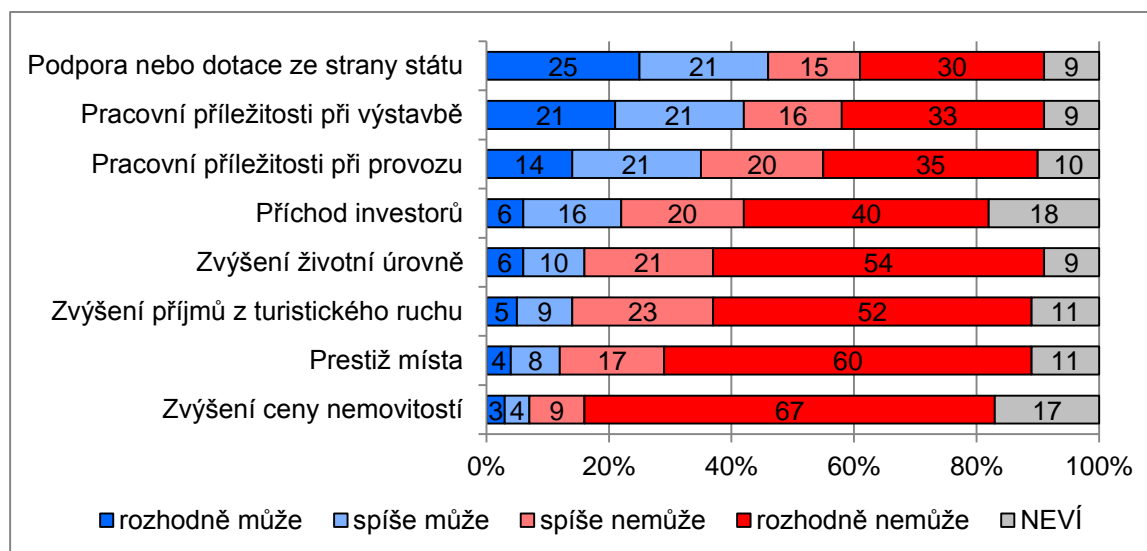

Graf 16: Vnímání potenciální pozitiv HÚ: **Čertovka**

Pro obyvatele lokality **Čertovka** představuje největší pozitivum projektu HÚ podpora nebo dotace ze strany státu, kterou pozitivně hodnotily přibližně dvě třetiny dotázaných (65 %) a jedná se tak o jediné pozitivum, které má nadpoloviční podporu dotázaných. Přibližně stejný podíl pozitivního a negativního hodnocení je u položky pracovní příležitosti při výstavbě, kterou pozitivně vidí 47 % a negativně 51 % dotázaných. U zbývajících položek již

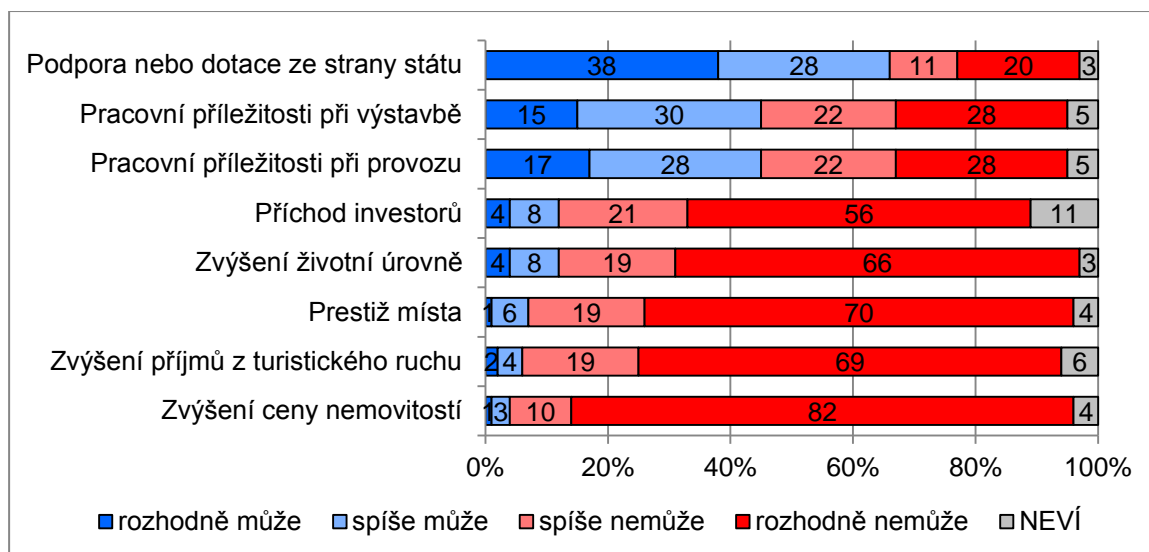
převažuje výrazně negativní hodnocení. Necelá třetina (31 %) si od projektu HÚ slibuje vznik pracovních příležitostí při provozu, podle přibližně čtvrtiny se díky projektu HÚ zvýší tamní životní úroveň (25 %) a přijdou noví investoři (24 %). Zbylé tři možnosti (zvýšení příjmů z turistického ruchu, zvýšení prestiže lokality Čertovka jako místa celospolečenského významu a především zvýšení ceny nemovitostí) vidí obyvatelé Čertovky nejméně pozitivně, když jej jako negativní označily více než čtyři pětiny dotázaných.

V následujících třech analyzovaných lokalitách – **Horka, Hrádek, Březový potok** – již převažují výraznější negativnější postoje směrem k projektu HÚ (viz grafy 17 až 19).

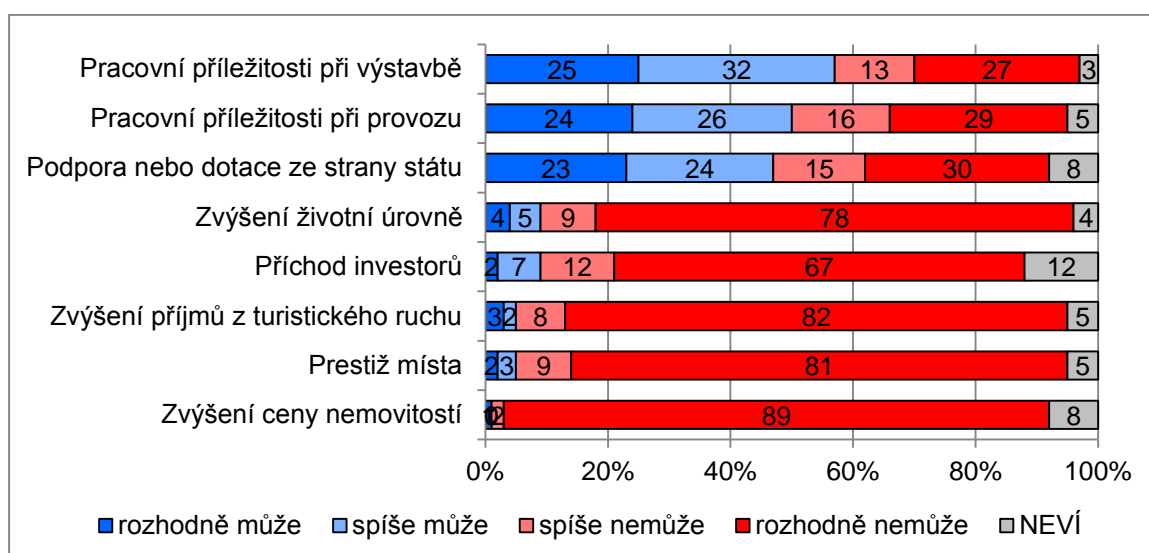
Graf 17: Vnímání potenciální pozitiv HÚ: **Horka**

Pořadí potenciálních pozitiv, jak jej vidí obyvatelé lokality **Horka**, odpovídá obecnému názoru za všechny lokality, s výjimkou obměněného pořadí mezi možnostmi zvýšení příjmů z turistického ruchu a prestiž místa. U žádné z možností nevidujeme nadpoloviční podíl pozitivních odpovědí, vyrovnaný podíl pozitivního a negativního hodnocení je u možnosti podpora nebo dotace ze strany státu (46 % pozitivní vs. 45 % negativní) a u zbývajících možností již převažuje postoj negativní. Ještě v případě pracovních příležitostí při výstavbě není podíl negativních odpovědí nadpoloviční (49 % negativní vs. 42 % pozitivní), ale u zbývajících přesahuje polovinu dotázaných. Za zmínku stojí, podobně jako v případě lokality Janoch, vysoké podíly odpovědí „nevím“, především pak u možnosti příchod investorů (18 %) a zvýšení ceny nemovitostí (17 %).

Graf 18: Vnímání potenciální pozitiv HÚ: **Hrádek**

Obyvatelé lokality **Hrádek** vidí jednoznačně jako největší pozitivum projektu HÚ podporu nebo dotace ze strany státu (66 %). Následují pracovní příležitosti při výstavbě a při provozu, jež pozitivně vidí 45 % a negativně 50 % dotázaných. U dalších pěti položek již výrazně převažuje negativní postoj, který vyjadřují více než tři čtvrtiny dotázaných (z toho vždy více než polovina volí variantu „rozhodně nemůže“). O něco více než desetina (12 %) dotázaných v souvislosti s projektem HÚ vidí pozitivně příchod investorů a zvýšení životní úrovně v lokalitě Hrádek, u zbylých třech možnostech (prestiž lokality Hrádek jako místa celospolečenského významu, zvýšení příjmů z turistického ruchu a zvýšení ceny nemovitostí) nepřesahuje pozitivní hodnocení 10 %.

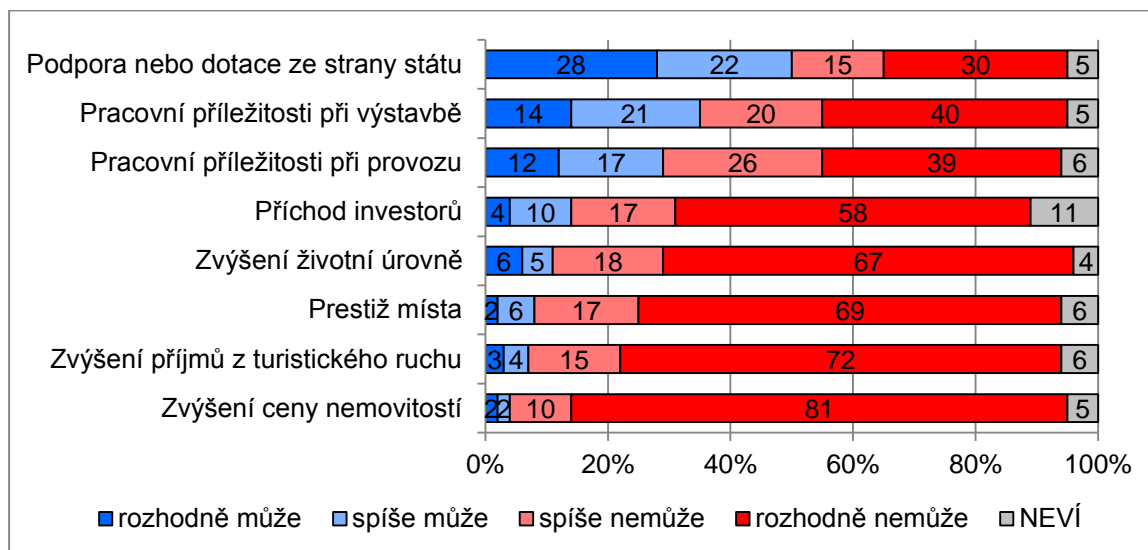

Graf 19: Vnímání potenciální pozitiv HÚ: **Březový potok**

Lokalita **Březový potok** se vyznačuje druhou nejnižší mírou pozitivních postojů, resp. druhou nejvyšší mírou postojů negativních. Z grafu 19 je evidentní, že u první třech položek (pracovní příležitosti při výstavbě a při provozu a podpora nebo dotace ze strany státu), které jsou od ostatních „odskočené“, převažuje pozitivní hodnocení nad negativním. Alespoň

poloviční podíl pozitivních vyjádření najdeme u pracovních příležitostí při výstavbě (57 % ku 40 % negativních) i při provozu (50 % ku 45 % negativních), u podpory nebo dotace ze strany státu nejsou rozdíly mezi pozitivním a negativním hodnocením statisticky významné (47 % pozitivní ku 45 % negativní). Za zmínku stojí, že potenciální pozitivum podpory nebo dotace ze strany státu, je až třetí nejčastější, zatímco u většiny lokalit a i obecně za všechny lokality je na prvním místě. U zbývajících pěti položek naopak jednoznačně převažuje negativní hodnocení, především varianta „rozhodně nemůže“, kterou vždy uvedly alespoň dvě třetiny dotázaných.

Jako poslední analyzujeme lokalitu **Na Skalním**, ve které obyvatelé vyjadřují nejméně pozitivní očekávání, resp. nejvíce negativní postoje vzhledem k projektu HÚ (viz graf 20). Pořadí potenciálních pozitiv v této lokalitě přesně odpovídá pořadí za všechny lokality. Přesně polovina (50 %) dotázaných si s projektem HÚ spojuje podporu nebo dotace ze strany státu, přibližně třetina vidí v projektu HÚ přínos ve formě vzniku pracovních příležitostí při jeho výstavbě (35 %) i provozu (29 %). U zbývajících položek převažuje výraznější negativní hodnocení (vždy jej vyjadřují alespoň tři čtvrtiny dotázaných, z nichž alespoň polovina volí variantu „rozhodně nemůže“).

Graf 20: Vnímání potenciální pozitiv HÚ: **Na Skalním**

Detailnější analýze negativních postojů k HÚ a obav, které si obyvatelé s projektem HÚ spojují, bude věnována samostatná kapitola 5.4.

5.3.3 Pozitivní očekávání vyjádřená v otevřené otázce

Abychom získali co nejkomplexnější obrázek o pozitivních očekáváních obyvatel, položili jsme v rozhovoru kromě baterie uzavřených otázek, kde jsou předdefinovány možné odpovědi, rovněž **otevřenou otázku**, ve které respondenti měli **možnost odpovědět svými vlastními slovy**. Ptali jsme se, zda obyvatelé lokalit vnímají ještě nějaká další pozitiva, která by projekt HÚ mohl přinést¹², odpověď na tuto otázku ovšem nebyla povinná (alternativní kódy odpovědí, které ale nebyly dotázaným nabízeny, byly „nemůže přinést nic dalšího pozitivního“ a „neví“).

Možnost vyslovit se prostřednictvím otevřené otázky vlastními slovy k tématu pozitivních očekávání ve všech lokalitách využila jen velmi malá část respondentů (max. 17 respondentů za lokalitu), ostatní zvolili odpověď „nic dalšího“, eventuálně „nevím“. Navíc v řadě případů šlo spíše o obecná a nekonkrétní vyjádření, jež svým smyslem nepřekračovala pozitiva, na které jsme se konkrétně ptali prostřednictvím uzavřených otázek (viz kap 5.3.2). Jednalo se např. o všeobecnou odpověď typu „finance“, „investice“, „rozvoj“ apod.). Přesto jsme v lokalitách zaznamenali také množství **zajímavých myšlenek** a **inspirativních vyjádření**. Ta jsou doslovně shrnuta ve formě výroků v následujícím přehledu podle jednotlivých lokalit.

Může hlubinné úložiště přinést ještě něco pozitivního?

Čihadlo

„Navázání služeb na provoz úložiště -> příchod VŠ vzdělaných osob.“

„Zlepšení infrastruktury.“

„Zlepšení dopravy -> častější spoje do velkých měst.“

„Nebudeme (ČR) muset za uskladnění platit někomu jinému.“

„Jednou z toho bude zakázaná zóna -> čistší ovzduší.“

Kraví hora

„Aby můj táta měl práci.“

„Hezčí vesnice, lepší úroveň.“

„Více služeb kvůli pracovním místům.“

„Obchod“.

„Pokračování funkce šachty – práce.“

¹² Znění otevřené otázky: „Může podle Vašeho názoru hlubinné úložiště Vaší lokalitě přinést ještě něco jiného pozitivního? Řekněte, prosím, co?“

Janoch

„Dostavba jaderného zdroje.“

„Úložiště do budoucna bude dobrá věc.“

„Informační povědomí.“

„Pracovní místa a povědomí o městě.“

„Investice.“

Magdaléna

„Vybudování infrastruktury.“

„Popularitu místu.“

„Slevy na elektriku.“

„Zlepšení zdravotní péče.“

„Peníze na rozvoj obce.“

Čertovka

„Rozvoj zanikajícího kraje.“

„Budoucnost dětem.“

„Lepší silnice.“

„Zisk z dalšího prodeje.“

„Investice od státu, infrastruktura.“

Horka

„Řešení likvidace jaderného odpadu.“

„Zlepšení dopravy.“

„Zlepšení infrastruktury.“

„Zlepšení kvality silnice.“

Hrádek

„Levný stavební materiál.“

„Mediální zájem o obec.“

„Pozvednutí infrastruktury, příliv vzdělaných lidí.“

 SÚRAO	Výzkum veřejného mínění v 9 lokalitách vytipovaných pro hlubinné úložiště radioaktivních odpadů	Evidenční označení:
		294/2018

Březový potok

„Investice do krajiny.“

„Možná větší houby.“

„Více hřišť pro děti, investice do dopravy.“

Na Skalním

„Díky dotacím by se mohlo hodně věcí zlepšit – obchvat.“

„Finance od ČEZu.“

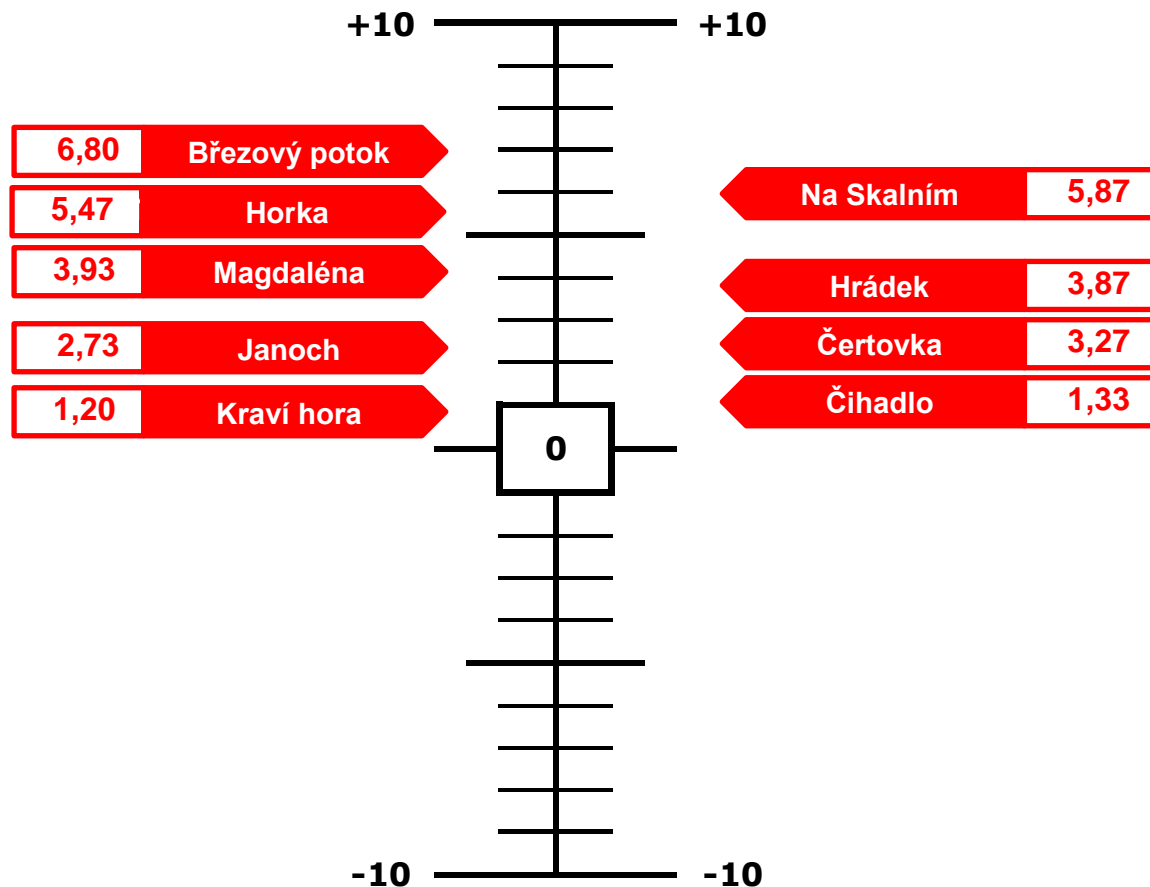
Obecný závěr:

Odpovědi na otevřené otázky představují určitý **dílčí kvalitativní vhled** do názorů lidí na potenciální pozitiva HÚ. Mají sice jen orientační charakter a nelze je zaměňovat s výsledky komplexního kvalitativního sociologického výzkumu, odkrývají nicméně některá konkrétní témata, jež jsou vnímána napříč lokalitami, anebo jsou naopak specifická pro jednotlivé lokality, ve kterých je možné jejich využití při komunikaci projektu HÚ. Obecně můžeme shrnout, že v odpovědích se opakovaně objevují některé témata, jako např. infrastruktura (zejména silnice), příchod vzdělaných lidí či investice.

5.4 Obavy spojené s výstavou HÚ

Podobně jako pozitivní očekávání byly také obavy měřeny prostřednictvím baterie osmi otázek, na jejichž základě je zkonstruován index, v tomto případě **index obav**.

5.4.1 Souhrnné vyjádření: INDEX OBAV

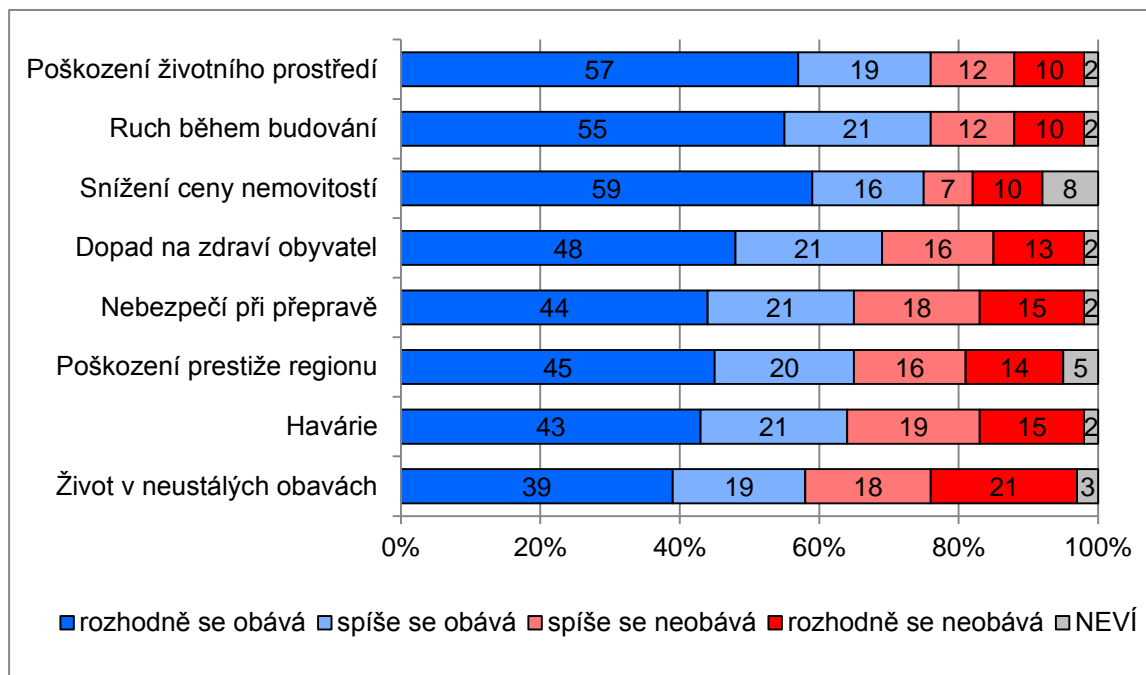

Pozn.: **Index obav** je souhrnný ukazatel, který vzniká sloučením průměrných hodnot odpovědí na otázky O.1 a) až O.1 h) a projekcí výsledných hodnot za každou lokalitu na nuancovanější škálu -10 až +10, kde -10 znamená nejnižší obavy a +10 obavy nejvyšší.

Sekce OBAVY – obecný závěr: Obyvatelé všech lokalit se více či méně silně ztotožňují se všemi zdroji obav, které byly ve výzkumu měřeny. O něco nižší je míra obav v lokalitách Kraví hora a Čihadlo, naopak v lokalitách Horka, Na Skalním a především v Březovém potoce je míra obav velmi vysoká, až extrémní.

5.4.2 Vnímání potenciálních negativ HÚ

Zajímalo nás, jak lidé vnímají vybrané aspekty HÚ, jež mohou vzbuzovat obavy. Graf 21 přináší přehled vnímání těchto vybraných aspektů za celou populaci **všech lokalit dohromady**. Většina obyvatel se více či méně identifikovala se všemi zdroji obav, které jim v rozhovoru byly nabídnuty k posouzení.

Graf 21: Vnímání potenciálních negativ HÚ (za všechny lokality)¹³

Z grafu 21 vidíme, že rozpětí mezi celkovým procentuálním podílem obav spojovaných s aspektem poškození životního prostředí a ruchem během budování (shodně 76 %) na horní straně grafu a procentem obav spojovaných s aspektem života v neustálých obavách (58 %) na spodní straně grafu je pouze 18 procentních bodů. To znamená, že **vnímání obav je relativně homogenní** a míra či potřeba rozlišování mezi jednotlivými aspekty je nízká. Přesto lze celkově konstatovat, že obyvatelé všech lokalit dohromady se nejvíce obávají poškození životního prostředí a ruchu během budování (shodně 76 %) a snížení ceny nemovitostí (75 %). Dále se dotázaní nejvíce obávají dopadu na vlastní zdraví (69 %). Přibližně dvě třetiny dotázaných mají obavu z možného nebezpečí při přepravě radioaktivních odpadů, z poškození prestiže regionu (shodně 65 %) a také z rizika možné havárie (64 %). Nejmenší míru obav vyjádřili dotázaní k významově všeobšhlému aspektu života v neustálých obavách (58 %).

Stejně jako v případě pozitivních očekávání se nyní při analýze potenciálních negativ či obav zaměříme na **specifickou situaci v jednotlivých lokalitách**. Tabulka 5 přináší nejprve souhrnný přehled.

¹³ Znění otázky: „Do jaké míry se v souvislosti s hlubinným úložištěm obáváte následujících věcí: a) dopadů na zdraví obyvatel, b) poškození životního prostředí, c) ruchu během budování, d) nebezpečí při přepravě radioaktivních odpadů do úložiště, e) havárie, f) poškození prestiže vašeho regionu, g) toho, že byste v blízkosti úložiště žil v neustálých obavách, h) snížení ceny nemovitostí?“ Varianty odpovědí: rozhodně se obává, spíše se obává, spíše se neobává, rozhodně se neobává.

Tabulka 5: Promítnutí skóreů vnímání negativních aspektů HÚ na škálu -10 až +10

	Kraví hora	Čihadlo	Janoch	Čertovka	Hrádek	Magdaléna	Horka	Na Skalním	Březový potok
poškození životního prostředí	2,53	2,27	3,53	4,73	5,07	5,00	6,80	7,07	8,07
ruch během budování	1,67	3,20	3,60	4,07	6,13	5,87	6,00	6,60	7,73
snížení ceny nemovitostí	5,07	3,40	2,87	5,27	6,67	5,67	6,13	7,27	8,33
dopad na zdraví obyvatel	1,00	1,00	3,07	2,87	3,60	2,93	5,80	6,27	6,73
nebezpečí při přepravě	0,80	0,80	2,60	2,87	2,67	3,27	5,00	4,40	5,80
poškození prestiže regionu	0,27	0,53	2,07	2,73	3,87	3,87	5,00	5,40	6,73
havárie	0,53	0,47	2,60	2,53	1,93	3,07	4,73	5,40	5,60
život v neustálých obavách	-2,33	-0,93	1,60	0,87	1,27	2,07	4,40	4,53	5,53
Index obav	1,20	1,33	2,73	3,27	3,87	3,93	5,47	5,87	6,80

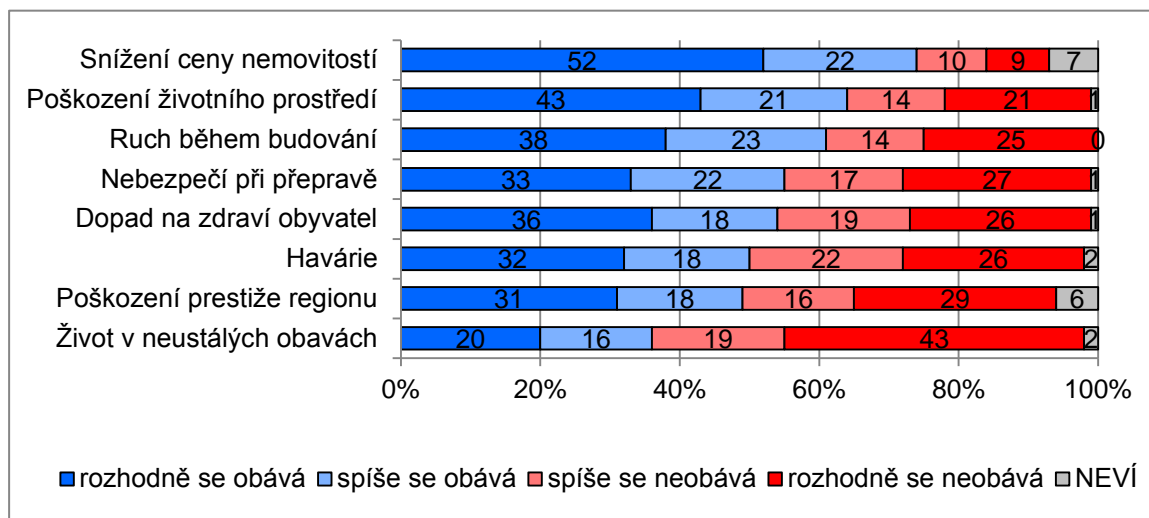
Pozn.: Tabulka obsahuje skóre odpovědí promítnuté na transformovanou škálu -10 až +10, kde -10 znamená nejnižší míru obav a +10 míru nejvyšší (tzn., že čím vyšší je uvedená hodnota, tím větší je podíl odpovědí „spíše se obává“ a „rozhodně se obává“ týkajících se obav z HÚ.) Odpovědi „neví“ nejsou zahrnuty.

Jak ukazuje tabulka 5, celkové rozpětí indexů obav za lokality je o něco širší (5,6 bodu) než v případě vnímání pozitivních aspektů, tedy indexu pozitivních očekávání, kde bylo 4,0 bodu (viz kap 5.3.2). Hodnoty sahají od stále ještě průměrné míry obav (1,20) až k výrazně nadprůměrné až extrémní (6,80). Méně obav celkově projekt HÚ vzbuzuje u obyvatel lokalit Čihadlo a Kraví hora, nejvíce naopak v Březovém potoce či Na Skalním, což odpovídá předcházejícím zjištěním.

Nyní opět přejdeme na analýzu jednotlivých lokalit, přičemž nejdříve se zaměříme na ty lokality, ve kterých je index obav nejnižší – tedy na lokality **Kraví horu** a **Čihadlo**.

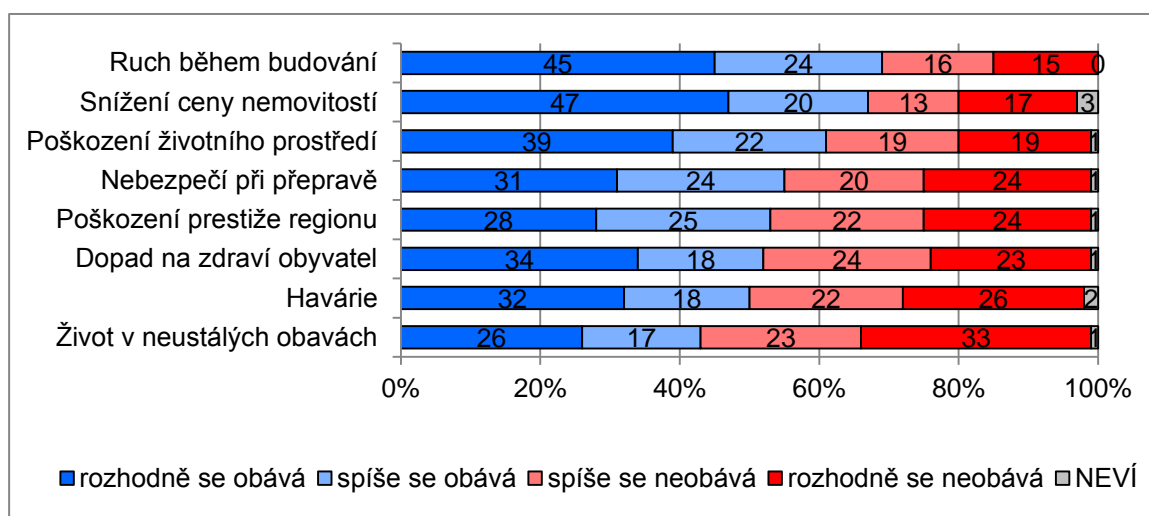
V lokalitě **Kraví hora** se obecně obyvatelé obávají projektu HÚ nejméně, neboť mají nejnižší index obav a rovněž i nejnižší součet obav („rozhodně se obává“ a „spíše se obává“) za všechny položky dohromady (443 procentních bodů). Pokud porovnáme pořadí vnímání různých aspektů obav v této lokalitě s celkovým rozložením za všechny lokality, docházíme k částečně odlišným výsledkům (především v umístění položky snížení ceny nemovitostí, kterou obyvatelé této lokality staví na první místo v porovnání se třetím místem v hodnocení za všechny lokality). V Kraví hoře se téměř tři čtvrtiny (74 %) obyvatel obávají snížení ceny nemovitostí, o něco více než tři pětiny dotázaných mají obavu z poškození životního prostředí (64 %) a ruchu během budování HÚ (61 %). U dalších dvou položek – nebezpečí při přepravě radioaktivních odpadů a dopad na zdraví obyvatel – ještě převažuje podíl obávajících se, u rizika havárie a poškození prestiže regionu jsou podíly obávajících se a neobávajících se víceméně vyrovnané a v případě „univerzálního“ aspektu života

v neustálých obavách již výrazně převažuje podíl těch, co neobávají (62 % ku 36 % obávajících se).

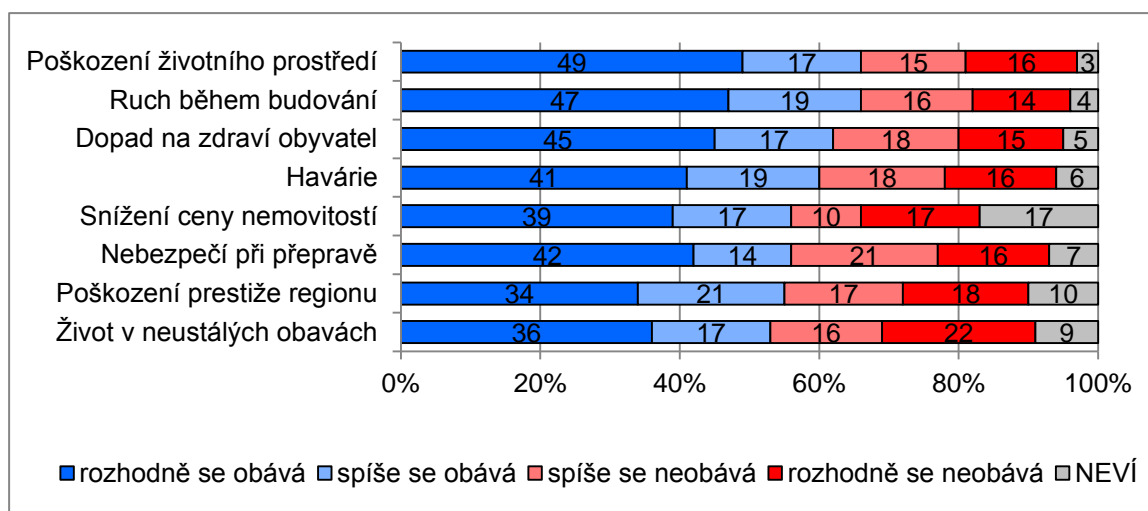
Graf 22: Vnímání potenciálních negativ HÚ: **Kraví hora**

Lokalitou s druhou nejnižší mírou obav je **Čihadlo**, které zároveň vykazuje nejvyšší míru potenciálních pozitiv. Pro obyvatele této lokality představuje největší hrozbu ruch během budování HÚ, kterého se obává 69 % (z toho 45 % „rozhodně“) a také snížení cen nemovitostí (obává se 67 %, z toho 47 % „rozhodně“). Přibližně tři pětiny (61 %) dotázaných mají obavu z poškození životního prostředí, více než polovina se pak obává nebezpečí při přepravě radioaktivních odpadů (55 %), poškození prestiže regionu lokality Čihadla (53 %) a dopadu na zdraví místních obyvatel (52 %). Podíl obávajících se a neobávajících se rizika havárie je vyrovnaný (50 % vs. 48 %). Podobně jako v lokalitě Kraví hora a i obecně ve všech lokalitách dohromady mají obyvatelé v lokalitě Čihadlo nejmenší obavy z toho, že budou žít v neustálých obavách (obává se 43 %, neobává se 56 %).

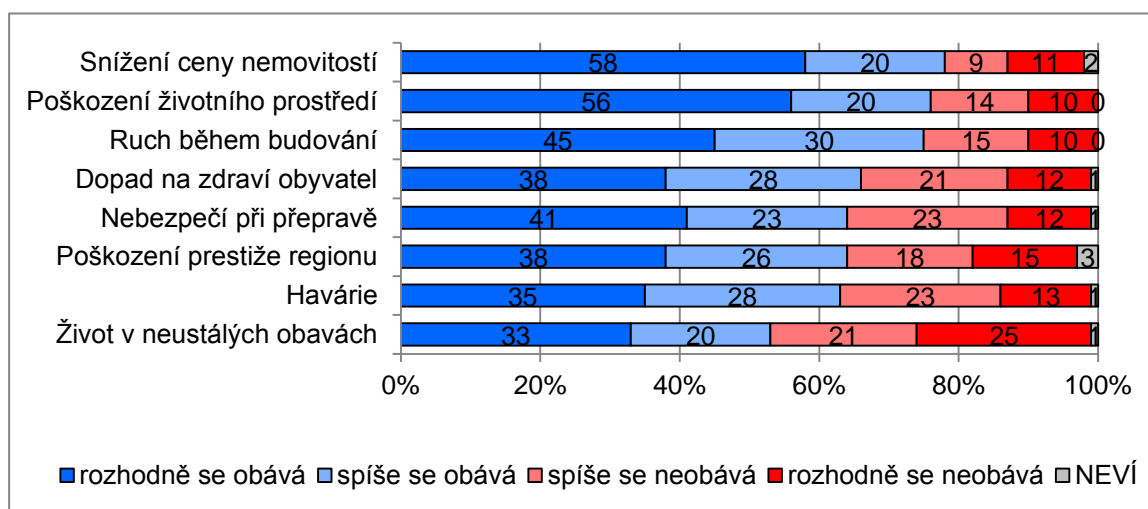
Graf 23: Vnímání potenciálních negativ HÚ: **Čihadlo**

Třetí nejnižší index obav je v **Janochu**, nicméně jeho hodnota je oproti předcházejícím dvou znatelně vyšší (2,73). Z grafu 24 vidíme, že rozdíly mezi největší a nejmenší obavou nejsou příliš velké (pouze 13 procentních bodů), a proto rozlišování mezi jednotlivými aspekty obav není příliš důležité a relevantní. Obecně však můžeme shrnout, že u všech možných aspektů vyjádřila obavy více než polovina dotázaných, přičemž nejvíce se dotázaní obávají poškození životního prostředí a ruchu během budování (shodně 66 %) a nejméně naopak života v neustálých obavách (53 %). V porovnání s ostatními lokalitami, podobně jako v případě možných pozitivních aspektů spjatých s projektem HÚ, tak i u možných obav, relativně vysoký podíl dotázaných nedokázal odpovědět a volil variantu „nevím“ (především v případě snížení ceny nemovitostí 17 %).

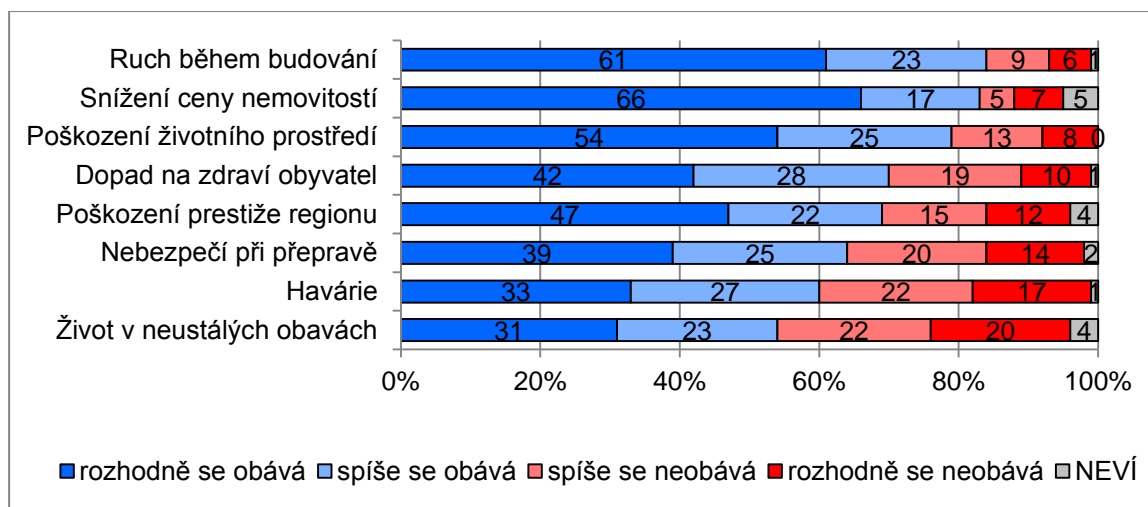
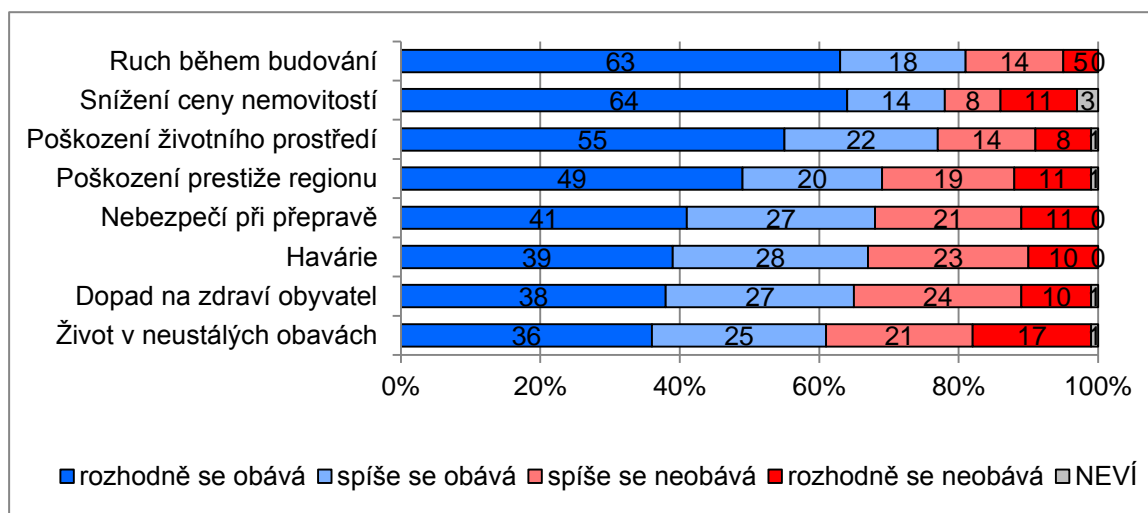

Graf 24: Vnímání potenciálních negativ HÚ: **Janoch**

V následujících třech lokalitách – **Čertovka, Hrádek, Magdaléna** – vyjadřují obyvatelé podobnou míru obav, což dokládají hodnoty míry indexu obav a rovněž i součet všech možných obav (viz grafy 25 až 27).

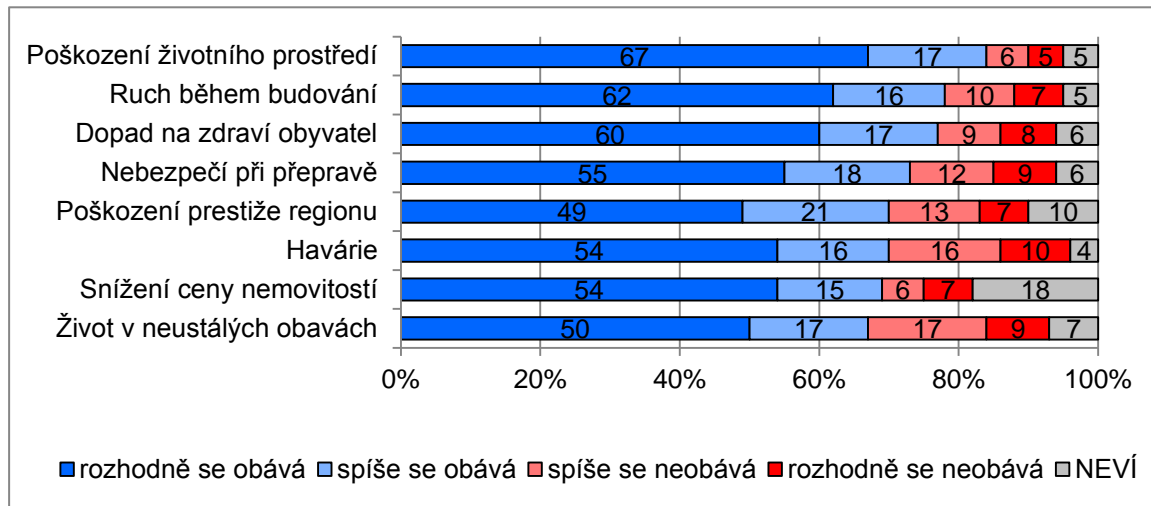

Graf 25: Vnímání potenciálních negativ HÚ: **Čertovka**

Graf 26: Vnímání potenciálních negativ HÚ: Hrádek

Graf 27: Vnímání potenciálních negativ HÚ: Magdaléna

Jak dokládají grafy 25 až 27, společným jmenovatelem obav v uvedených lokalitách jsou zejména aspekty ruchu během budování, snížení ceny nemovitostí a poškození životního prostředí, které se umísťují na prvních třech místech (v různém pořadí) s určitým odstupem od dalších aspektů. To může nasvědčovat tomu, že obyvatelé těchto lokalit citlivěji vnímají skutečnost, že zřízení HÚ by znamenalo zásah do stávajícího uspořádání života v jejich obci a do přírodního prostředí, které se v blízkosti obce nachází. Obavy úžeji související s problematikou radioaktivních odpadů jsou ovšem v uvedených lokalitách také velmi výrazné, nicméně v konkrétních lokalitách jsou vnímány různě silně. Např. v lokalitě Magdaléna se obyvatelé výrazně méně obávají dopadu na zdraví a naopak větší obavu mají z možného nebezpečí při přepravě radioaktivních odpadů. Obecně v lokalitě Magdaléna jsou rozdíly mezi vnímáním jednotlivých aspektů odstupňovány méně zřetelně, názor obyvatel je zde více homogenní (rozdíly mezi největší a nejmenší obavou je 20 procentních bodů, zatímco v Hrádku 30 a na Čertovce 25). Ve všech těchto třech lokalitách, jakožto i ve všech dalších se obyvatelé nejméně obávají toho, že budou žít v neustálých obavách. Zároveň se tyto lokality vyznačují velmi nízkým podílem odpovědí „nevím“ (velmi často nulovým).

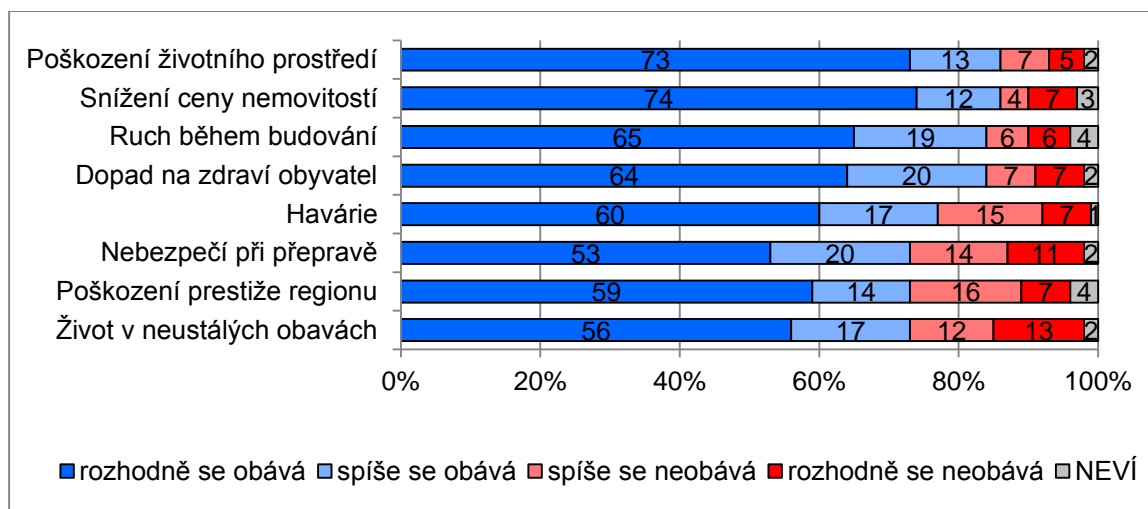
Další dvě lokality **Horka** a **Na Skalním** představují lokality s velmi vysokou mírou obav (hodnota indexu obav 5,47 pro Horku a 5,87 pro Na Skalním). Oproti předcházející Magdaléně jsou obavy o více než 1,5 bodu vyšší (viz grafy 28 a 29).

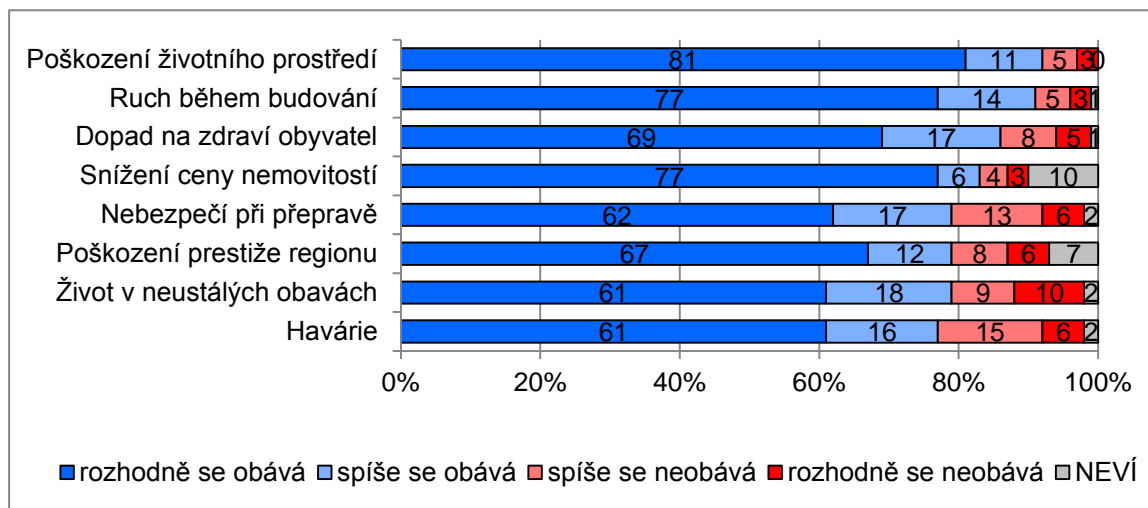
Graf 28: Vnímání potenciálních negativ HÚ: **Horka**

V lokalitě **Horka** opět nejsou rozdíly mezi obavami příliš velké (rozdíl mezi největší a nejmenší 17 procentních bodů). Za povšimnutí stojí především pořadí jednotlivých aspektů obav, hlavně snížení ceny nemovitostí, které u většiny lokalit představuje jednu z největších obav, zatímco v lokalitě Horka je vnímáno jako druhá nejslabší obava (i když rozdíly mezi jednotlivými položkami nejsou příliš výrazné). Vůbec nejvíce se obyvatelé v Horce obávají poškození životního prostředí (84 %, z toho 67 % „rozhodně“). U ostatních položek se rozdíly obávajících příliš neliší, obavu k nim vyjádřilo mezi 70-80 % dotázaných. Tradičně nejmenší obavu vyjadřují dotázaní k aspektu života v neustálých obavách, nicméně i v tomto případě je podíl obávajících se vysoký (67 %, z toho 50 % „rozhodně“). Pro tuto lokalitu, podobně jako v případě pozitivních očekávání, existuje relativně vysoký podíl dotázaných, kteří nedokážou odpovědět a volí možnost „nevím“.

Obyvatelé v lokalitě **Na Skalním** vyjadřují směrem k projektu HÚ výrazně negativní postoj. U všech sledovaných možných obav zvolilo variantu „rozhodně se obává“ více než polovina dotázaných. Zároveň mezi jednotlivými možnostmi nejsou výrazné rozdíly (13 procentních bodů). Více než čtyři pětiny dotázaných se obávají poškození životního prostředí a snížení ceny nemovitostí (shodně 86 %) a také ruchu během budování a dopadu na zdraví obyvatel (shodně 84 %). U zbývajících položek vyjádřily obavy přibližně tři čtvrtiny dotázaných a zbylá přibližně čtvrtina se jich neobává.

 Graf 29: Vnímání potenciálních negativ HÚ: **Na Skalním**

Poslední analyzovaná lokalita, **Březový potok** představuje lokalitu s absolutně nejvyšší až extrémní mírou obav (index obav je 6,80, což je v porovnání s nejnižším indexem v Kraví hoře o 5,60 bodu více) a s naprostým odporem k projektu HÚ (viz graf 30). Ze všech sledovaných negativních aspektů budování HÚ vyjádřily obavu více než tři čtvrtiny dotázaných, z toho krajní variantu „rozhodně se obává“ volily vždy více než tři pětiny z nich. Jelikož je podíl obávajících se u všech položek velmi vysoký, nejsou mezi nimi příliš velké rozdíly (15 procentních bodů). Zajímavým výsledkem je umístění rizika havárií v pořadí možných obav, když je obyvateli Březového potoka vnímáno jako nejnižší (což v jiných lokalitách nikdy nebylo), nicméně i tak se ho obává 77 % dotázaných.

 Graf 30: Vnímání potenciálních negativ HÚ: **Březový potok**

5.4.3 Obavy vyjádřené v otevřené otázce

Kromě baterie uzavřených otázek, v níž jsou předdefinovány odpovědi, jsme obavy spojené s projektem HÚ zjišťovali také formou otevřené otázky, kde respondent mohl **odpovědět svými vlastními slovy**¹⁴. Chtěli jsme zjistit, zda tato možnost přinese nějaké nové poznatky ohledně analýzy obav z HÚ v lokalitách.

Stejně jako tomu bylo u otevřené otázky na pozitiva HÚ (viz kap. 5.3.3), také odpověď na otevřenou otázku týkající se obav nebyla povinná (alternativní kódy odpovědí, které ale nebyly dotazovaným nabízeny, byly: „ničeho dalšího se neobávám“ a „neví“). Na rozdíl od otázky na pozitiva jsme však ohledně obav ve všech lokalitách nasbírali podstatně větší počet odpovědí. Značí to, že obavy jsou obyvateli jednotlivých lokalit **prožívány intenzivněji a berou na sebe větší množství podob**. Následující přehled se zaměřuje především na ty odpovědi na otevřenou otázku, které nějak přesahovaly varianty uzavřené otázky (viz kap. 5.4.2), a uvádí je ve formě doslovných výroků podle jednotlivých lokalit.

Obáváte se v souvislosti s hlubinným úložištěm ještě něčeho jiného?

Kraví hora

„Dopad na zdroj pitné vody.“

„Menší návštěvnost.“

„Možnost vystěhování.“

„Obava z hlediska dětí, těhotenství.“

„Obava z hromadění jiných škodlivin.“

„Oteplení, zánik Pavlovic, nevozit to z celé Evropy.“

„Problém se spodní vodou.“

„Příroda a její krása.“

„Rozdělení obyvatelstva – narušení mezilidských vztahů.“

„Terorismus.“

Čihadlo

„Cizí obyvatelé, nebude tu klid, příval ukrajinců.“

„Děti, které budou dál žít.“

„Historické dlouhodobé poškození půdy.“

„Lidi by se stěhovali.“

¹⁴ Znění otevřené otázky: „Obáváte se v souvislosti s hlubinným úložištěm ještě něčeho jiného? Řekněte, prosím, čeho?“

„Odpad z cizích zemí.“

„Pokazí současnou rekreaci v regionu; vymezení míst pohybu.“

„Strach z nedodržení slíbeného; obavy o pitnou vodu.“

„Terorismus.“

„Znečištění spodní vody; zmizení pramenů.“

„Zničení komunikací – těžká technika.“

Janoch

„Ekoterorismus.“

„Kazí spodní vodu.“

„Lidi sem přestanou jezdit.“

„Negativní vliv psychologický.“

„Obava z budoucnosti pro další generace.“

„Obecná neznalost dlouhodobých následků.“

„Odliv stálých obyvatel.“

„Stěhování do zdravějšího prostředí.“

„Veškerá omezení, která s tím souvisí.“

Čertovka

„Celkové omezení životního stylu.“

„Genetická mutace.“

„Megastaveniště na dlouhou dobu dopředu.“

„Nebude moci chodit na procházky do lesa, který nebude, protože ho vykácí nebo oplotí.“

„Nesprávné jednání ze strany státu.“

„Odstěhování rodin z oblasti – nebudou tu chtít bydlet.“

„Přeměna obce v hornickou obec.“

„Stát nebude respektovat dohody a názory obcí a občanů.“

„Teroristické útoky.“

„Ukládání odpadu z různých zemí.“

„Zničí se příroda, a klid v okolí – lesy.“

„Zvýšení kriminality.“

„Že nás vystěhujou.“

„Že to bouchne.“

Hrádek

- „Bojí se přistěhování lidí z jiných lokalit.“
- „Je možné, že obec přijde o vodu, divní lidé, voda by byla drahá.“
- „Kontaminace pitné vody, zvýšení silničního provozu.“
- „Lidé v obci, kteří jsou prostí, ty ne se starostou, se bojí vyslovovat svůj názor.“
- „Měsíční krajina, pokles životní úrovně.“
- „Narušení pramenů pitné vody.“
- „Narušení vztahů v obci, jiní cizí lidé, neklid, nevraživost.“
- „Poškození kvality půdy.“
- „Pracovní místa pro lidi, co tu nemají co dělat.“
- „Pracovní příležitosti jen pro Ukrajince a ne pro stálé obyvatele.“
- „Prosáknutí látek do rybníka.“
- „Teroristický útok.“
- „Zabrání velké plochy půdy a zvýší se podstatně dopravní ruch.“
- „Znečištění spodních vod.“
- „Zničení přírody, zákaz vstupu do lokality.“

Magdaléna

- „Bojím se, že lidi odtud utečou.“
- „Cizinci a zajištění stavby, projekt nesedící k prostředí.“
- „Kriminalita, zničený ekosystém.“
- „Nebude stavěno dle regulí.“
- „Nukleární katastrofa.“
- „Obavy z jednání státu, nedodržení garancí.“
- „Poškození, zamoření spodních vod.“
- „Špatné informovanosti občanů.“
- „Špatné nasměrování energetické politiky.“
- „Vylidnění, migrace zvířat.“
- „Změna rázu krajiny.“
- „Ztráta pramenů vody.“
- „Zvýšení kriminality z důvodu cizích zaměstnanců.“
- „Zvýšení provozu aut a techniky i mimo budování.“

Horka

„Celkově je to špatné.“

„Dohadů mezi obyvateli vesnice a odpor místních.“

„Jaderná katastrofa, voda, zahřívání okolí.“

„Nevěřím, všechno dělají nekvalifikovaní lidé.“

„Obávám se o podzemní vody.“

„Obávám se, že to, co bylo slíbeno, nikdo nesplní.“

„Obec půjde do háje, jak ty u těch předchozích úložišťích, kdy obce vylidnili.“

„Teroristi.“

„Vylidnění obcí.“

„Zánik obce.“

„Ztráta kultury v oblasti.“

Na Skalním

„Bezpečnost místa. Do budoucna nikdo neví, co to udělá. Teroristické útoky.“

„Bojím se o další generace, vadí mi přístup v rozhodování.“

„Cizinci, kteří budou úložiště budovat.“

„Nedostatek vody -> zkažení spodní vody; nahřívání skalního masivu -> narušení celkového klimatu.“

„Negativní ovlivnění fauny, obava, že obyvatelé nebudou mít z dotací nic.“

„Nemovitosti zůstanou prázdné – neprodejné; vyšší úmrtnost; znehodnocení spodních pramenů.“

„Nynější generace se problém týkat nebude, dalších ano -> časovaná bomba v zemi -> a následně problém pro celou Střední Evropu.“

„Teroristické útoky.“

„Úbytek zvířectva v lesích.“

„Využívání vody ze studny.“

„Zánik obce -> až celé lokality.“

„Zátěž pro dopravu.“

„Zbudování úložiště, že se z regionu stane vyloučená oblast.“

„Změna klimatu, ztráta podzemních vod.“

„Ztráta vody, riziku vzniku jednotného evropského úložiště u nás (svoz odpadu z celé Evropy).“

„Zvýšení kriminality, přísun pracovníků ze zahraničí.“

 SÚRAO	Výzkum veřejného mínění v 9 lokalitách vytipovaných pro hlubinné úložiště radioaktivních odpadů	Evidenční označení:
		294/2018

Březový potok

„Co bude s vytěženou horninou.“

„Kontaminace spodních vod.“

„Látky by se mohly vsáknout do země.“

„Nepořádek, zničení silnice, podzemní voda.“

„Podzemní voda.“

„Přijedou vyžírkové.“

„Radon v půdě.“

„Velmi se obávám všeho.“

„Vylidnění obce.“

„Znečištění podzemních vod.“

„Zničení krásného okolí.“

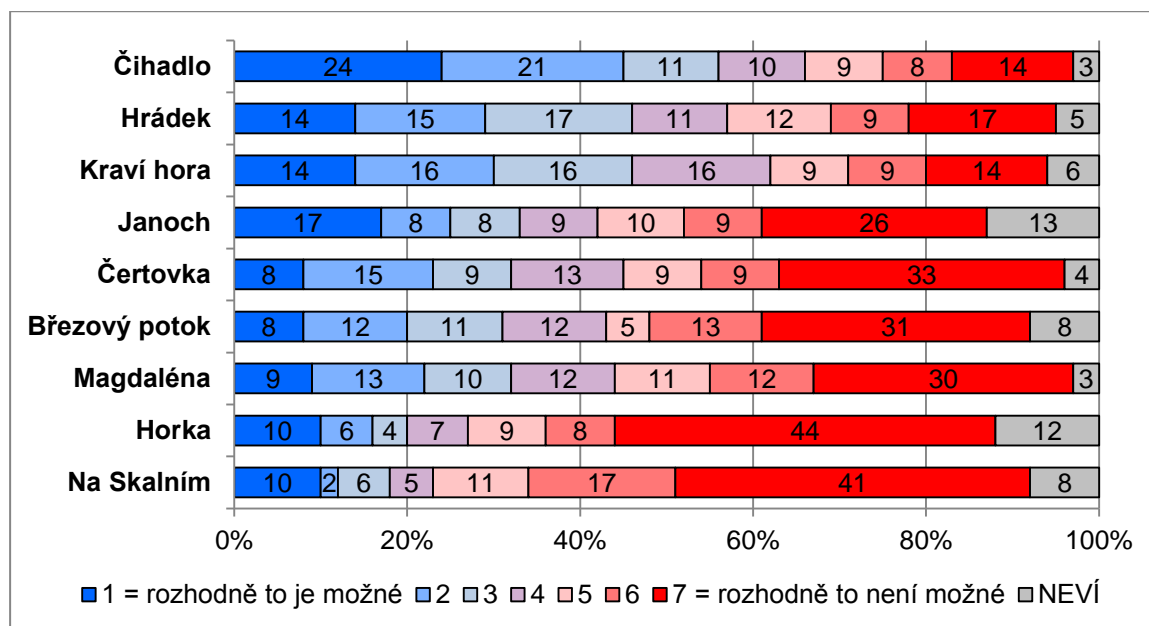
Obecný závěr:

Analýza obav prostřednictvím otevřené otázky neodhalila žádný dílčí významný zdroj obav, jenž by byl specifický pouze pro jednu či několik lokalit. Témata, která se objevila v odpovědích na otevřenou otázku, se **prolínají všemi lokalitami**. Lze vyčlenit několik doplňujících tematických okruhů obav, jež přesahují nebo určitým způsobem konkretizují zdroje obav měřené prostřednictvím baterie uzavřených otázek. Tyto tematické jsou zejména:

- úbytek a znečištění spodních/podzemních vod,
- negativní vliv na faunu a flóru,
- odchod místních obyvatel,
- příchod cizinců,
- poškození rázu krajiny,
- negativní postoj k tomu, aby se do HÚ svážely odpady ze zahraničí,
- obava z teroristického nebo jiného útoku,
- vliv na budoucí generace,
- zvýšení dopravy.

5.4.4 Možnost vybudovat naprosto bezpečné HÚ

Obavy z hlubinného úložiště radioaktivních odpadů úzce souvisejí s otázkou bezpečnosti. Zjišťovali jsme proto, nakolik se cílová skupina domnívá, že je možné vybudovat hlubinné úložiště tak, aby bylo **naprosto bezpečné**¹⁵. Použili jsme přitom sedmibodovou škálu, kde přesvědčení o naprosté bezpečnosti představovalo pouze jeden krajní bod, zatímco ostatní vyjadřují jistou míru pochyb respondenta vůči ideálu stavby, jež by s sebou nenesla vůbec žádná bezpečnostní rizika.

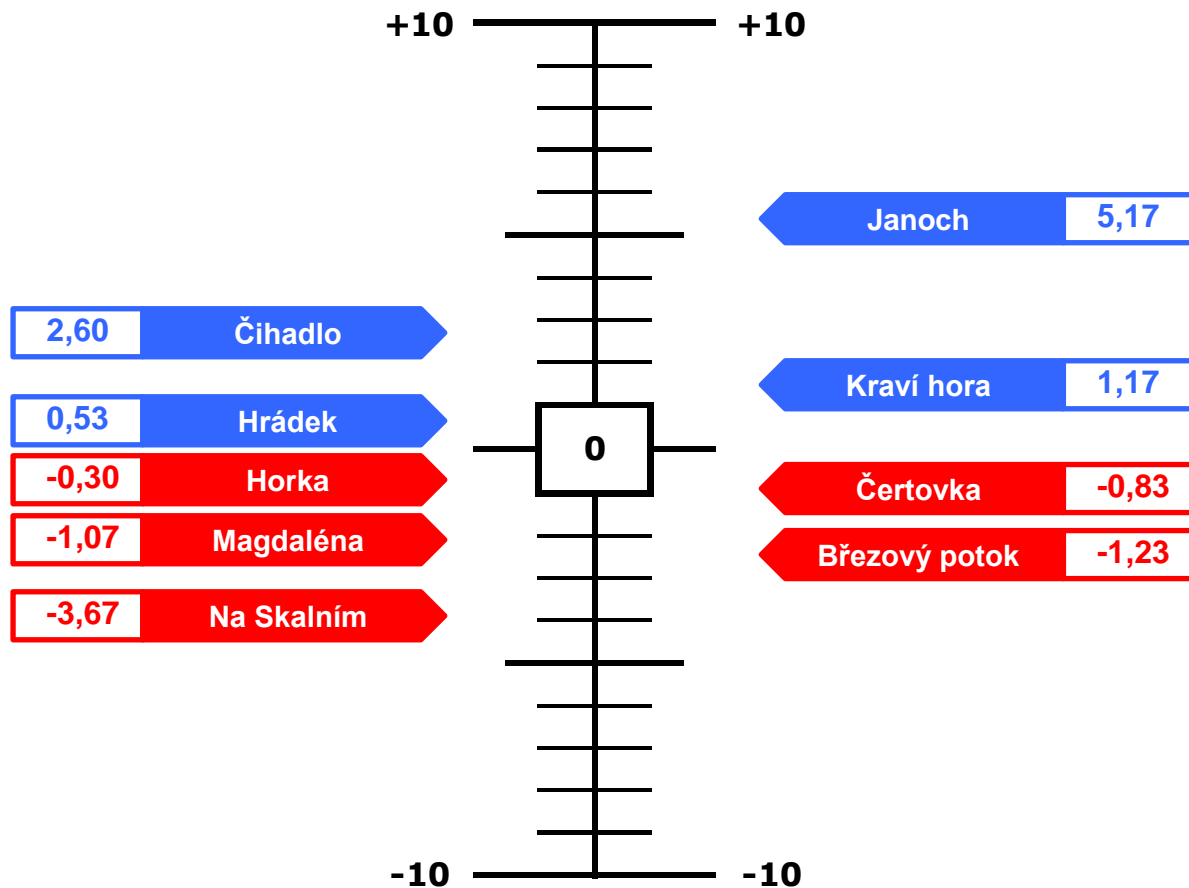
Graf 31: Je možné vybudovat naprosto bezpečné HÚ?

Z grafu 31 vidíme, že **nadpoloviční většina obyvatel věří** ve vybudování naprosto bezpečného HÚ pouze na Čihadle, kde se pro tuto možnost vyslovilo 56 % dotázaných (31 % zastává opačný názor), v Hrádku a Kraví hoře činil podíl obyvatel se stejným názorem 46 %. V ostatních lokalitách již převážil negativní názor, tedy že není možné vybudovat naprosto bezpečné HÚ. V lokalitách Janoch, Čertovka, Březový potok a Magdaléna je o možnosti vybudování naprosto bezpečného HÚ přesvědčena přibližně třetina dotázaných, přibližně polovina je opačného názoru (není to možné) a přibližně desetina zastává neutrální stanovisko „ani možné, ani nemožné“. Obyvatelé v lokalitách Horka a Na Skalním zastávají silněji nedůvěřivé stanovisko ohledně možnosti vybudovat naprosto bezpečné HÚ, kdy jej jako možné vidí pouze přibližně pětina obyvatel a pro přibližně dvě třetiny to možné není. Na tuto otázku, podobně jako v případě pozitiv i obav, nedokázal odpovědět vyšší podíl (nad 10 %) obyvatel v lokalitách Horka a Janoch a volil možnost „nevím“. Pokud v jednotlivých lokalitách sečteme právě odpovědi „nevím“ a střední bod škály (tj. ani možné, ani nemožné), zjistíme, že v řadě lokalit existuje velká, někdy i více než pětinová (např. Kraví hora či Janoch) skupina populace, která si v otázce bezpečnosti zatím neutvořila jednoznačný názor. Existuje tu tedy značný **prostor pro komunikaci a objasňování smyslu projektu HÚ** a jeho bezpečnosti obyvatelům.

¹⁵ Znění otázky: „Myslíte si, že je, nebo není možné vybudovat hlubinné úložiště tak, aby bylo naprosto bezpečné? Zařadte se, prosím, na škále.“ Varianty odpovědi: 1 = rozhodně to je možné až 7 = rozhodně to není možné.

5.5 Důvěra v SÚRAO

5.5.1 Souhrnné vyjádření: INDEX DŮVĚRY

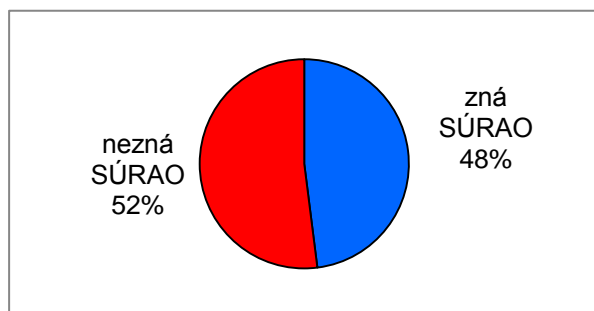

Pozn.: **Index důvěry** je souhrnný ukazatel, který vzniká sloučením průměrných hodnot odpovědí na otázky DS.2 a DS.3 a projekcí výsledných hodnot za každou lokalitu na nuancovanější škálu -10 až +10, kde -10 znamená nejmenší důvěru a +10 důvěru největší.

Sekce DŮVĚRA V SÚRAO – obecný závěr: Důvěra v SÚRAO se objevuje ve čtyřech lokalitách, nedůvěra v pěti. Výrazně nejsilnější důvěra je v lokalitě Janoch a dále v Čihadle, naopak nejslabší v lokalitě Na Skalním.

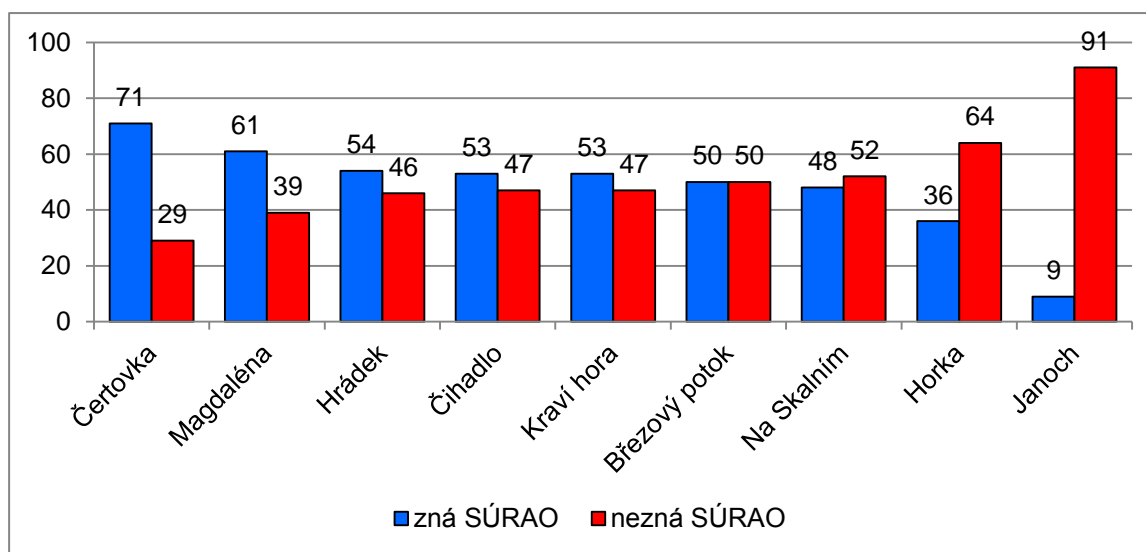
5.5.2 Znalost SÚRAO

Podmínkou k tomu, aby respondent mohl vyjádřit míru důvěry v SÚRAO, je znalost této organizace. Položili jsme proto **filtrovací otázku**, zda respondent ví o tom, že činnost související s plánem výstavby hlubinného úložiště zajišťuje Správa úložišť radioaktivních odpadů. Následující otázky týkající se důvěry v SÚRAO jsme pak položili jen těm, kdo kladně odpověděli na filtrovací otázku.

Graf 32: Znalost SÚRAO (za všechny lokality)¹⁶

Z koláčového grafu 32 vidíme, že co se týká znalosti organizace SÚRAO – všichni dotázaní obyvatelé ze všech lokalit se dělí téměř přesně na polovinu těch, co tuto organizaci znají (48 %) a neznají (52 %). Určitě je však vhodné a nutné poznamenat, že znalost organizace SÚRAO se **liši v závislosti na lokalitě** (viz graf 33).

Graf 33: Znalost SÚRAO (v %)

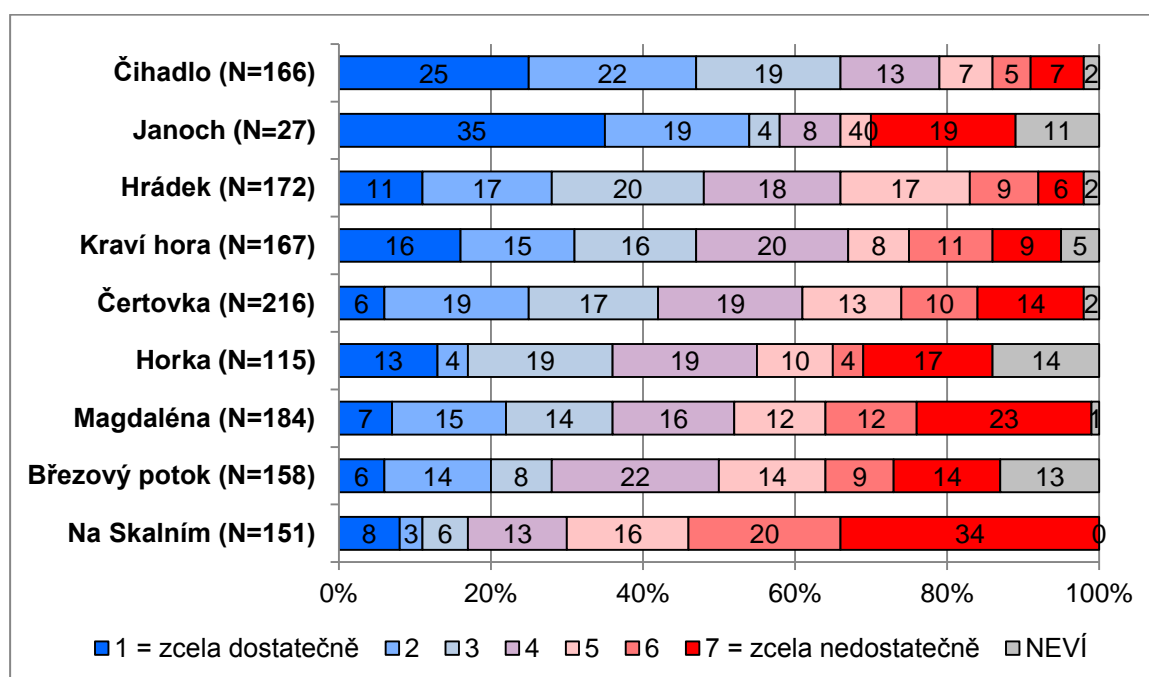
Jak dokládá graf 33, SÚRAO zná ve všech lokalitách téměř polovina obyvatel, vyjma lokalit Horka (zná 36 %) a především pak Janoch, kde tuto organizaci zná pouze 9 % obyvatel. Tento fakt může být způsoben tím, že lokalita Janoch byla mezi vytipované lokality pro možnou výstavbu HÚ zařazena až v roce 2017 a proto lidé tuto organizaci neznají. Zároveň však ve stejné době byla zařazena i lokalita Na Skalném, ve které SÚRAO zná 48 % dotázaných. Největší znalosti dosahuje SÚRAO v lokalitách Čertovka (71 % zná)

¹⁶ Znění otázky: „Činnost související s plánem výstavby hlubinného úložiště zajišťuje Správa úložišť radioaktivních odpadů, zkráceně SÚRAO. Znáte tuto organizaci?“ Varianty odpovědí: Ano, znáte; ne, neznáte.

a Magdaléna (61 % zná). Mezi lokalitami Hrádek, Čihadlo, Kraví hora, Březový potok a Na Skalním nejsou výrazné rozdíly – přibližně polovina zná a druhá polovina nezná SÚRAO, což odpovídá obecné situaci za všechny lokality dohromady (viz graf 32).

5.5.3 Dostatečnost informací ze strany SÚRAO

Otázka týkající se dostatečnosti informací byla položena pouze těm, kdo znají SÚRAO. Vzhledem k tomu, že SÚRAO zná menší část obyvatel v lokalitách, jedná se o menší vzorky populace. To vzhledem ke kvantitativní analýze dat znamená, že četnosti pro výpočet jsou nižší (jak je uvedeno v grafu 34 v závorce u každé lokality) a procentuální podíly je proto třeba interpretovat opatrně (např. v lokalitě Janoch analyzujeme výsledky za 27 respondentů a na Čertovce za 216 respondentů).

Graf 34: Dostatečnost informací o HÚ ze strany SÚRAO (ti, kdo znají SÚRAO)¹⁷

Mínění, že množství informací poskytovaných ze strany SÚRAO je nedostatečné, je **ve většině lokalit menšinové** (vyjma Magdalény, Březového potoka a Na Skalním). Častěji si lidé myslí, že informovanost je více či méně dostatečná nebo také často odpovídali prostřednictvím střední kategorie (tj. „ani dostatečná, ani nedostatečná“). Častější volbu této kategorie a také kategorie „nevím“ (zejm. v lokalitách Horka a Březový potok) lze interpretovat tak, že lidé se ze strany SÚRAO cítí být jistým způsobem informováni, ale zároveň mají potřebu **dalších informací**.

Největší, výrazně nadpoloviční, spokojenost s informovaností jsme zaznamenali v lokalitách Čihadlo (66 %) a Janoch (58 %). Obě lokality, především však Čihadlo, se vyznačují relativně vyšší podporou projektu HÚ (viz předcházející sekce analýzy). Nicméně překvapivé je, že lokalita Kraví hora, kde jsme rovněž zaznamenali vyšší podporu HÚ, má méně než

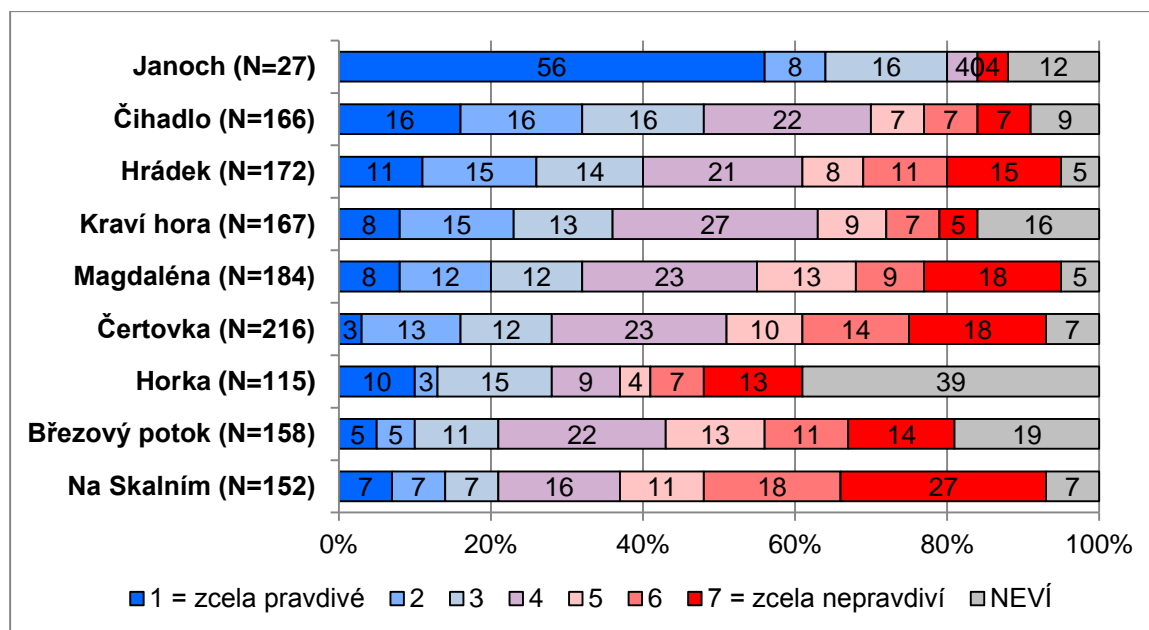
¹⁷ Znění otázky: „Domníváte se, že SÚRAO informuje obyvatele Vaší obce o problematice hlubinného úložiště dostatečně, nebo nedostatečně? Zařadte se, prosím, na škále.“ Varianty odpovědí: 1 = zcela dostatečně až 7 = zcela nedostatečně.

poloviční podíl spokojených s informovaností (47 %) a v pořadí je „až“ na 4. místě. Srovnatelný pocit dostatečné informovanosti jako Kraví hora má i Hrádek (48 %). V lokalitách Čertovka a Horka je hodnocení dostatečnosti a nedostatečnosti informací relativně vyrovnané (Čertovka: 42 % dostatečné vs. 37 % nedostatečné; Horka: 36 % dostatečné vs. 31 % nedostatečné). Ve zbývajících třech lokalitách pak převažuje názor, že informace poskytované organizací SÚRAO jsou nedostatečné – Magdaléna (47 % vs. 36 % dostatečné), Březový potok (37 % vs. 28 % dostatečné) a především Na Skalním, kde 70 % dotázaných je vnímá jako nedostatečné a necelá pětina (17 %) jako dostatečné.

Jelikož lokalita Na Skalním, a také Janoch, byly jako vytipované lokality přidány až později, v roce 2017, lze tento výsledek interpretovat tak, že obyvatelé lokality Na Skalním mají zájem o tuto problematiku, resp. nesouhlasí s projektem HÚ, nicméně nemají k tomu dostatek informací, které aktivně žádají. Naopak v lokalitě Janoch, což lze vyvodit z předcházejících výsledků analýzy, obyvatelé o problematiku nemají zájem, většina nezná organizaci SÚRAO (což ovlivňuje výsledek nejen na tuto, ale i následující otázku) ale obecně se k samotnému projektu staví relativně vstřícně.

5.5.4 Pravdivost informací poskytovaných SÚRAO

Rovněž posouzení pravdivosti informací poskytovaných organizací SÚRAO jsme zkoumali na zmenšeném vzorku (tedy těch, co SÚRAO znají). Kvalifikované vyjádření názoru zde do určité míry předpokládá, že respondent kromě znalosti SÚRAO učinil i určitou zkušenost, která mu umožňuje posuzovat, zda poskytované informace jsou pravdivé, či nepravdivé, což však nemusí být ve všech případech splněno (v rámci výzkumu tuto zkušenost nijak neověřujeme, ale očekáváme, že v tomto případě respondent většinou volí odpověď „nevím“, případně střední kategorii, tj. „ani pravdivé, ani nepravdivé“).

Graf 35: Pravdivost informací o HÚ poskytovaných SÚRAO (ti, kdo znají SÚRAO)¹⁸

¹⁸ Znění otázky: „Jsou podle Vás informace, které SÚRAO poskytuje obyvatelům Vaší obce o problematice hlubinného úložiště, pravdivé, nebo nepravdivé? Zařadte se, prosím, na škále.“ Varianty odpovědí: 1 = zcela pravdivé až 7 = zcela nepravdivé.

Čtyřpětinovou (80 %) důvěryhodnost mají informace poskytované SÚRAO pro obyvatele lokality Janoch, nicméně zde je třeba zdůraznit, že na tuto otázku odpovídalo pouze 27 respondentů, což je v porovnání s ostatními lokalitami, kde se počty respondentů pohybují od 115 do 216, výrazně méně a proto není relevantní tento výsledek s ostatními lokalitami porovnávat.

V žádné z lokalit **nepovažuje** informace poskytované SÚRAO za **pravdivé nadpoloviční většina respondentů**. Převažující hodnocení poskytovaných informací jako pravdivých jsme zaznamenaly v lokalitách Čihadlo (48 % pravdivé : 21 % nepravdivé), Hrádek (40 % pravdivé : 34 % nepravdivé), Kraví hora (36 % pravdivé : 21 % nepravdivé) a také v Horce (28 % pravdivé : 24 % nepravdivé), nicméně zde téměř dvě pětiny (39 %) oslovených nedokázalo odpovědět a zvolilo možnost „nevím“. Ve zbývajících lokalitách převažuje hodnocení poskytovaných informací jako nepravdivých – Magdaléna (40 % vs. 32 % pravdivé), Čertovka (42 % vs. 28 % pravdivé), Březový potok (38 % vs. 21 % pravdivé) a Na Skalním (56 % vs. 21 % pravdivé).

Určitě je třeba poukázat na skutečnost, že velký podíl respondentů v lokalitách Na Skalním (27 %), Magdaléna a Čertovka (shodně 18 %), Hrádek (15 %), Březový potok (14 %) a Horka (13 %), uvedl, že informace od SÚRAO jsou „zcela nepravdivé“, což může naznačovat, že se tito lidé setkali s konkrétním údajem nebo vyjádřením, jež pokládají za nepřesné či lživé.

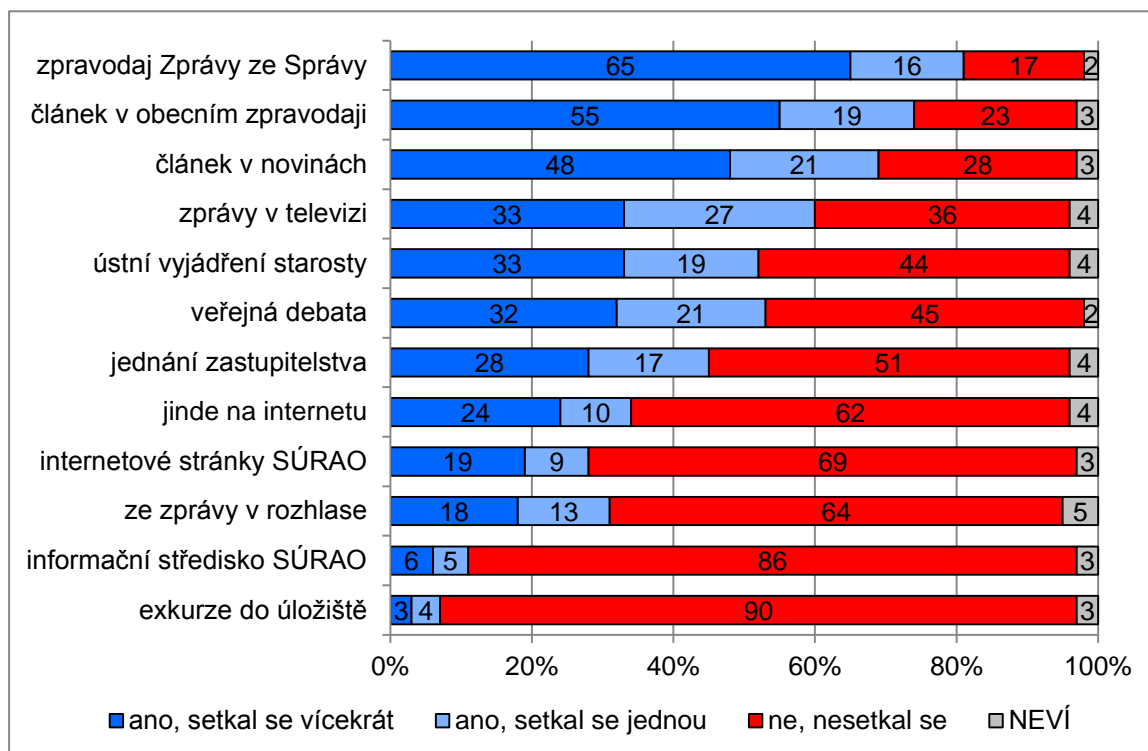
Pokud porovnáme výsledky odpovědí na předchozí dvě otázky týkající se dostatečnosti a pravdivosti informací poskytovaných SÚRAO, docházíme k podobným závěrům. V lokalitě Čihadlo mají obyvatelé nejsilnější přesvědčení o dostatečnosti a pravdivosti informací poskytovaných SÚRAO, naopak Na Skalním či v Březovém potoce mají obyvatelé nejsilnější přesvědčení o nedostatečnosti a nepravdivosti informací, které SÚRAO poskytuje. Tato situace ovšem nemusí odrážet jen objektivní skutečnost (ne)poskytnutých či (ne)pravdivých informací, nýbrž může být i určitým **výrazem nechuti či odporu vůči diskuzi a obecně projektu HÚ** (viz zjištění v předcházejících kapitolách této zprávy).

5.5.5 Zdroje informací o SÚRAO

Všech respondentů, kteří znají SÚRAO, jsme se rovněž ptali, kde se s informacemi o SÚRAO setkali. Cílem otázky bylo odlišit zdroje informací, ze kterých respondenti čerpají a zjistit základní frekvenci využívání těchto zdrojů. Zajímaly nás přitom fakticky využitě zdroje informací, preferované způsoby komunikace byly zjišťovány samostatnou otázkou).

Jak ukazuje graf 36, lidé v lokalitách čerpají informace o SÚRAO ze všech zdrojů, avšak v **rozdílné míře**. Často je uváděno opakované využití zdroje. Vůbec nejrozšířenějším zdrojem je zpravodaj Zprávy ze Správy (65 % setkal se vícekrát, 16 % setkal se jednou), který vydává samotná organizace SÚRAO a který distribuuje obyvatelům přímo v lokalitách. Mezi velmi rozšířené zdroje dále patří články v obecním zpravodaji (55 % vícekrát, 19 % jednou) či v novinách (48 % vícekrát, 21 % jednou), zprávy v televizi (33 % vícekrát, 27 % jednou), ústní vyjádření starosty (33 % vícekrát, 19 % jednou) a veřejné debaty (32 % vícekrát, 21 % jednou). U zbývajících zdrojů informací o SÚRAO již nadpolovičně převažuje odpověď „ne, nesetkal se“. Přesto však zdroje jako jednání zastupitelstva, internet,

internetové stránky SÚRAO a zprávy v rozhlase alespoň jednou využila více než čtvrtina dotázaných. Naopak **specifické zdroje informací související s aktivitami SÚRAO** (informační středisko SÚRAO a exkurze do úložiště) jsou využívány výrazně nejméně často (někdy je využila přibližně desetina dotázaných a zbývajících přibližně 90 % nikoliv).

Graf 36: Zdroje informací o SÚRAO (ti, kdo znají SÚRAO za všechny lokality N=1347)¹⁹

Pozn.: Položky seřazeny sestupně podle možnosti „ano, setkal se vícekrát.“

Tabulka 6 ukazuje **průměrné skóry** různých zdrojů informací za jednotlivé lokality včetně celkových průměrů, z nichž je patrná plynulá odstupňovanost souhrnných rozdílů mezi lokalitami. Právě na zmapování situace v jednotlivých lokalitách se zaměříme v následujícím textu. Jen připomeňme, že jak výše u grafu 36, tak i u tabulek a grafů následujících, je třeba při četbě a interpretaci dat opět vést v patrnosti, že jde o vzorek respondentů snížený o ty, kdo neznají SÚRAO. Procentuální podíly jsou proto vzhledem k nižším četnostem spíše orientační. Analyzovat lokality budeme vzestupně dle celkového průměru – začneme Březovým potokem a skončíme Janochem.

¹⁹ Znění otázky: „Setkal jste se s informacemi o SÚRAO následujícími způsoby? a) V článku v novinách, b) v článku v obecním zpravodaji, c) ve zpravodaji Zprávy ze Správy, vydávaném SÚRAO, d) v informačním středisku SÚRAO, e) při exkurzi do úložiště radioaktivních odpadů, f) při veřejné debatě, h) při jednání zastupitelstva, i) při ústním vyjádření starosty, j) ze zprávy v rozhlase, k) ze zprávy v televizi, l) na internetových stránkách SÚRAO, m) jinde na internetu, n) nějak jinak? Uvedte prosím jak:“ Varianty odpovědí: Ano, setkal se vícekrát; ano, setkal se jednou; ne, nesetkal se.

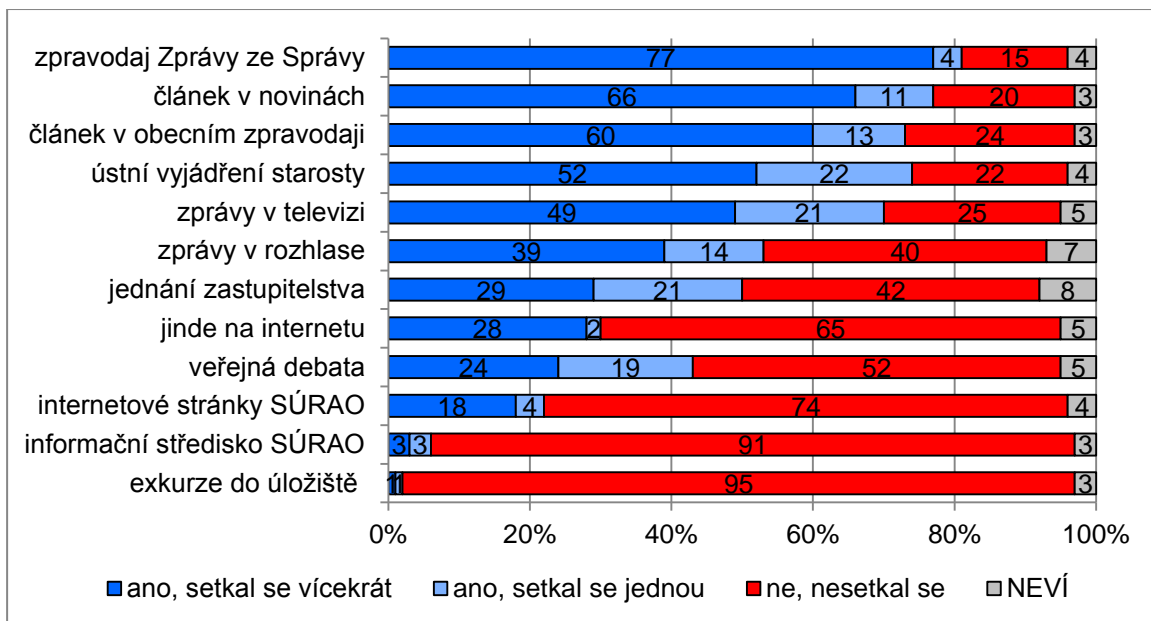
 SÚRAO	Výzkum veřejného mínění v 9 lokalitách vytipovaných pro hlubinné úložiště radioaktivních odpadů	Evidenční označení:
		294/2018

Tabulka 6: Promítnutí průměrných skóreů využívání zdrojů informací o SÚRAO

	Březový potok	Čertovka	Magdaléna	Čihadlo	Hrádek	Na Skalním	Kraví hora	Horka	Janoch
článek v novinách	1,53	1,58	1,83	1,67	1,88	2,02	1,78	2,11	2,50
článek v obecním zpravodaji	1,62	1,42	1,40	1,51	1,79	1,87	1,89	2,20	2,14
zpravodaj Zprávy ze Správy	1,35	1,21	1,72	1,21	1,55	1,99	1,51	1,52	2,05
informační středisko	2,90	2,82	2,90	2,76	2,83	2,85	2,75	2,93	2,38
exkurze do úložiště	2,97	2,91	2,94	2,84	2,88	2,95	2,72	2,92	2,95
veřejná debata	2,28	2,03	2,09	2,15	2,01	1,95	2,29	2,32	2,25
jednání zastupitelstva	2,13	2,25	2,15	2,19	2,37	2,10	2,36	2,52	2,29
ústní vyjádření starosty	1,68	2,24	1,84	2,10	2,08	2,03	2,41	2,53	2,70
zprávy v rozhlase	2,02	2,47	2,47	2,54	2,34	2,50	2,82	2,74	3,00
zprávy v televizi	1,75	1,82	1,80	2,07	1,93	2,22	2,38	2,38	2,75
internetové stránky SÚRAO	2,58	2,43	2,57	2,66	2,44	2,17	2,76	2,60	2,57
jinde na internetu	2,39	2,37	2,22	2,64	2,29	2,08	2,68	2,39	2,48
Celkové průměry	2,10	2,13	2,16	2,19	2,20	2,23	2,36	2,43	2,51

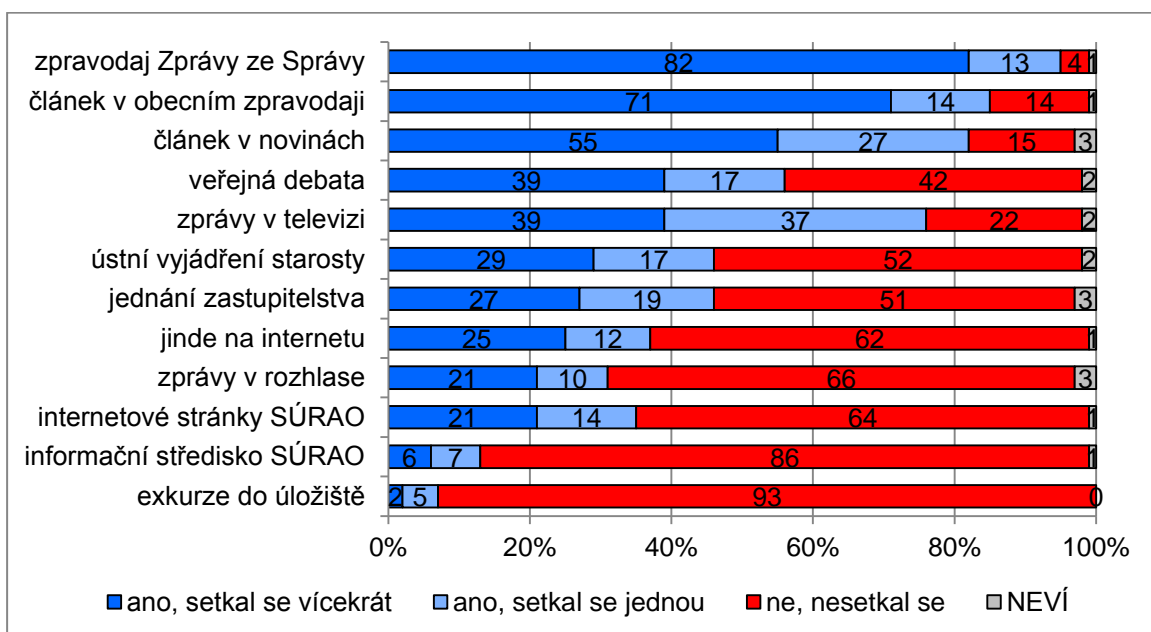
Pozn.: Tabulka obsahuje průměrné hodnoty skóreů odpovědí na škále 1 až 3, kde 1 = ano, setkal se vícekrát, 2 = ano, setkal se jednou a 3 = ne, nesetkal se, odpovědi „neví“ do průměrů nejsou zahrnuty. (Tzn., že čím nižší je hodnota skóre, tím spíše se obyvatelé v lokalitě alespoň jednou nebo i vícekrát setkali s informací o SÚRAO; střední hodnota = 2 body.)

V **Březovém potoce** pravidelně přibližně polovina či více dotázaných čerpá informace o SÚRAO („setkal se vícekrát“) ze zpravodaje Zprávy ze Správy (77 %), z článků v novinách (66 %) a v obecním zpravodaji (60 %), při ústním vyjádření starosty (52 %) a také ze zpráv v televizi (49 %). Ostatní zdroje jsou obyvateli Březového potoka využívány méně často (dvě pětiny či více dotázaných se v nich s informacemi o SÚRAO nikdy nesetkalo). Vůbec nejméně, zanedbatelně, jsou využívány specifické zdroje jako informační středisko SÚRAO nebo exkurze do úložiště.

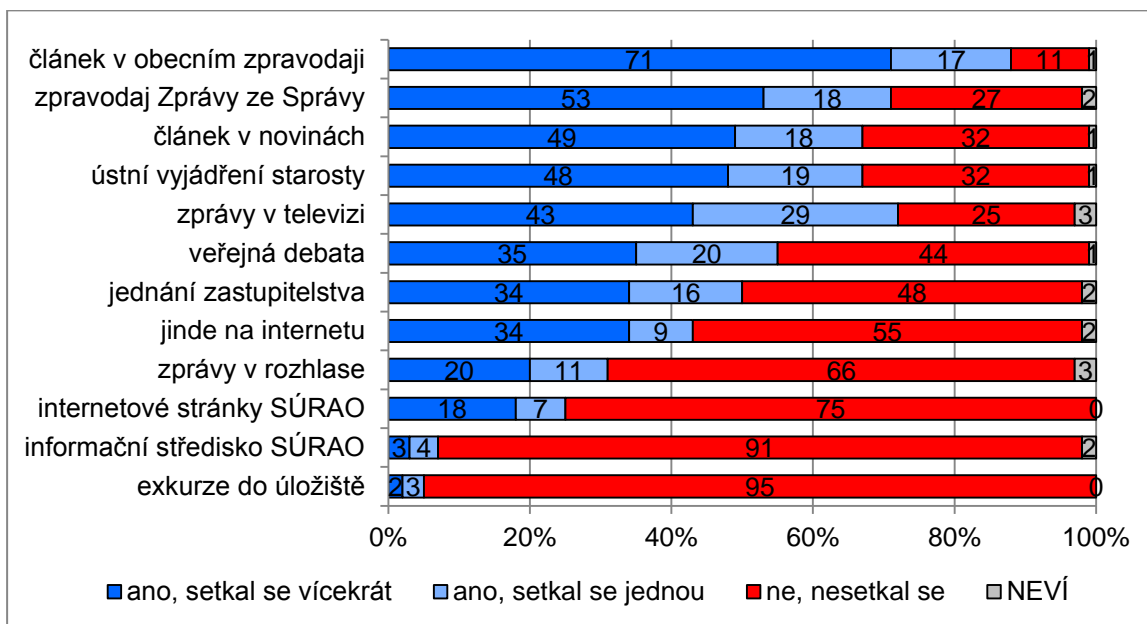
Graf 37: Zdroje informací o SÚRAO: **Březový potok** (ti, kdo znají SÚRAO N=158)

Na **Čertovce** je absolutně nejvíce frekventovaným zdrojem informací o SÚRAO zpravodaj Zprávy ze Správy. Pravidelně z něj čerpá informace 82 % dotázaných a 13 % čerpalo jednou. Více než tři čtvrtiny dotázaných pak ať už pravidelně, či pouze jednou, čerpají informace o SÚRAO ze článků v obecním zpravodaji (85 %) či v novinách (82 %) nebo ze zpráv v televizi (76 %). Ještě veřejnou debatu využila jako zdroj informací více než polovina (56 %) dotázaných, u ostatních to bylo méně. Výrazně nejméně využili dotázaní opět specifické zdroje informací (informační středisko SÚRAO a exkurze do úložiště).

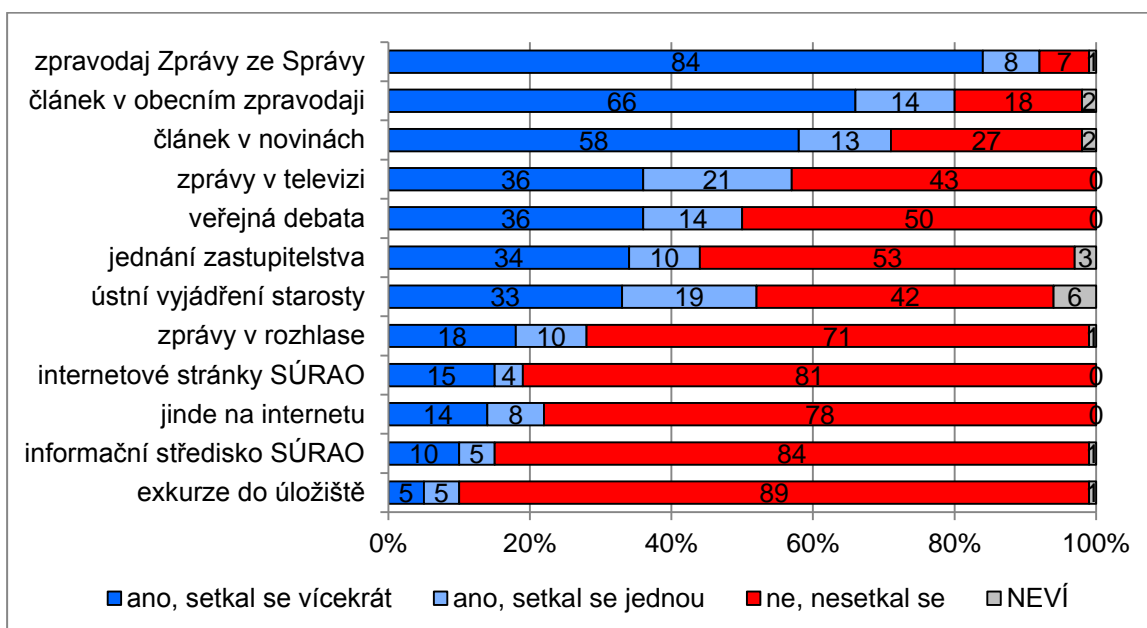

Graf 38: Zdroje informací o SÚRAO: **Čertovka** (ti, kdo znají SÚRAO N=216)

Hlavním přísnem informací týkajících se SÚRAO pro obyvatele lokality **Magdaléna** jsou články v obecním zpravodaji, ze kterých čerpá 88 % dotázaných (71 % vícekrát, 17 % jednou). Mezi další významné zdroje patří zprávy v televizi (72 %), zpravodaj Zprávy ze Správy (71 %), články v novinách a ústní vyjádření starosty (shodně 67 %). Polovina a více obyvatel Magdalény také čerpá informace z veřejných debat (55 %) či z jednání zastupitelstva (50 %). Zbývajících pět informačních zdrojů využívají lidé výrazně méně, více než polovina dotázaných se v nich s informacemi o SÚRAO nikdy nesešla.

Graf 39: Zdroje informací o SÚRAO: **Magdaléna** (ti, kdo znají SÚRAO N=184)

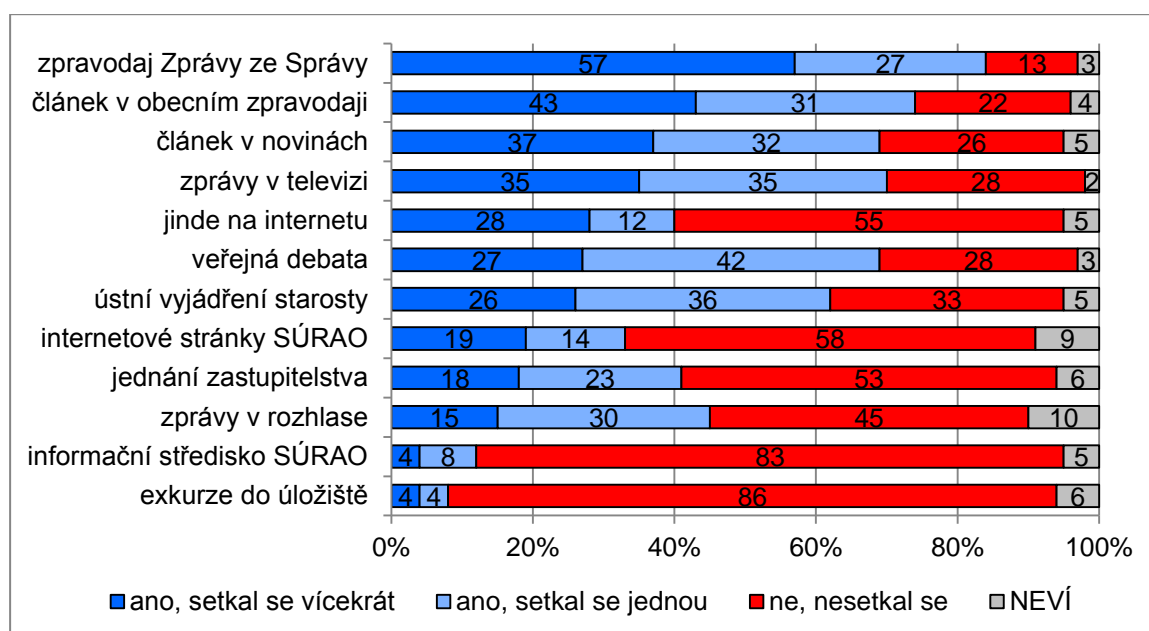

Graf 40: Zdroje informací o SÚRAO: **Čihadlo** (ti, kdo znají SÚRAO N=166)

V lokalitě **Čihadlo** dle grafu 40 vidíme, že rozdíly frekvence využívání jednotlivých zdrojů jsou vyšší. Obyvatelé Čihadla jednoznačně nejčastěji získávají informace o SÚRAO ze

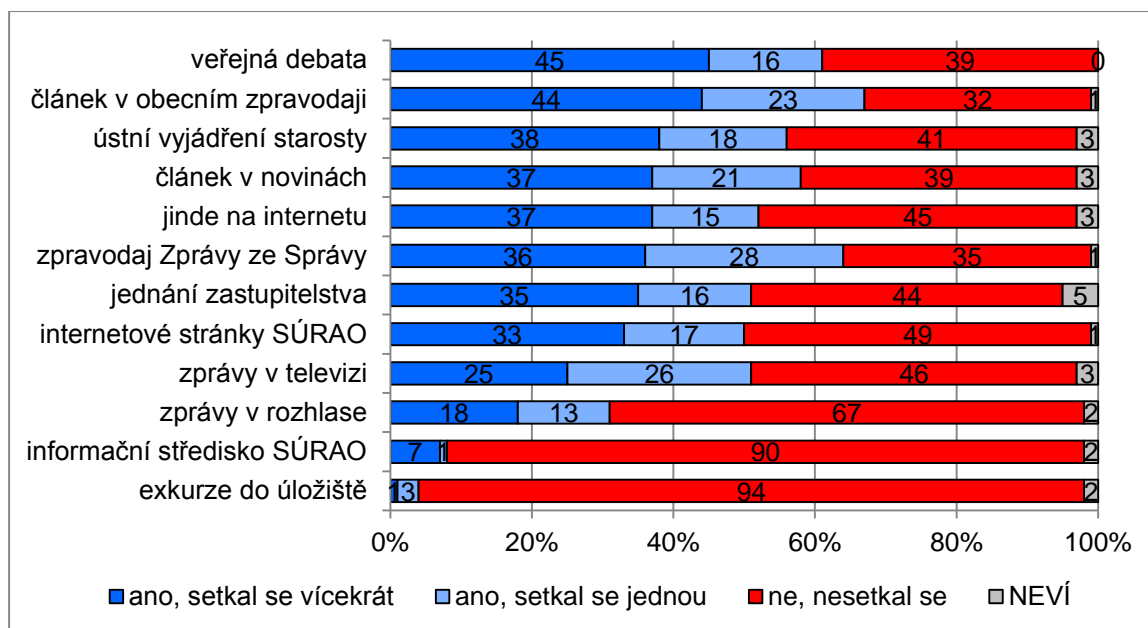
zpravodaje Zprávy ze Správy – 84 % jej využívá pravidelně a 8 % se s ním setkalo jednou, články v obecním zpravodaji využívá 80 % dotázaných (66 % vícekrát, 14 % jednou) a články v novinách 71 % (58 % vícekrát, 13 % jednou). Relativně rovnoměrně rozložené je využívání zpráv v televizi, veřejných debat, jednání zastupitelstva či ústního vyjádření starosty. Zbýlé možnosti využívá podstatně menší část dotázaných (více než 70 % se v nich s informacemi o SÚRAO nikdy nesetkalo).

V lokalitě **Hrádek** nejsou rozdíly ve frekvenci využívání nejčastějších zdrojů informací o SÚRAO příliš velké. Patří mezi ně zpravodaj Zprávy ze Správy (84 %), články v obecním zpravodaji (74 %), zprávy v televizi (70 %), veřejné debaty a články v novinách (69 %) a ústní vyjádření starosty (62 %). Za povšimnutí určitě stojí časté využívání zpráv v rozhlase (45 %). Naopak podobně jako ve všech ostatních lokalitách i obyvatelé Hrádku jako zdroje informací téměř nevyužívají informační středisko SÚRAO a exkurze do úložiště.

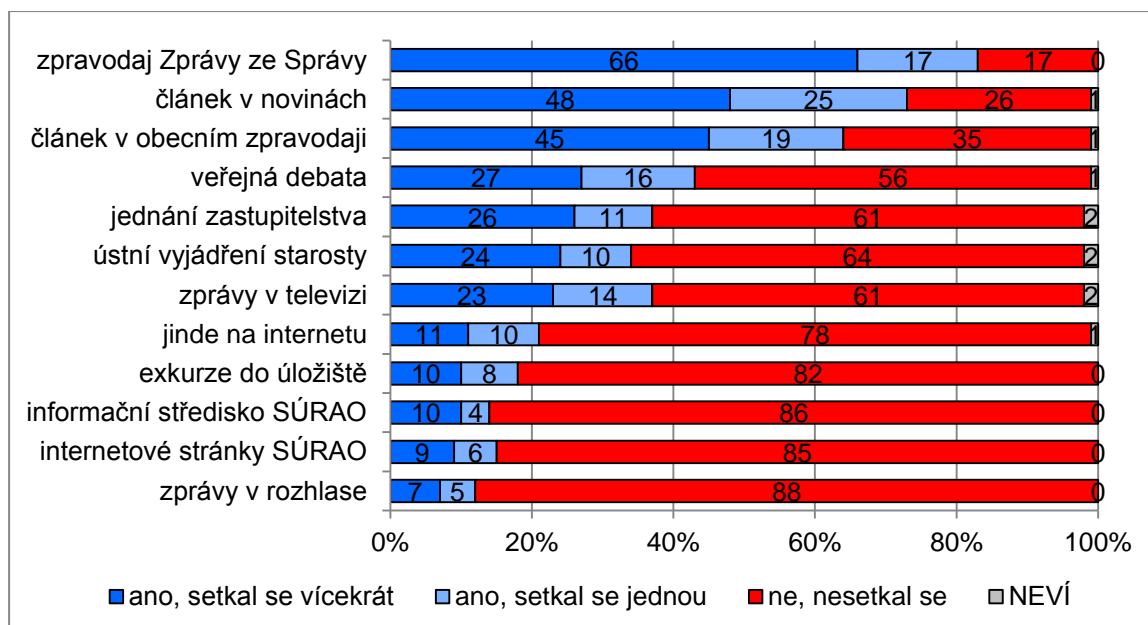

Graf 41: Zdroje informací o SÚRAO: **Hrádek** (ti, kdo znají SÚRAO N=172)

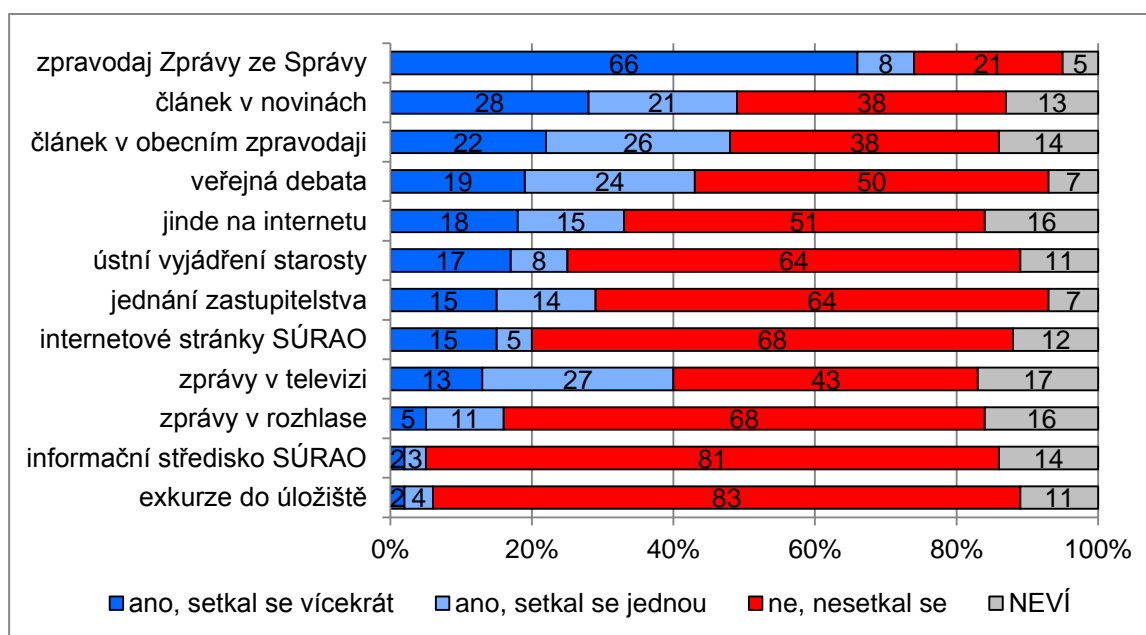
Lokalita **Na Skalním** se vyznačuje relativně rovnoměrným rozložením využíváním všech zdrojů informací o SÚRAO (opět vyjma specifických zdrojů jako informační středisko SÚRAO a exkurze do úložiště), a proto zde neidentifikujeme žádný jeden význačný zdroj. V této lokalitě hrají velkou roli veřejné debaty (pravidelně je využívá nejvíce obyvatel – 45 %), články v obecním zpravodaji (pravidelně 44 %) a ústní vyjádření starosty (pravidelně 38 %), což koresponduje s předchozími zjištěními, že obyvatelé v této lokalitě mají zájem o informace k této problematice, neboť nesouhlasí s projektem HÚ a aktivně proti němu vystupují.

 Graf 42: Zdroje informací o SÚRAO: **Na Skalném** (ti, kdo znají SÚRAO N=152)

Mezi tři nejčastější zdroje informací o SÚRAO pro obyvatele v lokalitě **Kraví hora** patří zpravodaj Zprávy ze Správy (83 %, z toho 66 % vícekrát), články v novinách (73 %, z toho 48 % vícekrát) a články v obecním zpravodaji (64 %, z toho 45 % vícekrát). Následující zdroje (veřejná debata, jednání zastupitelstva, ústní vyjádření starosty, zprávy v televizi) využívají přibližně dvě pětiny dotázaných. Pro obyvatele této lokality je v porovnání s ostatními lokalitami nejtypičtější využívání exkurzí do úložiště (18 %) i informačního střediska SÚRAO (14 %) a naopak výrazně nejmenší využívání zpráv v rozhlase (12 %) a internetových stránek SÚRAO (15 %).

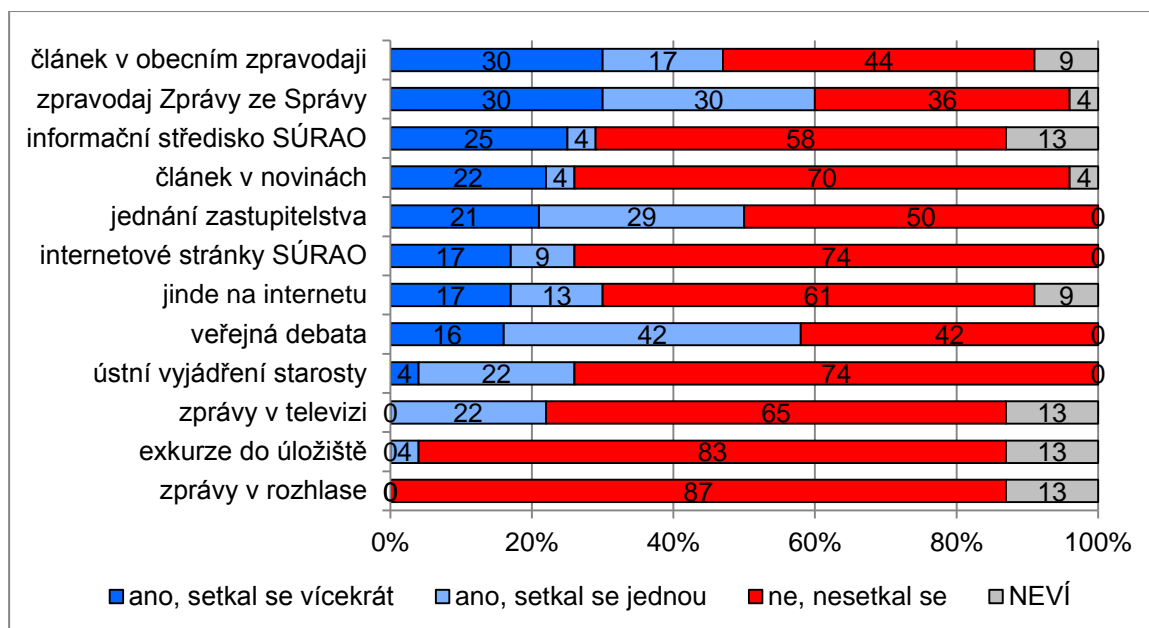

 Graf 43: Zdroje informací o SÚRAO: **Kraví hora** (ti, kdo znají SÚRAO N=167)

Lokalita **Horka** se vyznačuje výrazně nižším počtem zaznamenaných informací o SÚRAO v porovnání s ostatními lokalitami. Jednoznačně nejvíce frekventovaným zdrojem je zpravodaj Zprávy ze Správy, který využívá 74 % dotázaných (66 % vícekrát, 8 % jednou). Ostatní zdroje využívá pouze polovina či méně dotázaných. Mezi ty častější patří zprávy v televizi (50 %), články v novinách (49 %) a v obecním zpravodaji (48 %) či veřejné debaty (43 %). Naopak méně často, v porovnání s ostatními lokalitami, obyvatelé využívají jako zdroje informací jednání zastupitelstva či ústní vyjádření starosty. V této lokalitě je třeba poukázat především na vysoký podíl odpovědí „nevím“, který u většiny zdrojů překračuje 10 %.

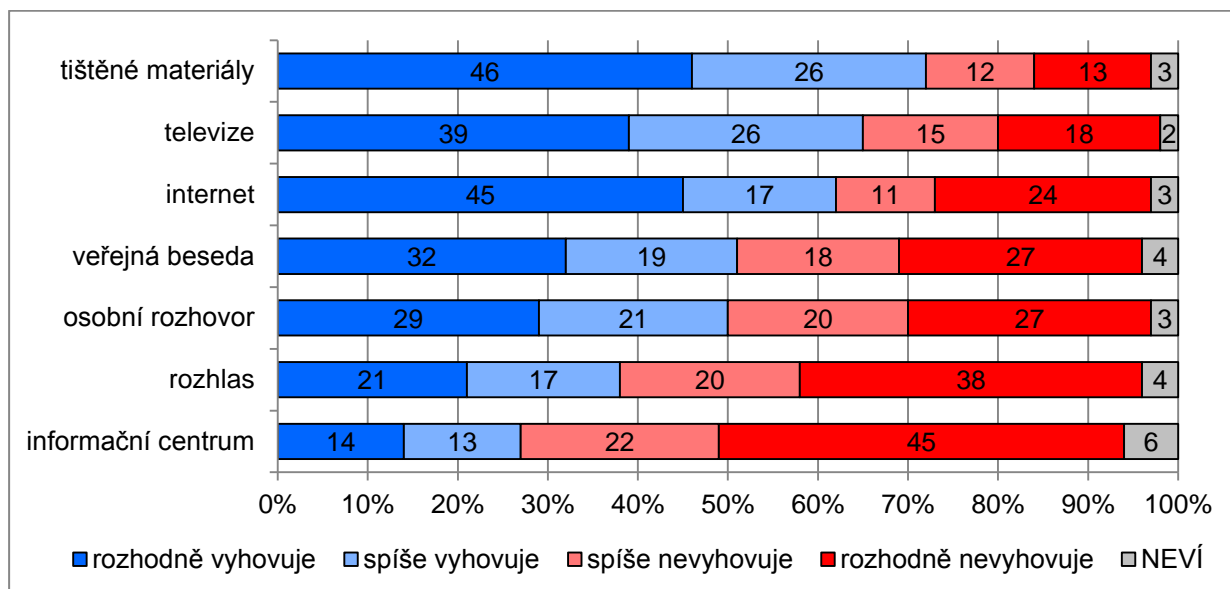
Graf 44: Zdroje informací o SÚRAO: **Horka** (ti, kdo znají SÚRAO N=115)

Lokalita **Janoch** se vymyká tím, že organizaci SÚRAO zná pouze malá část obyvatel, a proto i na otázky týkající se zdrojů informací o této organizaci odpovídalo v porovnání s ostatními lokalitami výrazně méně respondentů. Tudíž není relevantní výsledky s ostatními lokalitami porovnávat. Můžeme jen říci, a i tak velmi opatrně, že obyvatelé v Janochu, kteří organizaci SÚRAO znají, o ní čerpají informace nejčastěji z jejich zpravodaje Zprávy ze Správy (60 %), z veřejných debat (58 %) či z jednání zastupitelstva (50 %). Zbylé možné zdroje informací mají frekvenci používání menší. Rovněž upozorňujeme i na vysoké podíly odpovědí „nevím“ u jednotlivých zdrojů.

 Graf 45: Zdroje informací o SÚRAO: **Janoch** (ti, kdo znají SÚRAO N=27)

5.5.6 Preferované způsoby komunikace

Kromě výzkumu toho, z jakých zdrojů obyvatelé lokalit fakticky čerpají informace o SÚRAO, jsme rovněž zjišťovali, jaké jsou upřednostňované způsoby komunikace (tentokrát už opět na celém reprezentativním vzorku populace).

 Graf 46: Preferované způsoby komunikace (za všechny lokality)²⁰

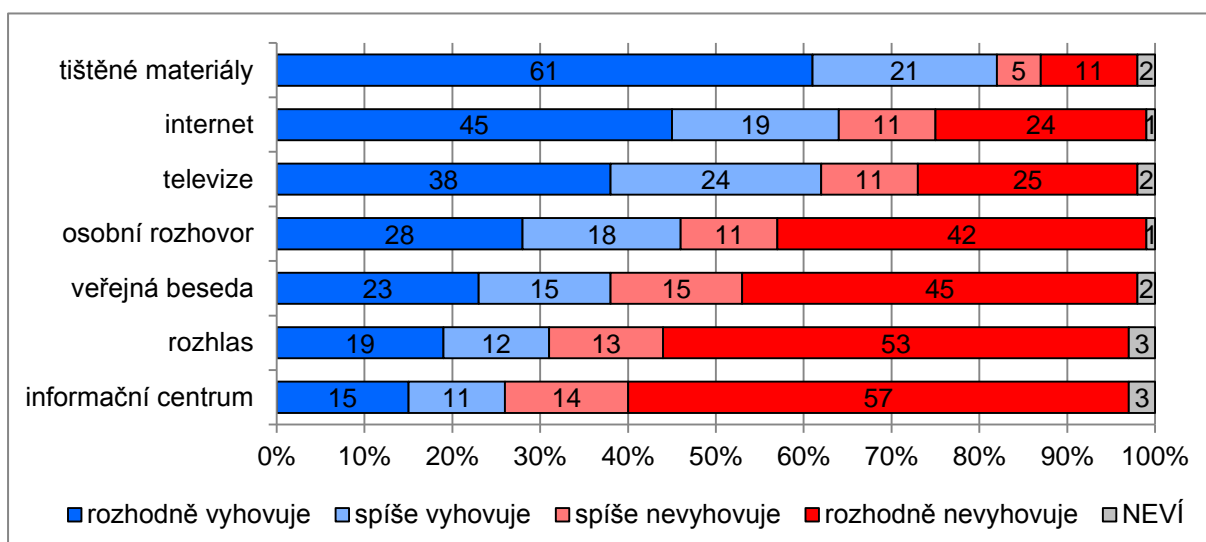
²⁰ Znění otázky: „Pokud by Vás zajímaly nějaké informace o hlubinném úložišti, vyhovují, nebo nevyhovují Vám následující způsoby jejich získávání? a) tištěné materiály (letáky, zpravodaje, noviny, časopisy), b) internet, c) rozhlas, d) televize, e) osobní rozhovor, f) veřejná beseda, g) informační centrum.“ Varianty odpovědí: rozhodně vyhovuje, spíše vyhovuje, spíše nevyhovuje, rozhodně nevyhovuje.

Jak je patrné z grafu 46, bereme-li všechny lokality dohromady, pak lidé o něco více preferují **pasivní způsoby komunikace**, které kladou menší požadavky na vyvíjenou aktivitu, tj. není třeba se nikam fyzicky přemísťovat, aktivně si vyhledávat informace apod. Nejvíce lidem vyhovují tištěné materiály (72 %), televize (65 %) a internet (62 %). Přibližně poloviční oblíbenosti se těší i veřejné besedy (51 %) a osobní rozhovory (50 %). S výraznějším odstupem pak následuje rozhlas (vyhovuje 38 %) a informační centrum (vyhovuje 27 %).

Lze vyslovit obecné zjištění, že **informační centra** jako taková sama o sobě pro obyvatele nejsou příliš atraktivní. Zajímavějšími by se mohla stát za předpokladu, že by byla posílena jejich atraktivnost nějakými dalšími prostředky (např. propojením s volnočasovými aktivitami, důrazem na technologie apod.)

Nyní opět přejdeme k analýze preferovaných způsobů komunikace v jednotlivých lokalitách. Lokality budeme analyzovat v pořadí podle největší podpory projektu HÚ, resp. podle indexu souhlasu – začneme tedy Kraví horou a končit budeme Březovým potokem.

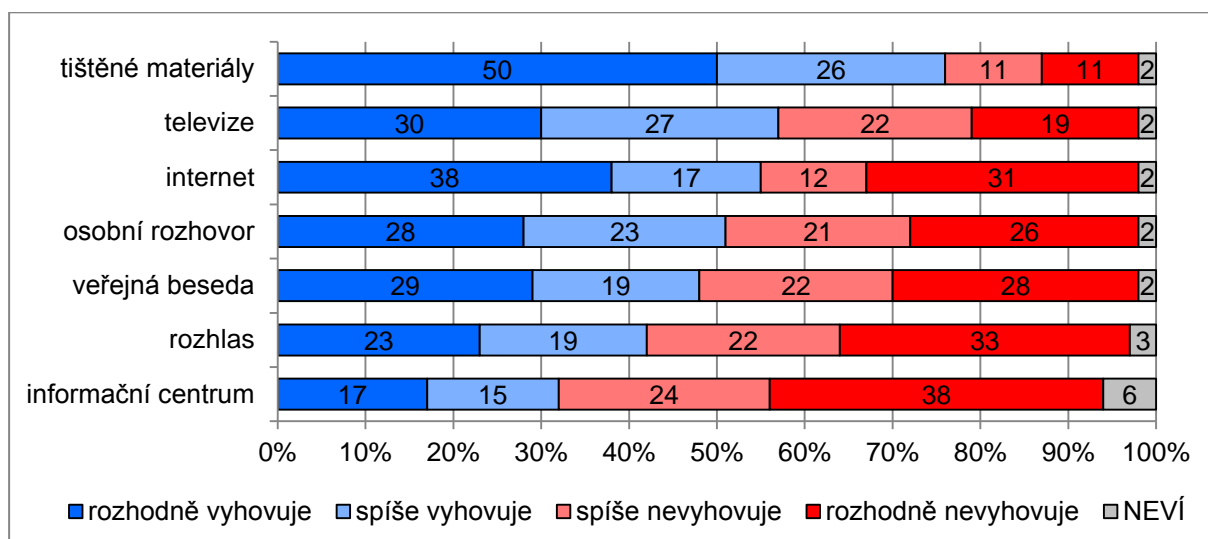
Obyvatelé v lokalitě **Kraví hora** jednoznačně preferují komunikaci prostřednictvím tištěných materiálů (82 %, z toho 61 % „rozhodně“). S mírným odstupem pak následuje internet (64 %) a televize (62 %). Zbývající způsoby již preferuje méně než polovina oslovených. Za relativně vyhovující způsob komunikace považují obyvatelé Kraví hory i osobní rozhovory (46 % vyhovuje, 53 % nevyhovuje), veřejnou besedu, rozhlas a informační centrum pak volí jako preferovaný způsob komunikace výrazně menší počet obyvatel (min. třem pětina dotázaným nevyhovuje).

Graf 47: Preferované způsoby komunikace: **Kraví hora**

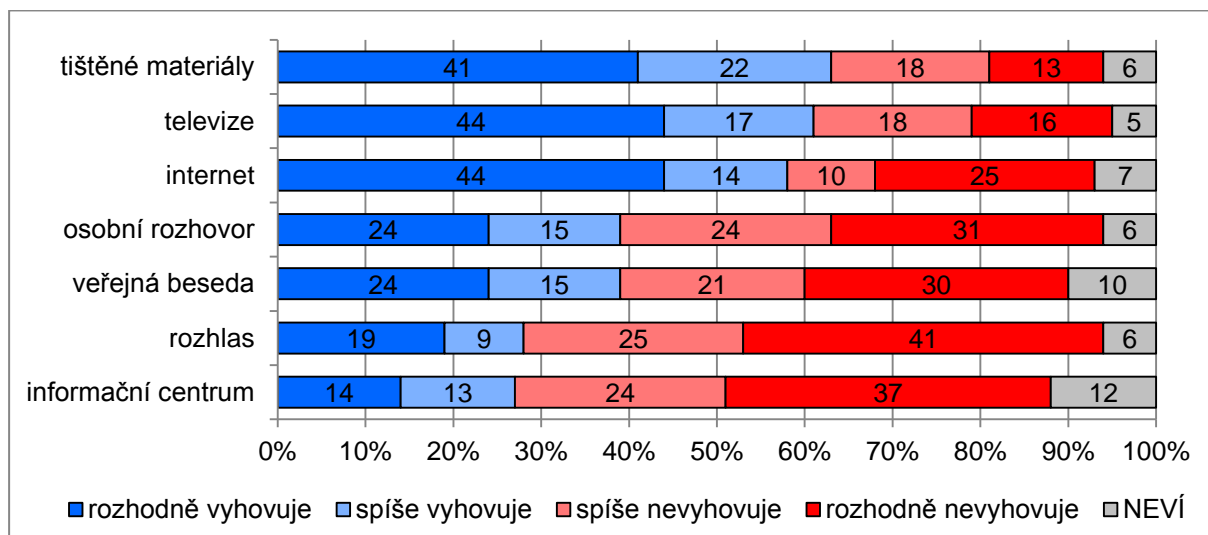
Na **Čihadle** jsou nejvíce upřednostňovanými prostředky komunikace tištěné materiály (76 %, z toho 50 % „rozhodně“). Více než polovině dotázaných vyhovuje komunikace prostřednictvím televize (57 %), internetu (55 %) a osobních rozhovorů (51 %). Veřejnou besedu jako vyhovující i nevyhovující způsob komunikace vnímá srovnatelný podíl dotázaných (48 % vyhovuje, 50 % nevyhovuje). Přibližně dvěma pětina (42 %) vyhovuje

rozhlas a necelá jedna třetina (32 %) označila jako vyhovující způsob komunikace informační centrum.

Graf 48: Preferované způsoby komunikace: **Čihadlo**

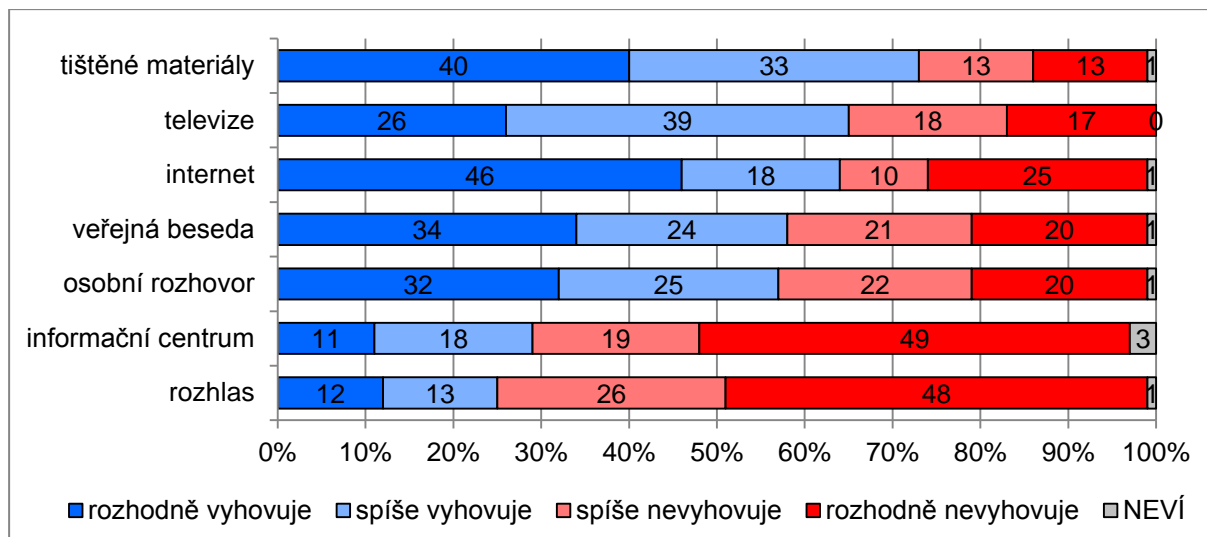
Obyvatelé **Janochu** preferují vyrovnaně tři způsoby komunikace – tištěné materiály (63 %), televizi (61 %) a internet (58 %). Zbylé možnosti označila vždy více jak polovina dotázaných za nevyhovující. Přibližně dvěma pětinám (39 %) vyhovuje komunikace skrze osobní rozhovory či veřejné besedy, pro necelou třetinu je vyhovující i rozhlas (28 %) a informační centrum (27 %). I u této otázky, jak je pro tuto lokalitu typické, vyšší podíl respondentů volí variantu „nevím“.

Graf 49: Preferované způsoby komunikace: **Janoch**

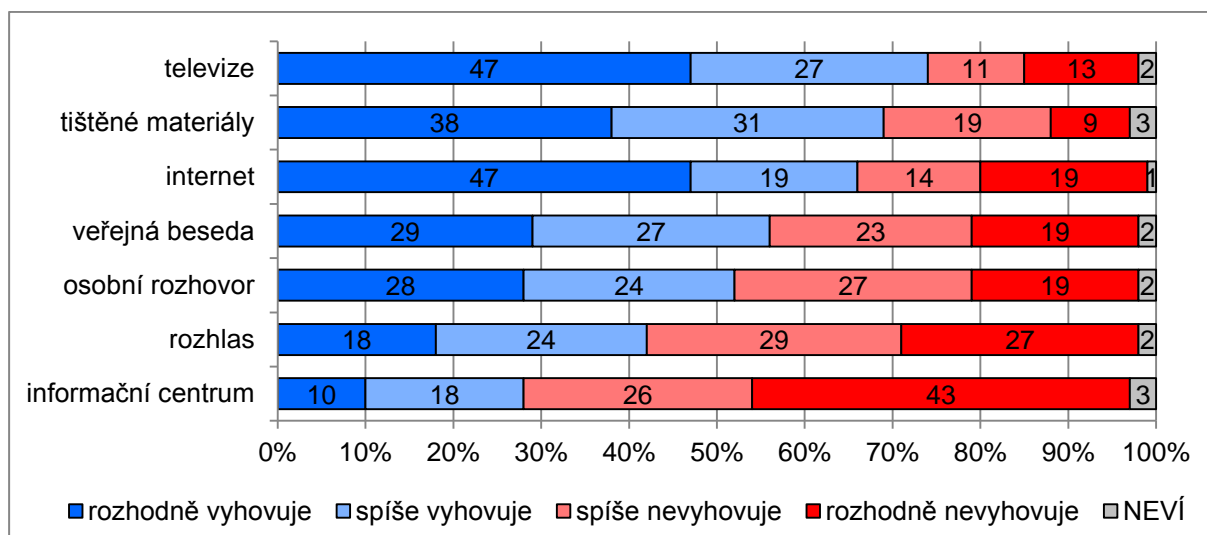
Na **Čertovce** všechny způsoby komunikace (vyjma informačního centra a rozhlasu) jako vyhovující označila více než polovina dotázaných. Vůbec nejvíce obyvatelům Čertovky vyhovují tištěné materiály (73 %, z toho 40 % „rozhodně“), televize (65 %, z toho 26 % „rozhodně“) a internet (64 %, z toho 46 % „rozhodně“). Přibližně třetí pětinovou podporu mají

veřejné besedy (58 %) a osobní rozhovory (57 %). Podobně jako u ostatních lokalit obyvatelům nejméně vyhovuje komunikace prostřednictvím rozhlasu (25 %) a informačního centra (29 %), přičemž oba způsoby „rozhodně nevyhovují“ téměř polovině dotázaných.

Graf 50: Preferované způsoby komunikace: **Čertovka**

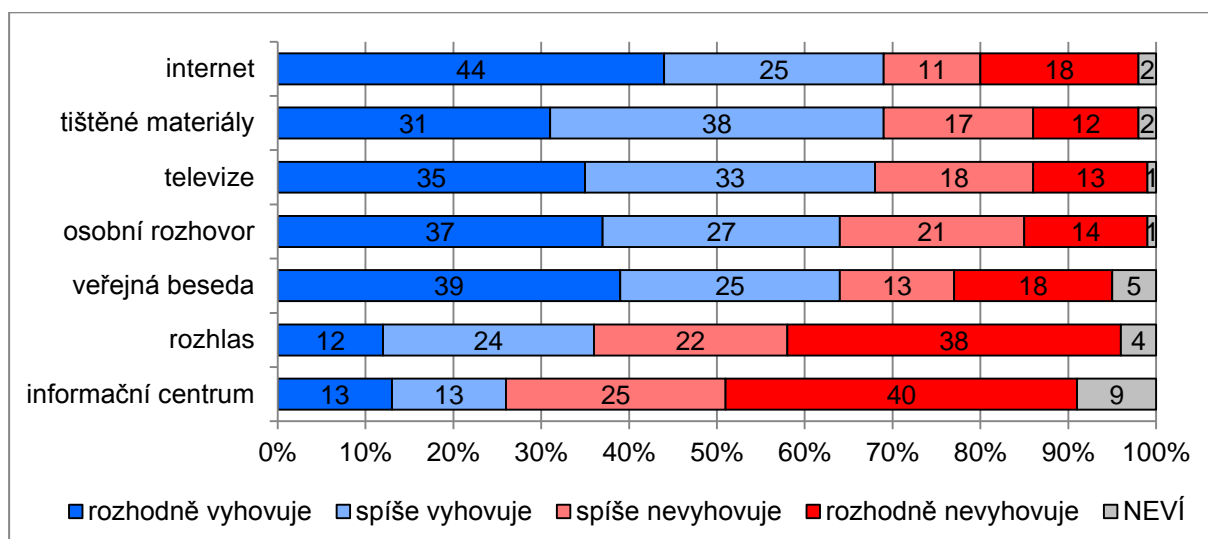
V **Hrádku** mají jednotlivé způsoby komunikace diagonální rozložení, můžeme mezi nimi najít pravidelné rozestupy. Nejvíce obyvatelé upřednostňují televizi (74 %), poté následují tištěné materiály (69 %), internet (66 %), veřejná beseda (56 %), osobní rozhovor (52 %), rozhlas (42 %) a informační centrum (28 %).

Graf 51: Preferované způsoby komunikace: **Hrádek**

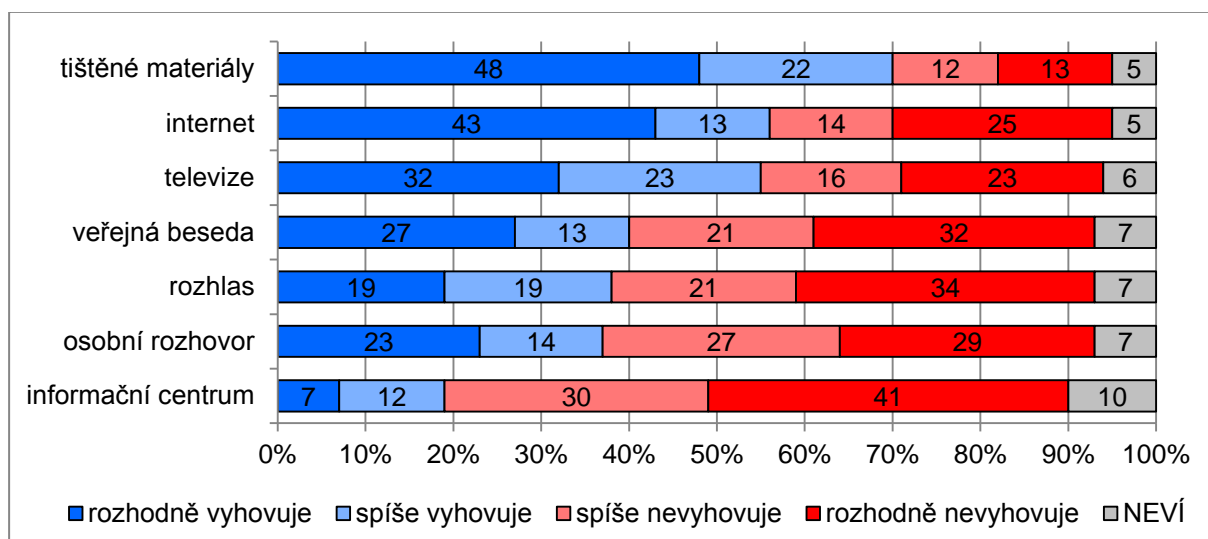
Obyvatelé lokality **Magdaléna** nepreferují jeden způsob komunikace, všechny jim vyhovují přibližně stejně (opět vyjma rozhlasu a informačního centra, které preferuje menší podíl lidí). Můžeme shrnout, že internet, tištěné materiály, televizi, osobní rozhovor a veřejnou besedu vidí jako vyhovující způsob komunikace přibližně dvě třetiny dotázaných a zbylá třetina je

vnímá jako nevyhovující. U informačního centra také vyšší podíl (9 %) dotázaných zvolil odpověď „nevím“.

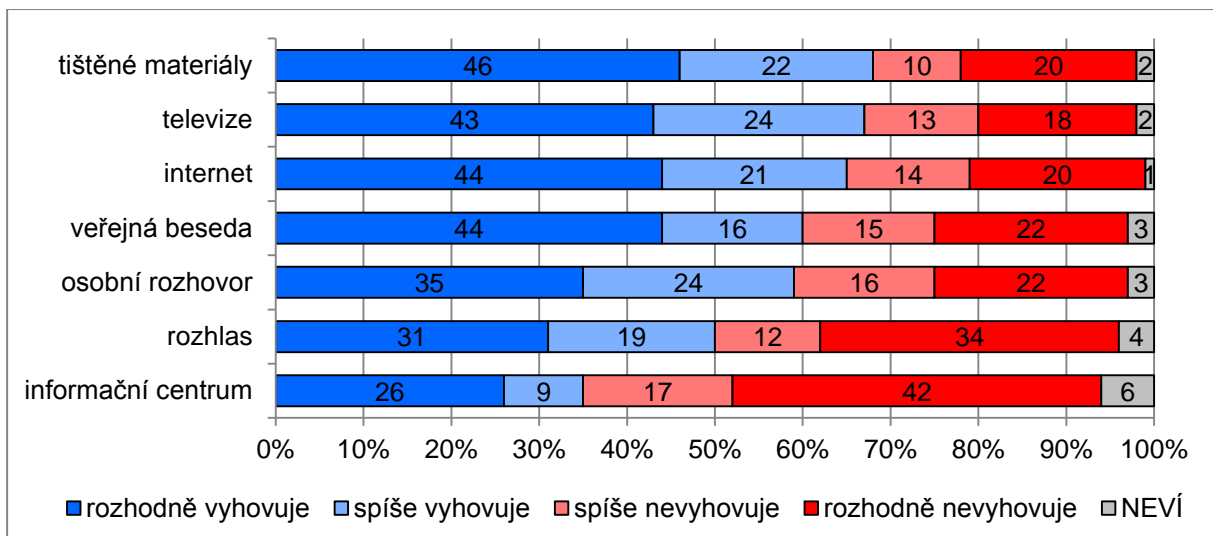
Graf 52: Preferované způsoby komunikace: **Magdaléna**

V lokalitě **Horka** lidé nejvíce upřednostňují jako způsob komunikace tištěné materiály (70 %, z toho 48 % „rozhodně“). Ještě nadpoloviční většině vyhovuje také internet (56 %) a televize (55 %), zbylé způsoby již více než polovina dotázaných vnímá jako nevyhovující (veřejná beseda nevyhovuje 53 %, rozhlas 55 %, osobní rozhovor 56 % a informační centrum 71 %, které zároveň vyhovuje pouze 19 % obyvatel, což je druhý nejnižší podíl ze všech lokalit).

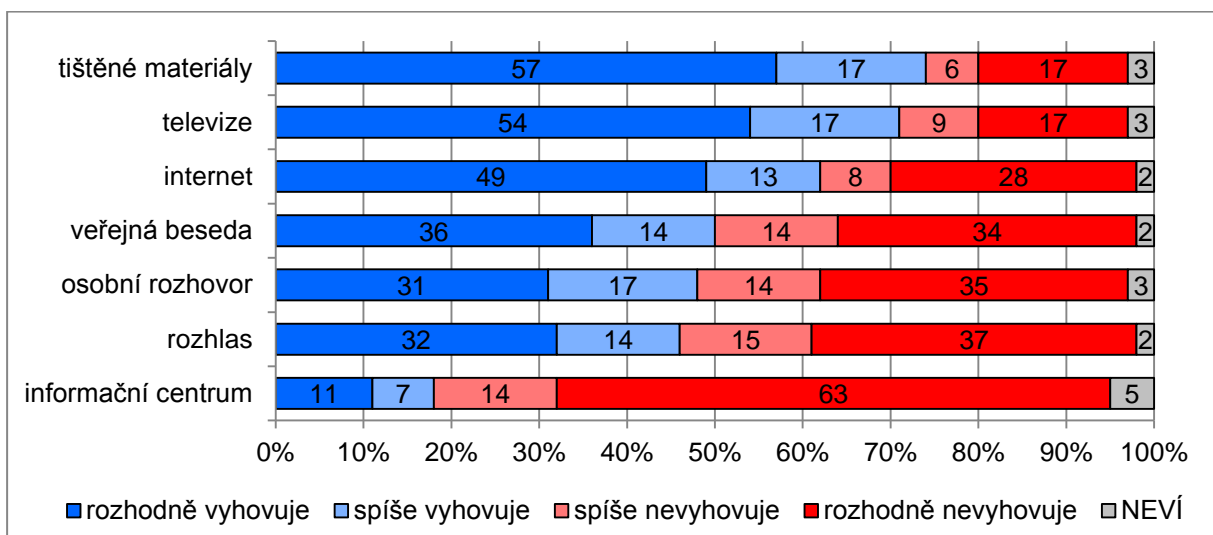
Graf 53: Preferované způsoby komunikace: **Horka**

V lokalitě **Na Skalném** nejsou mezi preferovanými způsoby komunikace příliš velké rozdíly. Polovina a více dotázaných (50 až 68 %) preferuje všechny způsoby, vyjma informačního centra, které jako vyhovující označilo 35 % dotázaných, což je nejvíce v porovnání s ostatními lokalitami. Pořadí preferovaných způsobů přesně odpovídá pořadí za všechny lokality dohromady.

Graf 54: Preferované způsoby komunikace: **Na Skalním**

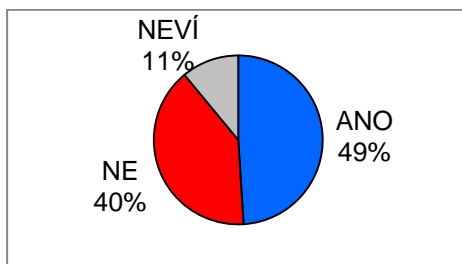
V lokalitě **Březový potok** naprostá většina jako vyhovující způsob komunikace označila tištěné materiály (74 % vyhovuje, 23 % nevyhovuje), televizi (71 % vyhovuje, 26 % nevyhovuje) a internet (62 % vyhovuje, 36 % nevyhovuje). Veřejnou besedu a osobní rozhovor vnímá jako vyhovující i nevyhovující vyrovnaný podíl dotázaných (veřejná beseda: 50 % vyhovuje : 48 % nevyhovuje; osobní rozhovor: 48 % vyhovuje : 49 % nevyhovuje). Rozhlas jako nevyhovující způsob komunikace označila již více než polovina (52 %) dotázaných. Vůbec nejméně preferovaným způsobem komunikace pro obyvatele Březového potoka je informační centrum (18 %), což je vůbec nejméně v porovnání s ostatními lokalitami.

Graf 55: Preferované způsoby komunikace: **Březový potok**

5.5.7 Četba a hodnocení zpravodaje SÚRAO

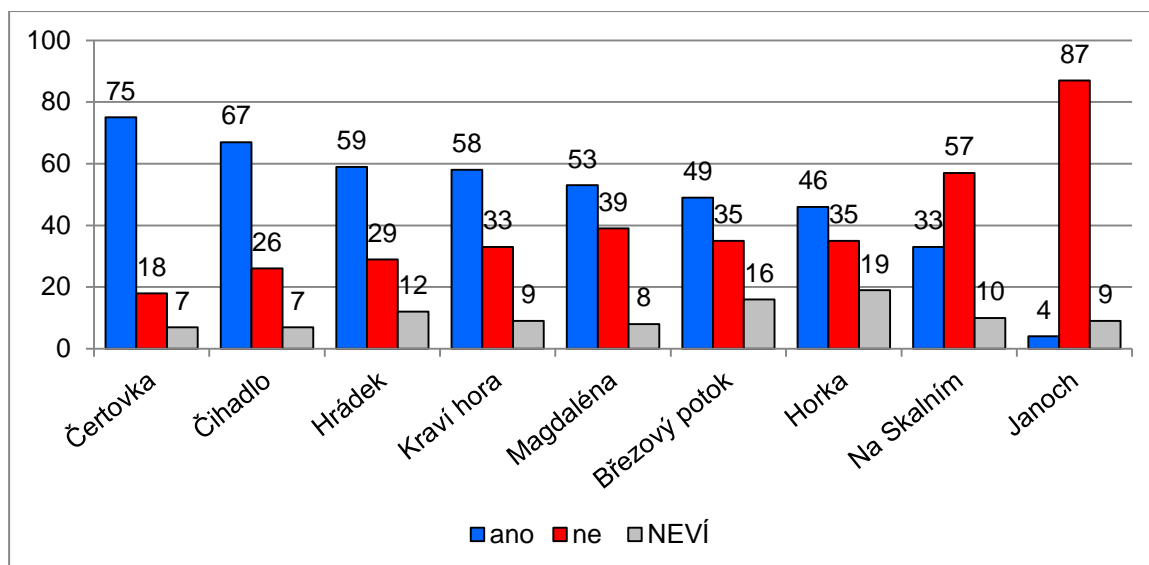
Samostatně jsme sledovali, zda obyvatelé **obdrželi zpravodaj SÚRAO Zprávy ze Správy**, zda jej **četli** a zda se jim **líbil**. Z následujícího grafu 56 vidíme, že necelá polovina (49 %) dotázaných ze všech lokalit dohromady obdržela poštou zpravodaj Zprávy ze Správy, dvě pětiny (40 %) nikoliv a 11 % dotázaných nedokázalo odpovědět a zvolilo variantu „nevím“. Výsledky je třeba brát s určitým nadhledem, neboť je možné, že v některých domácnostech poštu vybírá více lidí, a proto i mezi těmi, kdo uvedli, že zpravodaj neobdrželi, může existovat určitá skupina těch, kdo pouze nezaznamenali, že jim byl do domácnosti zpravodaj poštou doručen.

Graf 56: Obdržel/a jste poštou zpravodaj Zprávy ze Správy? (za všechny lokality)²¹

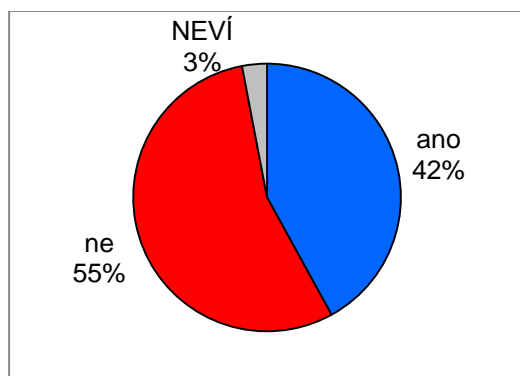
Zajímalo nás, jestli **existují mezi lokalitami rozdíly** v podílu osob, jež zpravodaj obdrželi. Výsledky zobrazuje následující graf 57. Z něho je zřejmé, že mezi lokalitami rozdíly existují. Ve většině lokalit (vyjma Na Skalním a Janoch) **většina dotázaných tvrdí, že zpravodaj obdržela**. Konkrétně nejvíce na Čertovce (75 %), dále na Čihadle (67 %), v Hrádku (59 %), v Kraví hoře (58 %) a na Magdaléně (53 %). V Březovém potoce a na Horce obdržela zpravodaj méně než polovina, ale stále však většina dotázaných. Naopak v lokalitách Na Skalním a především v Janochu výrazně převažuje podíl těch, co zpravodaj neobdrželi (Na Skalním: 33 % ano, 57 % ne; Janoch: 4 % ano, 87 % ne). Tento výsledek může být ovlivněn tím, že právě lokality Na Skalním a Janoch byly mezi vytipované lokality zařazeny až později (v roce 2017) a jelikož zpravodaj vychází čtvrtletně, je možné, že ho obyvatelé dosud nezaregistrovali, nebo se k nim ještě nemusel vůbec dostat. Za povšimnutí stojí i vyšší podíl odpovědí „nevím“, a to u všech lokalit, zejména v Březovém potoce 16 % a na Horce 19 %.

²¹ Znění otázky: „Obdržel jste poštou tištěný zpravodaj Zprávy ze Správy, který vydává SÚRAO?“ Varianty odpovědí: ano, ne.

Graf 57: Obdržel/a jste poštou zpravodaj Zprávy ze Správy? (v %)

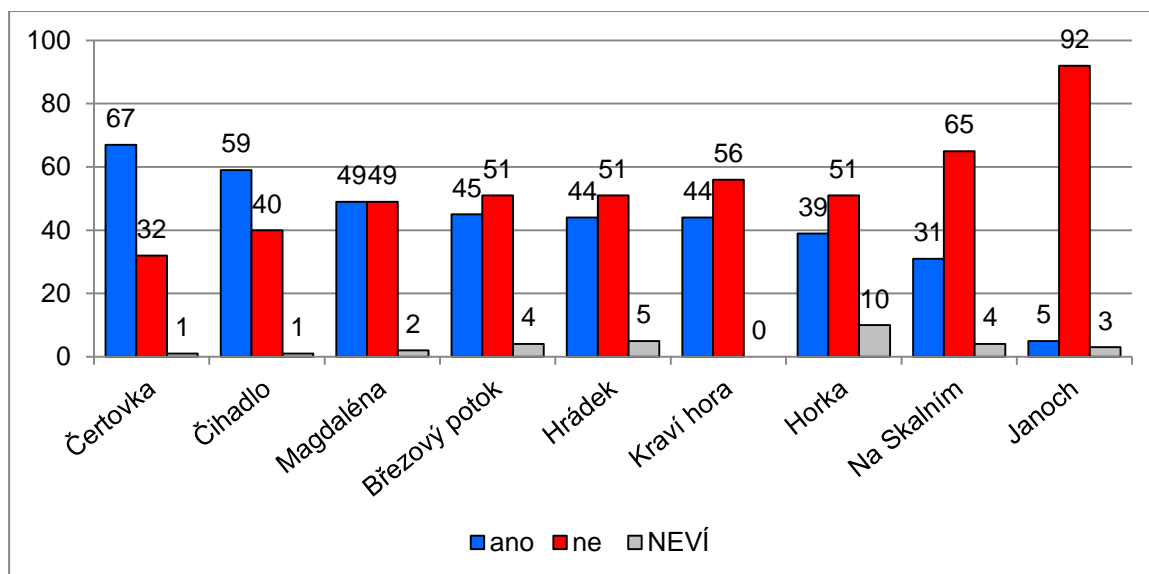
Zpravodaj SÚRAO Zprávy ze Správy četly celkově (za všechny lokality) přibližně dvě pětiny (42 %) dotázaných, více než polovina (55 %) ho nečetla a 3 % zvolilo variantu „nevím“.

Graf 58: Četl/a jste zpravodaj Zprávy ze Správy? (za všechny lokality)²²

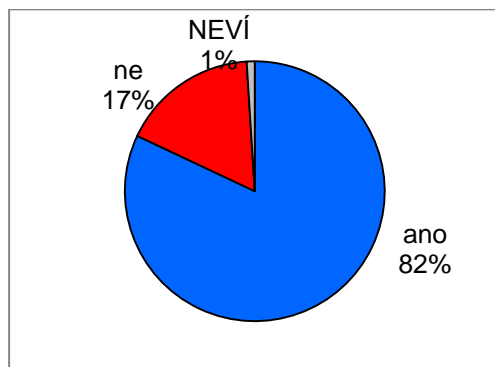
Jak je patrné z grafu 59, mezi lokalitami rovněž existují rozdíly v podílu osob, které zpravodaj četli. Pořadí lokalit víceméně kopíruje pořadí v grafu 57, pouze se proměnily lokality uprostřed, mezi kterými však nejsou výraznější rozdíly, což logicky indikuje, že četba zpravodaje se odvíjí od toho, nakolik s ním lidé v lokalitách přišli do kontaktu.

²² Znění otázky: „Četl jste tento zpravodaj?“ Varianty odpovědí: ano, ne.

Graf 59: Četl/a jste zpravodaj Zprávy ze Správy?

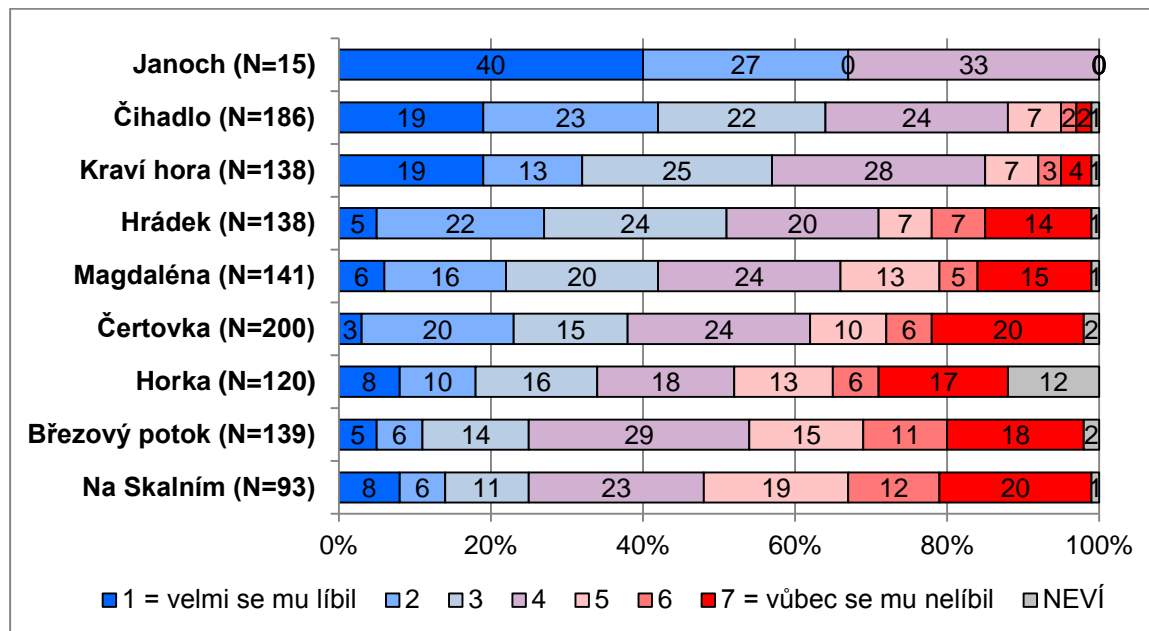
Dále jsme se zaměřili pouze na ty respondenty, kteří uvedli, že zpravodaj obdrželi (viz graf 60). Vidíme, že **naprostá většina** více než čtyř pětina (82 %) z těch, co zpravodaj Zprávy ze Správy obdrželi, jej také četla a pouze necelá pětina (17 %) nikoliv. Respondentů, kteří odpověděli, že zpravodaj četli, jsme se dále ptali, nakolik se jim líbil nebo nelíbil. Výsledky je opět třeba interpretovat opatrně a brát s určitým nadhledem, neboť jsme se ptali výrazně menšího vzorku respondentů – celkem 1160 dohromady za všechny lokality (přesná čísla pro jednotlivé lokality jsou uvedena v grafu 61 v závorkách).

Graf 60: Četl/a jste zpravodaj Zprávy ze Správy? (za všechny lokality: pouze ti, kdo uvedli, že obdrželi zpravodaj)

Zpravodaj Zprávy ze Správy byl celkově obyvateli **přijat neutrálně**. Pokud bychom celkový dojem z četby zpravodaje přenesli na škálu -10 až +10, kterou v této zprávě používáme, dostali bychom za všechny lokality mírně podprůměrnou hodnotu 0,60 bodu.

Graf 61 shrnuje hodnocení zpravodaje SÚRAO Zprávy ze Správy podle jednotlivých lokalit. Vzhledem k velmi nízkému počtu (15) dotázaných v porovnání s ostatními lokalitami nebudeme do srovnání zařazovat lokalitu Janoch, protože výsledky by nebyly relevantní. U ní můžeme pouze říci, že přibližně dvěma třetinám (67 %) dotázaných se zpravodaj líbil a jedné třetině (33 %) se „ani líbil, ani nelíbil“, nicméně dále ho nemůžeme porovnávat.

Graf 61: Líbil se Vám zpravodaj Zprávy ze Správy (pouze ti, kdo četli zpravodaj)²³

Zpravodaj se líbil více než polovině dotázaných v lokalitách Čihadlo (64 %), Kraví hora (57 %) a Hrádek (51 %). Většinový, nicméně již menší než poloviční, podíl těch, kterým se zpravodaj líbil, byl zaznamenán na Magdaléně (42 %). V lokalitách Čertovka a Horka jsou podíly těch, kterým se zpravodaj líbil a nelíbil, víceméně vyrovnané (Čertovka: 38 % líbil : 36 % nelíbil; Horka 34 % líbil : 36 % nelíbil). Ve zbývajících dvou lokalitách – Březový potok a Na Skalním – převažuje podíl těch lidí, kterým se zpravodaj nelíbil (Březový potok 44 %, Na Skalním 51 %). Ve všech lokalitách se dotázaní také velmi často přikláněli ke střední variantě, tj. „ani líbil, ani nelíbil“ (18 až 29 %), naopak odpověď „nevím“ vyjma lokality Horka, kde ji zvolilo 12 % dotázaných, dotázaní téměř nevyužili.

Hodnocení toho, jak se dotázaným líbil zpravodaj, který obdrželi poštou a následně i četli, odpovídá obecné situaci a postojům obyvatel v jednotlivých lokalitách k projektu HÚ – více se líbil těm, kteří více podporují projekt HÚ (Čihadlo a Kraví hora) a naopak nelíbil se těm, kteří s projektem HÚ význačně nesouhlasí (Březový potok a Na Skalním)

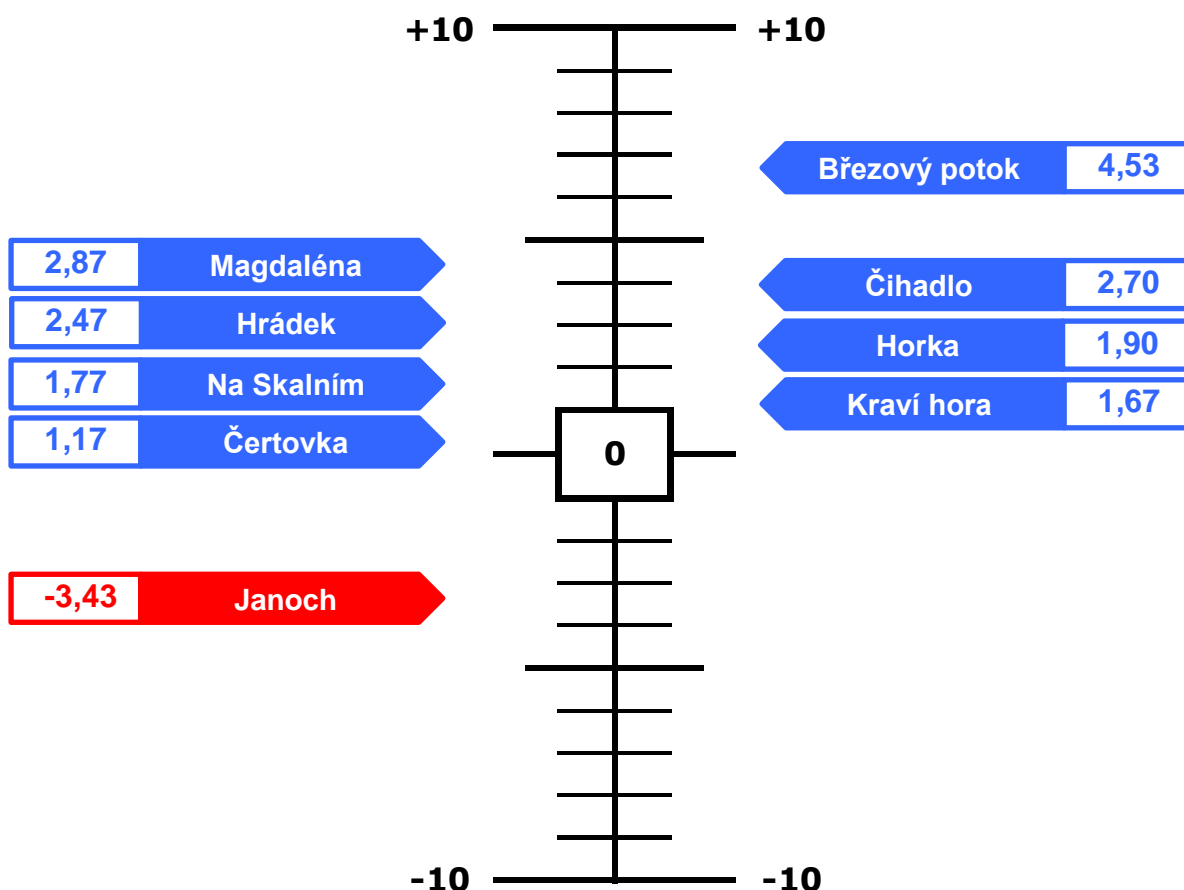
²³ Znění otázky: „Líbil se Vám, nebo nelíbil zpravodaj Zprávy ze Správy? Zařadte se, prosím, na škále.“ Varianty odpovědí: 1 = velmi se mu líbil až 7 = vůbec se mu nelíbil.

5.6 Zapojení do diskuze o HÚ

5.6.1 Souhrnné vyjádření: INDEXY ZAPOJENÍ

V samostatném souboru otázek jsme zkoumali, jak obyvatelé v lokalitách **hodnotí dosavadní průběh projednávání otázek spojených s projektem HÚ** a nakolik se **osobně zapojují do diskuze o HÚ**. Vzhledem k hodnocení projednávání HÚ jsme sledovali, jak respondenti vnímají vztahy mezi těmi, kdo na tomto projektu participují. Zajímali nás názor na: a) prostor daný státem pro zapojení obce do jednání, b) zapojení obce do jednání se státními institucemi, c) prostor k diskusi daný obecním zastupitelstvem občanům a d) zapojení občanů do diskuze. Na základě odpovědí na tyto otázky (podrobněji viz kap. 5.6.2 až 5.6.5) byl konstruován **index zapojení lokality**.

Index zapojení lokality

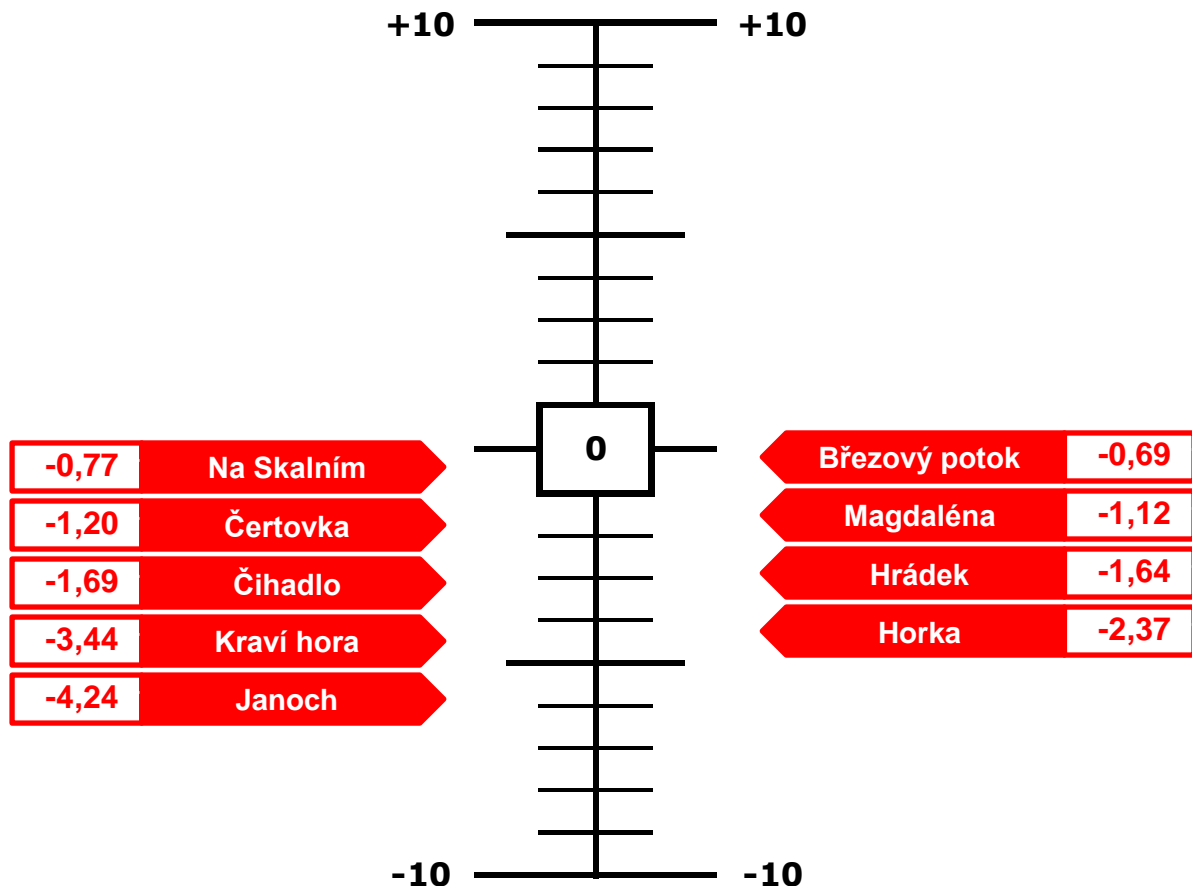

Pozn.: **Index zapojení lokality** je souhrnný ukazatel, který vzniká sloučením průměrných hodnot odpovědí na otázky ZAP.1 až ZAP.4 a projekcí výsledných hodnot za každou lokalitu na nuancovanější škálu -10 až +10, kde -10 znamená nejnižší míru zapojení obyvatel a +10 nejvyšší míru zapojení.

Na rozdíl od indexu zapojení lokality je **index zapojení obyvatel** konstruován na základě otázek zjišťujících zájem respondenta o problematiku HÚ a toho, nakolik se sám zapojuje do diskuze o HÚ.

Index zapojení obyvatel

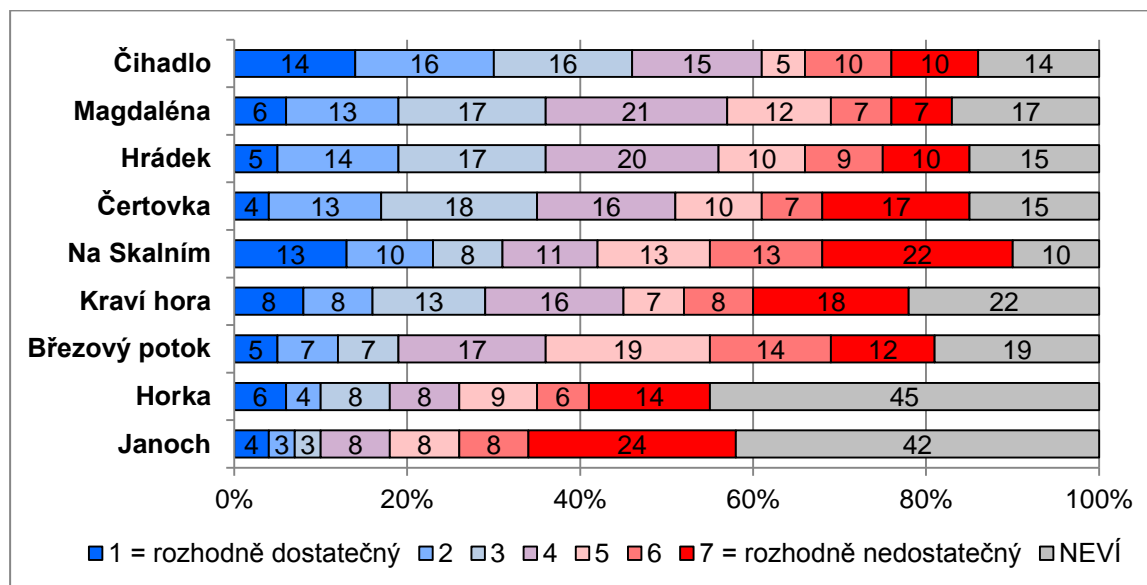

Pozn.: **Index zapojení obyvatel** je souhrnný ukazatel, který vzniká sloučením průměrných hodnot odpovědí na otázky ZAJ.1 a ZAP.5 a projekcí výsledných hodnot za každou lokalitu na nuancovanější škálu -10 až +10, kde -10 znamená nejnižší míru zapojení obyvatel a +10 nejvyšší míru zapojení.

Sekce ZAPOJENÍ DO DISKUZE O HÚ – obecný závěr: Obyvatelé všech lokalit vyjma Janochu, kde index zapojení lokality je záporný, vnímají zapojení svých obcí do projednávání otázek spojených s HÚ v převažující míře jako vysoké, především v lokalitě Březový potok. Sami obyvatelé se naopak do projednávání otázek spojených s HÚ ve všech lokalitách zapojují podprůměrně (nejméně v Janochu).

5.6.2 Prostor daný státem pro zapojení obce do jednání

Otázka na prostor, který státní instituce poskytují obcím pro zapojení do projednávání otázek spojených s HÚ, se týká **vztahu státu a obce**, konkrétně pak toho, jak občané vnímají **nastavení širších, vnějších podmínek** debaty o HÚ ze strany státu, jež obce samy nemohou ovlivnit. Jak je zřejmé z grafu 62, v hodnocení role státu mezi lokalitami nacházíme značné rozdíly.

Graf 62: Prostor daný státem pro zapojení obce do jednání²⁴

Již při prvním pohledu na graf 62 je velmi viditelná skutečnost, že ve všech lokalitách je velmi často zastoupená varianta „neví“, v případě Kraví hory (22 %), ale zejména pak Horky (45 %) a Janochu (42 %) se jedná dokonce o variantu výrazně nejčastější a rovněž i střední kategorie, tj. „ani dostatečný, ani nedostatečný“ (nejčastější na Magdaléně 21 % a v Hrádku 20 %). To lze interpretovat tak, že řada obyvatel má o roli státu v procesu diskuze o HÚ pouze povšechné informace a nedokáže ji posoudit. Zároveň to ale znamená, že role státu v diskuzi o HÚ dosud **nebyla směrem k obyvatelům komunikována** natolik, aby jí rozuměli a utvořili si vlastní názor.

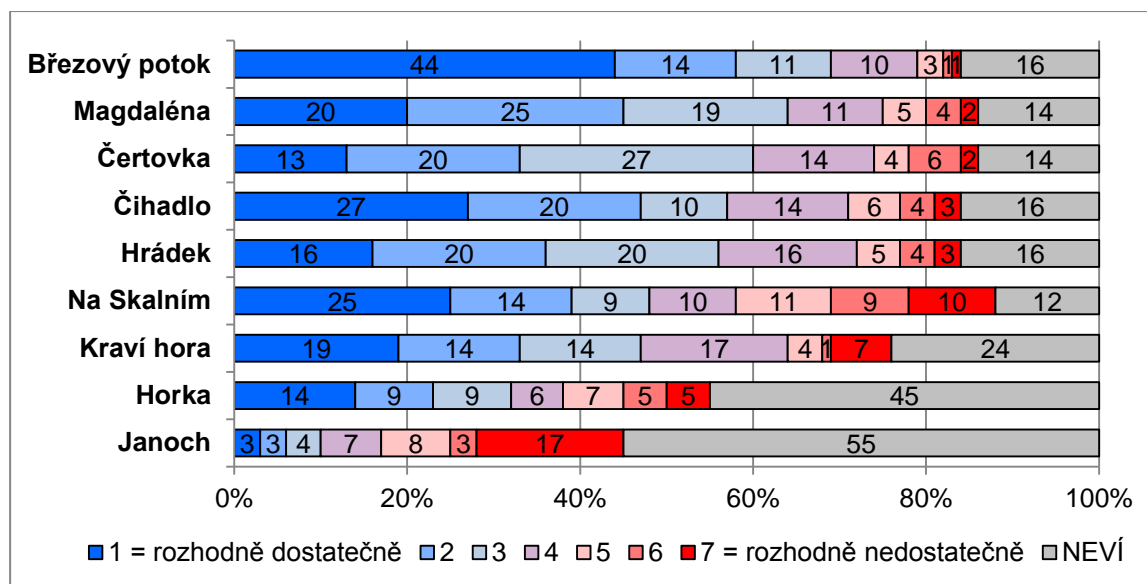
Ve všech lokalitách vnímá prostor daný státem pro zapojení obce jako dostatečný vždy méně než polovina obyvatel – nejvíce na Čihadle (46 %). Většinou podporu má dostatečnost prostoru i na Magdaléně a v Hrádku (shodně 36 %), srovnatelný podíl dotázaných hodnotí prostor jako dostatečný i nedostatečný na Čertovce (35 % dostatečný, 34 % nedostatečný). V ostatních lokalitách již převládá názor, že stát obcím nedává dostatečný prostor. Nejmenší rozdíl ve prospěch nedostatečného prostoru byl zaznamenán v Kraví hoře (33 % nedostatečný, 29 % dostatečný), poté v Horce, Na Skalním a největší v Janochu, kde pouze 10 % dotázaných hodnotí prostor jako dostatečný a 40 % jako nedostatečný. Ještě jednou je určitě třeba zmínit, že v lokalitách Horka a Janoch více než dvě pětiny dotázaných zvolily variantu „nevím“, což výrazně ovlivňuje výsledek a i částečně znemožňuje následné adekvátní srovnání s ostatními lokalitami. Závěrem tak lze

²⁴ Znění otázky: „Podle Vašeho mínění, dávají státní instituce Vaší obci dostatečný, nebo nedostatečný prostor k tomu, aby se zapojila do projednávání otázek spojených s hlubinným úložištěm? Zařadte se, prosím, na škále.“ Varianty odpovědí: 1 = rozhodně dostatečný až 7 = rozhodně nedostatečný.

konstatovat, že nejmenší podíl těch, kteří považují prostor daný státem pro zapojení obce jako dostatečný, je v Březovém potoce (19 %) a největší naopak na Čihadle (46 %). Tento výsledek opět potvrzuje předcházející zjištění.

5.6.3 Zapojení obce do jednání se státními institucemi

Podobně jako tomu bylo při hodnocení prostoru poskytovaného státem jednotlivým obcím pro diskuzi o HÚ, tak i v případě hodnocení zapojení obecního zastupitelstva do jednání se státními institucemi (viz graf 63) volí značný podíl respondentů variantu „nevím“ (v případě Janochu dokonce nadpoloviční). Oproti předcházející otázce se však dotázaní méně často přiklání ke střední variantě, tj. „ani dostatečně, ani nedostatečně“. Svědčí to o tom, že obyvatelé o počínání zastupitelstva při jednání se státními institucemi **často nejsou informováni** natolik, aby dokázali posoudit, zda je dostatečné, nebo nedostatečné. Na druhou stranu pokud již obyvatelé jsou informováni, tak v **naprosté většině jej hodnotí jako dostatečné**.

Graf 63: Zapojení obecního zastupitelstva do jednání se státními institucemi²⁵

Alespoň tři pětiny obyvatel jsou přesvědčeny o dostatečném zapojení zastupitelstva své obce do jednání se státními institucemi v lokalitách Březový potok (69 %, z toho 44 % „rozhodně“), Magdaléna (64 %) a Čertovka (60 %), více než polovina i na Čihadle (57 %, z toho 27 % „rozhodně“) a v Hrádku (56 %). O něco méně než polovina hodnotí dostatečnost zapojení své obce do jednání se státními institucemi v lokalitách Na Skalním (48 %, z toho 25 % „rozhodně“) a v Kraví hoře (47 %). V lokalitách Horka a Janoch většinový podíl odpověděl variantou „nevím“, což ovlivnilo ostatní výsledky a porovnání s ostatními lokalitami není vypovídající. Můžeme pouze říci, že v Horce se necelá třetina (32 %) dotázaných domnívá, že zapojení obce je dostatečné a necelá pětina (17 %), že je nedostatečné, v Janochu pak převládá většinový názor, že zapojení obce je nedostatečné (28 % vs. 10 % dostatečné).

²⁵ Znění otázky: „A naopak, zapojuje se Vaše obecní zastupitelstvo do jednání se státními institucemi o těchto otázkách podle Vás dostatečně, nebo nedostatečně? Zařadte se, prosím, na škále.“ Varianty odpovědí: 1 = rozhodně dostatečně až 7 = rozhodně nedostatečně.

 SÚRAO	Výzkum veřejného mínění v 9 lokalitách vytipovaných pro hlubinné úložiště radioaktivních odpadů	Evidenční označení:
		294/2018

Ze srovnání grafů 62 a 63 vyplývá, že ve všech lokalitách (vyjma Janochu) občané zapojení obce do jednání se státními institucemi hodnotí zřetelně lépe než to, jaký prostor dává stát pro zapojení obce do projednávání otázek spojených s HÚ. Rozdíly shrnuje tabulka 7.

Tabulka 7: Srovnání podílů odpovědí považujících daný atribut za dostatečný (v %)

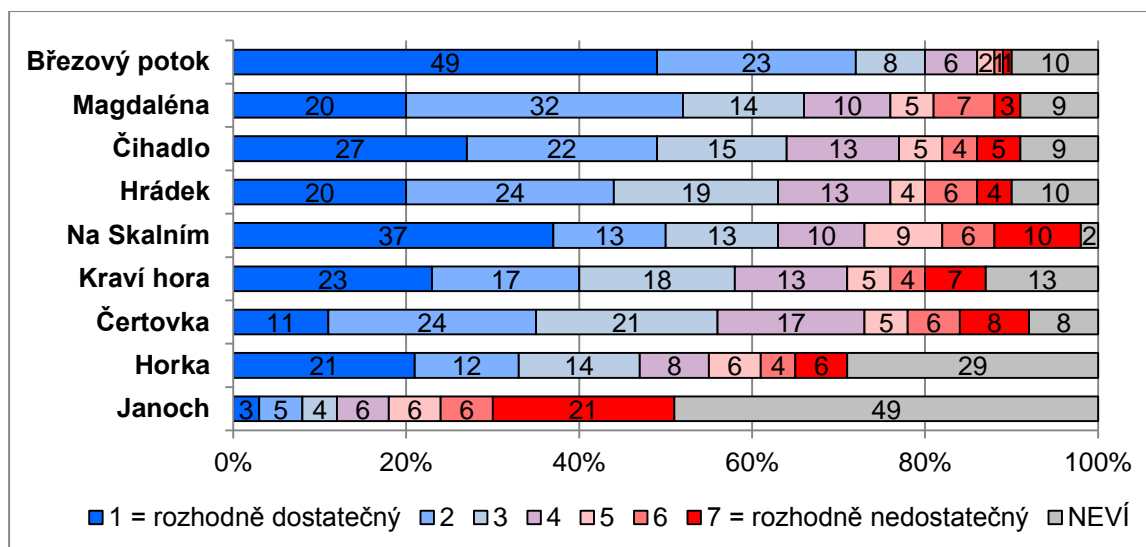
	Březový potok	Magdaléna	Čertovka	Hrádek	Kraví hora	Na Skalním	Horka	Čihadlo	Janoch
prostor daný státem obci	19	36	35	36	29	31	18	46	10
zapojení obce do jednání se státem	69	64	60	56	47	48	32	57	10
rozdíl v procentních bodech	+50	+28	+25	+20	+18	+17	+14	+11	0

Pozn.: Do uvedených procentuálních podílů jsou zahrnuty odpovědi 1, 2 a 3 na sedmibodové škále.

U lokalit s pozitivním rozdílem procentních bodů lze hovořit o tom, že v debatě o HÚ jsou zde státní instituce vnímány více jako faktor, jenž **zapojení obce omezuje nebo i brání**, zatímco obecní zastupitelstva jsou více vnímána jako ti, kdo **vyvíjejí snahu o zapojení**. Role státu je zde tedy hodnocena výrazně hůře než aktivita místních zastupitelstev.

5.6.4 Prostor k diskuzi daný obecním zastupitelstvem občanům

Oproti předchozím dvěma otázkám (viz kap 5.6.2 a 5.6.3), ve kterých jsme sledovali vztah obce a státu, se nyní zaměříme na **vztah obce a občanů**. Nejprve nás bude zajímat, jak obyvatelé hodnotí prostor a podmínky k diskuzi o HÚ, který jim obecní zastupitelstvo vytváří.

Graf 64: Prostor k diskusi daný občanům jejich obecním zastupitelstvem²⁶

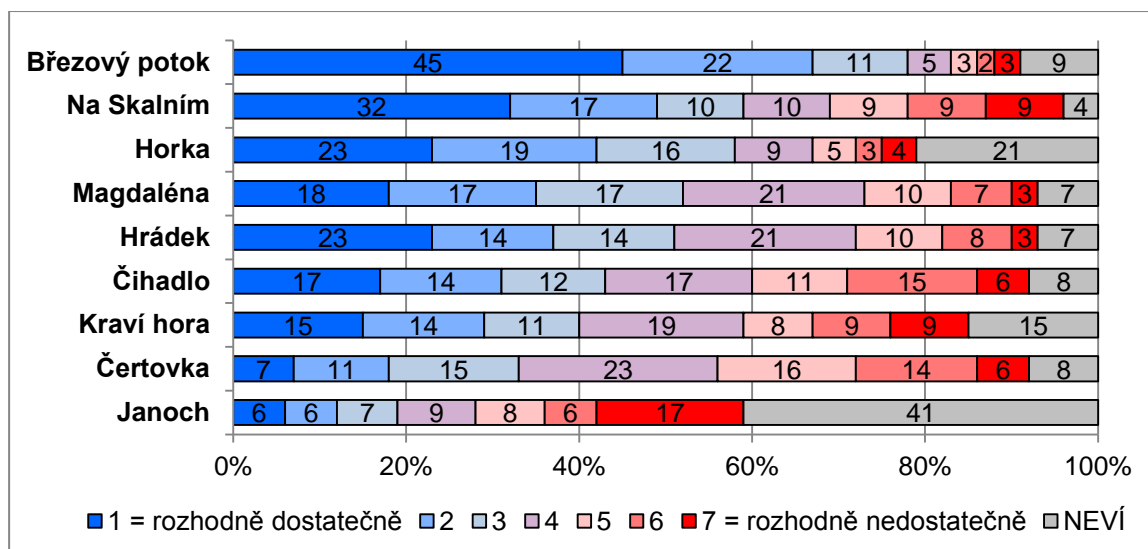
Jak ukazuje graf 64, ve všech lokalitách vyjma Horky a Janochu, kde zároveň většinový podíl dotázaných volí variantu „nevím“ (Janoch 49 %, Horka 29 %), je nejsilněji zastoupen názor, že prostor k diskusi o HÚ, které dává obecní zastupitelstvo občanům, je **více či méně dostatečný**. Zastává jej vždy více než polovina dotázaných, přičemž varianta „rozhodně dostatečný“ je nejčastěji zastoupenou v lokalitách Březový potok (49 %), Čihadlo (27 %) a Na Skalním (37 %). Oproti tomu přesvědčení, že prostor vytvářený obcí k diskusi o HÚ je nedostatečný, je ve všech lokalitách nízké (nejvyšší v Janochu 33 %).

Celkově tak můžeme konstatovat, že občané aktivitu, kterou vyvíjejí obecní zastupitelstva za účelem diskutovat o problematice HÚ, **vnímají jednoznačně příznivě a pozitivně** (převažující modrá barva v grafu 64). Této informaci lze rozumět i tak, že se občané ve značné míře identifikují s postupy zastupitelstev ve svých obcích. Na druhou stranu ovšem přesně nevíme, jakou roli zastupitelstva v různých lokalitách směrem k občanům sehrávají, tj. v zásadě, zda posilují postoje pro projekt HÚ, nebo naopak postoje proti němu. Provedená analýza poskytuje určitou nepřímou podporu pro předpoklad, že na obecní úrovni jsou zastupitelstva silní hráči, kteří svými názory a způsobem prezentace projektu HÚ dokáží ovlivňovat, možná i formovat postoje občanů. Podrobněji nám však sebraná data význam zastupitelstev pro vytváření názorů na projekt HÚ neumožňují analyzovat.

5.6.5 Zapojení občanů obce do diskuze

Z druhé strany se lze zabývat tím, do jaké míry se podle mínění respondentů **občané sami zapojují** do diskuze o HÚ.

²⁶ Znění otázky: „Dává Vaše obecní zastupitelstvo ostatním občanům obce dostatečný, nebo nedostatečný prostor diskutovat o hlubinném úložišti? Zařadte se, prosím, na škále.“ Varianty odpovědí: 1 = rozhodně dostatečný až 7 = rozhodně nedostatečný.

 Graf 65: Zapojení občanů do diskuze²⁷

Z grafu 65 vyplývá, že přesvědčení o tom, že **zapojení občanů do diskuze o HÚ je dostatečné**, zaujímá více než polovina dotázaných v lokalitách Březový potok (78 %, z toho 45 % „rozhodně dostatečně“), Na Skalním (59 %), Horka (58 %), Magdaléna (52 %) a Hrádek (51 %). I v lokalitách Čihadlo (43 %) a Kraví hora (40 %) převládá toto přesvědčení, avšak v menší než poloviční podpoře. Na Čertovce se přibližně stejný podíl dotázaných domnívá, že zapojení občanů do diskuze o HÚ je dostatečné i nedostatečné (33 % dostatečné vs. 36 % nedostatečné). Výjimkou je opět lokalita Janoch, kde více než dvě pětiny (41 %) oslovených zvolilo variantu „nevím“, což je výrazně více než v ostatních lokalitách, a proto ji do srovnání nezařazujeme. Za zmínku stojí i vyšší podíly střední kategorie (tj. „ani dostatečně, ani nedostatečně“), kterou uvedla více než pětina obyvatel v lokalitách Čertovka (23 %), Magdaléna a Hrádek (shodně 21 %).

I při analýze vztahu mezi obcí a občany je přínosné provést srovnání obou uvedených grafů. Stejně jako tabulka 7 se také tabulka 8 zaměřuje na stanovení rozdílů v celkovém podílu odpovědí indikujících dostatečnost.

Tabulka 8: Srovnání podílu odpovědí považujících daný atribut za dostatečný (v %)

	Březový potok	Magdaléna	Čertovka	Hrádek	Kraví hora	Na Skalním	Horka	Čihadlo	Janoch
prostor daný státem obci	56	64	58	66	63	63	80	12	47
zapojení obce do jednání se státem	33	43	40	52	51	59	78	19	58
rozdíl v procentních bodech	-23	-21	-18	-14	-12	-4	-2	+7	+11

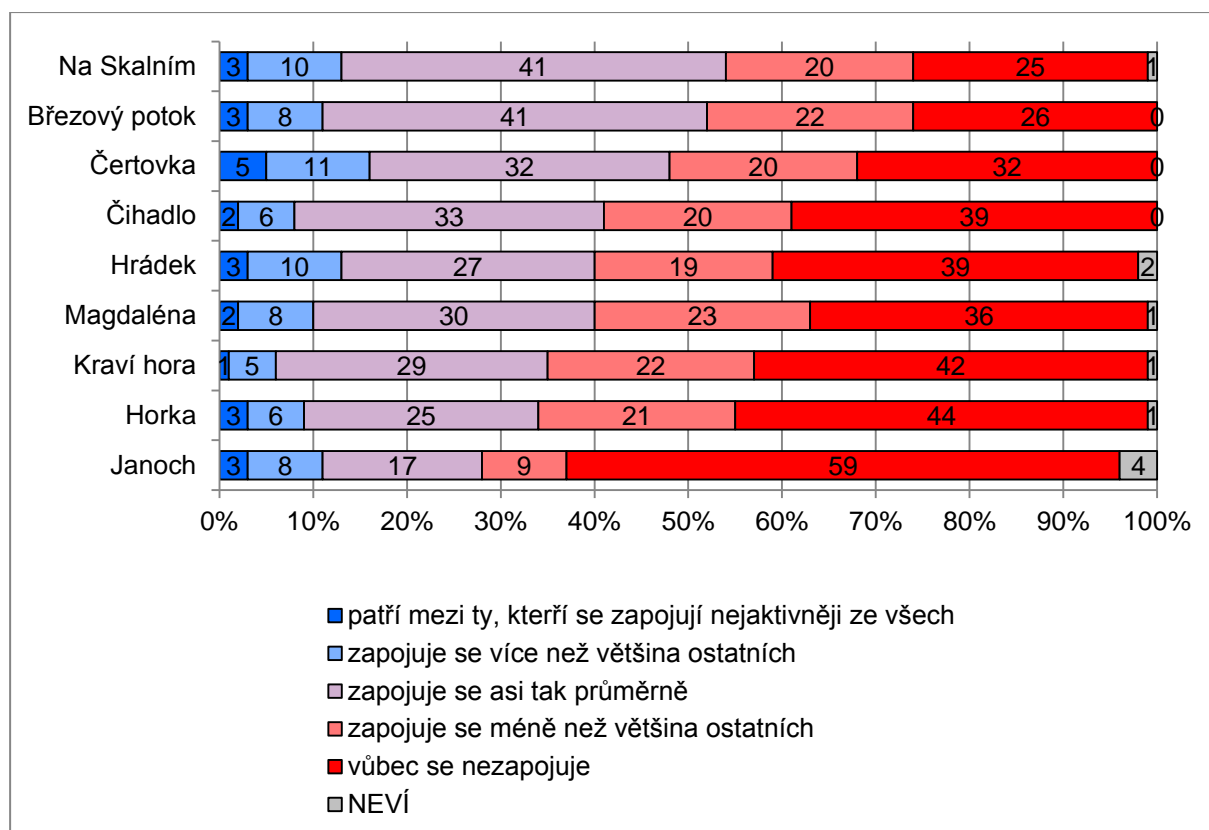
Pozn.: Do uvedených procentuálních podílů jsou zahrnuty odpovědi 1, 2 a 3 na sedmibodové škále.

²⁷ Znění otázky: „A zapojují se podle Vás běžní obyvatelé Vaší obce do této diskuze dostatečně, nebo nedostatečně? Zařadte se, prosím, na škále.“ Varianty odpovědí: 1 = rozhodně dostatečně až 7 = rozhodně nedostatečně.

Analýza rozdílů v procentních bodech dokládá, že zejména v lokalitách Březový potok, Magdaléna, Čertovka, ale v menší míře i Hrádek a Kraví hora, jsou obyvatelé více spokojeni s tím, jak svou roli ve zprostředkování komunikace ohledně HÚ plní obecní zastupitelstvo, než s tím, jak se do diskuze o HÚ zapojují sami obyvatelé obcí. V celkové bilanci hodnocení angažovanosti v diskusi o HÚ si obce stojí o něco lépe než občané.

5.6.6 Osobní zapojení respondenta do diskuze o HÚ

Zapojení do diskuze o HÚ je nakonec především osobní záležitostí obyvatel lokalit. Je proto důležité získat představu o tom, nakolik občané sami sebe vidí jako ty, kdo se na diskusi o HÚ aktivně podílejí, a nakolik naopak ne. Jde přitom o **subjektivní sebeposouzení**, které není založeno na otázkách ohledně toho, jaké aktivity respondent v souvislosti se zapojením do diskuze o HÚ skutečně podniká. Nevypovídá také nic o tom, zda respondent s projektem HÚ souhlasí, nebo nesouhlasí.

Graf 66: Osobní zapojení respondenta do diskuze o HÚ²⁸

Z grafu 66 lze vyčíst určitý jednotný **vzorec rozdělení obyvatel** v lokalitách. V každé z lokalit existuje určitá, výrazně však menšinová skupina obyvatel, která se v diskusi angažuje více, nebo dokonce výrazně více než ostatní (varianta „patří mezi ty, kteří se zapojují nejaktivněji ze všech“). Její velikost se v závislosti na lokalitě pohybuje od 6 % (Kraví hora) do 16 %

²⁸ Znění otázky: „Zapojujete, nebo nezapojujete se Vy osobně do diskuzí o hlubinném úložišti, které pořádá obecní zastupitelstvo nebo jiné organizace? Kdybyste měl říci, patříte mezi ty obyvatele, kteří se zapojují nejaktivněji ze všech; zapojujete se více než většina ostatních; zapojujete se asi tak průměrně; zapojujete se méně než většina ostatních; nebo se vůbec nezapojujete?“.

 SÚRAO	Výzkum veřejného mínění v 9 lokalitách vytipovaných pro hlubinné úložiště radioaktivních odpadů	Evidenční označení:
		294/2018

(Čertovka) populace. Na druhou stranu téměř polovina a více obyvatel ve všech lokalitách se dle svého mínění do diskuze o HÚ zapojuje méně než většina nebo se dokonce nezapojuje vůbec. Velikost této „neaktivní“ skupiny se rovněž v závislosti na lokalitě pohybuje od 45 % (Na Skalním) do 68 % (Janoch). Právě varianta „vůbec se nezapojuje“ spolu se střední variantou „zapojuje se asi tak průměrně“ patří ve všech lokalitách mezi dvě nejčastější odpovědi. V porovnání s předchozími otázkami na zapojení státu a obce do procesu vyjednávání o HÚ, kde se dotázaní často přikláněli k variantě „nevím“, neboť vzhledem k nedostatečnosti informací nedokázali jejich roli posoudit, vidíme u této otázky na vlastní zapojení naprosto marginální podíly této odpovědi (často nulové), což je pochopitelné, neboť odpověď se týká vlastní aktivity jedince, kterou každý sám dokáže posoudit.

Obecně nejvíce se zapojují (součet prvních třech odpovědí) obyvatelé lokality Na Skalním (54 %), v Březovém potoce (52 %) a na Čertovce (48 %). Přibližně dvě pětiny obyvatel se za aktivní označily na Čihadle (41 %), v Hrádku a na Magdaléně (shodně 40 %), okolo jedné třetiny pak v Kraví hoře (35 %) a v Horce (34 %). Nejmenší aktivitu vykazují obyvatelé lokality Janoch, kde o něco více než čtvrtina (28 %) uvedla, že je v diskusi o HÚ nějak aktivní.

Tento výsledek, kdy obyvatelé lokality Na Skalním jsou nejaktivnější a na Janochu naopak nejméně, je zajímavý, neboť tyto dvě lokality byly mezi vytipované lokality zařazeny později v roce 2017 a v souvislosti s předchozími zjištěními lze odvodit, že v lokalitě Na Skalním jsou výrazně proti projektu HÚ, zatímco Na Janochu je podpora projektu HÚ relativně vysoká, resp. není to pro ně příliš důležité téma.

6 Závěr

Cílem této závěrečné analytické zprávy bylo **zmapovat aktuální názory české veřejnosti na možnost zřízení hlubinného úložiště radioaktivních odpadů v devíti vytipovaných lokalitách.**

Prezentace výsledků, respektive struktura práce je rozdělena do tematických okruhů a k nim náležejících otázek, které byly představeny v úvodní, metodologické části práce. Zbytek práce je věnován samotné analýze výsledků. Nejdříve předkládáme hlavní zjištění výzkumu a poté následuje detailní analýza jednotlivých tematických okruhů a otázek.

Úplně na závěr předkládáme **shrnutí poznatků k jednotlivým lokalitám**, přičemž jejich pořadí vychází z výsledků souhrnných ukazatelů - indexů (viz tabulka 3 na straně 17 této zprávy).

Kraví hora

V lokalitě Kraví hora má projekt HÚ největší podporu. Obyvatelé s ním nejvíce souhlasí, mají směrem k němu pozitivní očekávání a zároveň vyjadřují nejmenší obavy. Co se však týká zapojení lokality i samotných obyvatel, jejich aktivita není příliš vysoká. Obyvatelé Kraví hory organizaci SÚRAO převážně důvěřují.

Čihadlo

Lokalita Čihadlo patří mezi jednu z nejvíce perspektivních lokalit pro zřízení HÚ radioaktivních odpadů. Obyvatelé si od projektu slibují nejvíce pozitivních přínosů a zároveň vyjadřují nižší obavy. Lokalita se v problematice aktivně angažuje, nicméně sami obyvatelé se příliš aktivně do vyjednávání nezapojují. Obyvatelé vyjadřují vysokou důvěru organizaci SÚRAO.

Janoch

Lokalita Janoch byla mezi vytipované lokality zařazena až později v roce 2017, což výrazně ovlivnilo výsledky. Tato lokalita se vymyká tím, že obyvatelé velmi často nedokázali na otázky odpovědět (volili variantu „nevím“), což znemožňuje adekvátní porovnání s ostatními lokalitami. Nicméně obecně můžeme konstatovat, že obyvatelé zastávají relativně vstřícný postoj k projektu HÚ, zároveň se jedná o problematiku, o které příliš neví, nezajímají se o ni a neřeší ji. O tom svědčí i výrazná neaktivita jak samotné lokality, tak především místních obyvatel. V této lokalitě také naprostá většina obyvatel nezná organizaci SÚRAO, nicméně ti, kdo ji znají, ji často důvěřují.

Čertovka

Z hlediska podpory projektu HÚ se Čertovka umístila na 4. místě. U obyvatel lokality již převažuje negativní postoj, nicméně není v porovnání se zbylými lokalitami tak výrazný. Pozitivní očekávání od projektu HÚ se snižují a obavy zvyšují. Lokalita se do vyjednávání o HÚ příliš neangažuje, oproti tomu místní obyvatelé se snaží být aktivní. Mezi obyvateli se objevuje mírná převaha nedůvěry v organizaci SÚRAO.

Hrádek a Magdaléna

Tyto dvě lokality vykazují velmi podobné názory a postoje obyvatel. Podpora projektu HÚ už je výrazně nižší, obavy již výrazněji převažují nad možnými pozitivy výstavby HÚ. Aktivita lokalit, stejně tak i samotných obyvatel, v zapojení se do diskuze o HÚ, je vysoká. Největší rozdíl mezi lokalitami je v důvěře organizaci SÚRAO - obyvatelé Magdalény ji vyjadřují výraznější nedůvěru oproti Hrádku, kde podíly důvěřujících a nedůvěřujících jsou víceméně vyrovnané.

Horka

Lokalita Horka patří mezi lokality, kde podpora projektu HÚ je velmi nízká. Obyvatelé s projektem nesouhlasí, ale zároveň samotná lokalita ani její obyvatelé nevyvíjejí výraznou vlastní aktivitu a iniciativu ve vyjednávání o HÚ. S projektem HÚ mají obyvatelé spojené především velké obavy, očekávají, že jeho pozitivní přínosy budou minimální. V této lokalitě se organizace SÚRAO těší vyrovnané důvěře i nedůvěře. Zároveň obyvatelé také velmi často nedokázali na otázky odpovědět a volili možnost „nevím“.

Na Skalním

Jedná se o druhou lokalitu, která byla mezi vytipované lokality přidána až později v roce 2017, nicméně v porovnání s Janochem je situace výrazně jiná. Obyvatelé v této lokalitě jsou výrazně proti projektu HÚ, nesouhlasí s jeho výstavbou a sami aktivně proti ní vystupují. S výstavbou HÚ mají spojené velmi výrazné obavy, naopak potenciálních pozitiv vidí minimálně. Organizaci SÚRAO vykazují obyvatelé výraznou nedůvěru.

Březový potok

V souhrnu představuje lokalita Březový potok nejméně perspektivní lokalitu pro výstavbu HÚ. Obyvatelé vystupují radikálně proti projektu HÚ, nevidí v něm téměř nic pozitivního, naopak si s ním spojují výrazné negativní důsledky a cítí velmi výrazné obavy. Do vyjednávání o HÚ se lokalita velmi aktivně zapojuje, nicméně samotní obyvatelé příliš aktivní nejsou. Organizaci SÚRAO vnímají obyvatelé jako nedůvěryhodnou.

7 Přílohy

7.1 Technické parametry výzkumu

Název výzkumu:	„Výzkum veřejného mínění v 9 lokalitách vytipovaných pro hlubinné úložiště radioaktivních odpadů“
Zadavatel:	Správa úložišť radioaktivních odpadů, Dlážděná 6, 110 00 Praha 1
Realizátor:	Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.
Termín terénního šetření:	12. května – 23. června 2018
Výběr respondentů:	Kvótní výběr
Kvótní znaky:	Pohlaví, věk, vzdělání
Zdroj dat pro kvótní výběr:	Český statistický úřad (SLBD 2011)
Reprezentativita:	Obyvatelstvo ve věku od 15 let – dle jednotlivých lokalit
Velikost výběru:	2835
Počet dotázaných:	2813
Metoda sběru dat:	Osobní rozhovor tazatele s respondentem
Výzkumný nástroj:	Standardizovaný dotazník
Počet proměnných:	89

7.2 Struktura výběrových souborů

„BŘEZOVÝ POTOK“

	Rozložení obyvatelstva lokality	Výběrový soubor	
	<i>rel.</i>	<i>abs.</i>	<i>rel.</i>
CELÝ SOUBOR	100,0	100	100,0
POHLAVÍ			
Muži	52,0	165	52,7
Ženy	48,0	148	47,3
VĚK			
15 - 29 let	18,9	61	19,5
30 – 49 let	31,6	97	31,0
50 a více let	49,5	155	49,5
VZDĚLÁNÍ			
Základní	22,2	60	19,2
Střední bez maturity	44,5	148	47,3
Střední s maturitou	25,5	80	25,6
Vysokoškolské	7,8	25	8,0

„ČERTOVKA“

	Rozložení obyvatelstva lokality		Výběrový soubor	
	<i>rel.</i>		<i>abs.</i>	<i>rel.</i>
CELÝ SOUBOR	100,0		100	100,0
POHLAVÍ				
Muži	50,3		159	52,5
Ženy	49,7		144	47,5
VĚK				
15 - 29 let	20,1		70	23,1
30 – 49 let	30,8		95	31,4
50 a více let	49,0		138	45,5
VZDĚLÁNÍ				
Základní	29,6		71	23,4
Střední bez maturity	41,7		124	40,9
Střední s maturitou	23,0		85	28,1
Vysokoškolské	5,7		23	7,6

„ČIHADLO“

	Rozložení obyvatelstva lokality		Výběrový soubor	
	<i>rel.</i>		<i>abs.</i>	<i>rel.</i>
CELÝ SOUBOR	100,0		100	100,0
POHLAVÍ				
Muži	51,3		161	50,9
Ženy	48,7		155	49,1
VĚK				
15 - 29 let	20,7		65	20,6
30 – 49 let	32,9		105	33,2
50 a více let	46,3		146	46,2
VZDĚLÁNÍ				
Základní	24,8		73	23,2
Střední bez maturity	44,7		140	44,4
Střední s maturitou	23,4		73	23,2
Vysokoškolské	7,1		29	9,2

„HORKA“

	Rozložení obyvatelstva lokality		Výběrový soubor	
	<i>rel.</i>		<i>abs.</i>	<i>rel.</i>
CELÝ SOUBOR	100,0		100	100,0
POHLAVÍ				
Muži	50,3		158	50,0
Ženy	49,7		158	50,0
VĚK				
15 - 29 let	21,8		72	22,9
30 – 49 let	34,4		107	34,0
50 a více let	43,8		136	43,2
VZDĚLÁNÍ				
Základní	22,1		60	19,0
Střední bez maturity	42,0		132	41,9
Střední s maturitou	26,0		86	27,3
Vysokoškolské	9,9		37	11,7

„HRÁDEK“

	Rozložení obyvatelstva lokality		Výběrový soubor	
	<i>rel.</i>		<i>abs.</i>	<i>rel.</i>
CELÝ SOUBOR	100,0		100	100,0
POHLAVÍ				
Muži	50,9		156	49,2
Ženy	49,1		161	50,8
VĚK				
15 - 29 let	19,7		65	20,5
30 – 49 let	35,6		119	37,5
50 a více let	44,7		133	42,0
VZDĚLÁNÍ				
Základní	19,8		58	18,3
Střední bez maturity	43,0		124	39,1
Střední s maturitou	27,6		93	29,3
Vysokoškolské	9,6		42	13,2

„JANOCH“

	Rozložení obyvatelstva lokality		Výběrový soubor	
	<i>rel.</i>		<i>abs.</i>	<i>rel.</i>
CELÝ SOUBOR	100,0		100	100,0
POHLAVÍ				
Muži	49,7		160	50,3
Ženy	50,3		158	49,7
VĚK				
15 - 29 let	20,7		70	22,0
30 – 49 let	36,5		115	36,2
50 a více let	42,8		133	41,8
VZDĚLÁNÍ				
Základní	19,9		60	18,9
Střední bez maturity	37,8		125	39,3
Střední s maturitou	27,7		90	28,3
Vysokoškolské	14,6		43	13,5

„KRAVÍ HORA“

	Rozložení obyvatelstva lokality		Výběrový soubor	
	<i>rel.</i>		<i>abs.</i>	<i>rel.</i>
CELÝ SOUBOR	100,0		100	100,0
POHLAVÍ				
Muži	50,7		161	51,3
Ženy	49,3		153	48,7
VĚK				
15 - 29 let	19,7		62	19,7
30 – 49 let	35,0		112	35,6
50 a více let	45,3		141	44,8
VZDĚLÁNÍ				
Základní	22,3		58	18,4
Střední bez maturity	43,7		146	46,3
Střední s maturitou	24,5		81	25,7
Vysokoškolské	9,6		30	9,5

„MAGDALÉNA“

	Rozložení obyvatelstva lokality		Výběrový soubor	
	<i>rel.</i>		<i>abs.</i>	<i>rel.</i>
CELÝ SOUBOR	100,0		100	100,0
POHLAVÍ				
Muži	51,1		154	51,3
Ženy	48,9		146	48,7
VĚK				
15 - 29 let	20,7		67	22,3
30 – 49 let	33,6		100	33,3
50 a více let	45,7		133	44,3
VZDĚLÁNÍ				
Základní	22,4		56	18,7
Střední bez maturity	40,2		111	37,1
Střední s maturitou	27,3		93	31,1
Vysokoškolské	10,1		39	13,0

„NA SKALNÍM“

	Rozložení obyvatelstva lokality		Výběrový soubor	
	<i>rel.</i>		<i>abs.</i>	<i>rel.</i>
CELÝ SOUBOR	100,0		100	100,0
POHLAVÍ				
Muži	49,1		163	51,9
Ženy	50,9		151	48,1
VĚK				
15 - 29 let	21,5		68	21,6
30 – 49 let	34,0		111	35,2
50 a více let	44,5		136	43,2
VZDĚLÁNÍ				
Základní	24,5		67	21,3
Střední bez maturity	42,1		128	40,8
Střední s maturitou	24,9		86	27,4
Vysokoškolské	8,6		33	10,5

7.3 Dotazník

	Centrum pro výzkum veřejného mínění	CENTRUM PRO VÝZKUM VEŘEJNEHO MÍNĚNÍ SOCIOLOGICKÝ ÚSTAV AV ČR, v.v.i. Jilská 1 110 00 Praha 1								
LOKALITY 2018		KVĚTEN - ČERVEN								
KÓDÉR:	<input type="text"/>	SUPERKONTROLOR:	<input type="text"/>	POŘIZOVAČ:	<input type="text"/>					
ID.9 ZACATEK ROZHOVORU:		HOD:	<input type="text"/>	MIN:	<input type="text"/>					
POKYN: PODEJTE DOTAZANĚMU KARTU ID.12 A ZAZNAMENEJTE ČÍSELNÝ KOD OBCE DO OKENKA VPRAVO.										
ID.12 „Můžete mi prosím říci, ve které obci či části obce bydlíte?“										
VEPÍŠTE ČÍSELNÝ KOD ČÁSTI OBCE:					<input type="text"/>					
(100 - 114)										
V České republice probíhá proces výběru lokality pro zřízení úložiště radioaktivních odpadů. Jednou z vytipovaných lokalit je lokalita <u>....</u> do níž spadá Vaše obec.										
A.1 „Pokud by se nyní ve Vaší obci konalo referendum týkající se souhlasu s provedením geologického průzkumu, který zjistí, zda je možno na tomto místě úložiště vybudovat, jak byste hlasoval?“										
Pro provedení průzkumu,					1					
proti provedení průzkumu,					2					
NEVÍ					9 <input style="width: 20px;" type="text"/>					
POKYN: PODEJTE DOTAZANĚMU KARTU ZAJ.1										
ZAJ.1 „Zajímáte, nebo nezajímáte se Vy osobně o problematiku hlubinného úložiště radioaktivních odpadů? Zařaďte se na škále.“										
NEVÍ = 9										
ANO, VELMI SE ZAJIMA	1	2	3	4	5	6	7	NE, VŮBEC SE NEZAJIMA	<input style="width: 20px;" type="text"/>	
POKYN: PODEJTE DOTAZANĚMU KARTU A.8										
A.8 „Pokud by Vás zajímaly nějaké informace o hlubinném úložišti, vyhovují, nebo nevyhovují Vám následující způsoby jejich získávání?“										
ROZHODNE VYHOVUJE	1	2	3	4	5	6	7	8	9	NEVÍ
a) tištěné materiály (letáky, zpravodaje, noviny, časopisy),	1	2	3	4	5	6	7	8	9	<input style="width: 20px;" type="text"/>
b) internet,	1	2	3	4	5	6	7	8	9	<input style="width: 20px;" type="text"/>
c) rozhlas,	1	2	3	4	5	6	7	8	9	<input style="width: 20px;" type="text"/>
d) televize,	1	2	3	4	5	6	7	8	9	<input style="width: 20px;" type="text"/>
e) osobní rozhovor,	1	2	3	4	5	6	7	8	9	<input style="width: 20px;" type="text"/>
f) veřejná beseda,	1	2	3	4	5	6	7	8	9	<input style="width: 20px;" type="text"/>
g) informační centrum.“	1	2	3	4	5	6	7	8	9	<input style="width: 20px;" type="text"/>

Strana: 2

POKYN: PODEJTE DOTÁZANÉMU KARTU PO.1
PO.1 „Může, nebo nemůže podle Vás hlubinné úložiště Vaší lokalitě přinést něco pozitivního v následujících oblastech?“

ROZHODNE MŮŽE	SPISE MŮŽE	SPISE NEMŮŽE	ROZHODNE NEMŮŽE	NEVÍ
1	2	3	4	9
a) Pracovní příležitosti při jeho výstavbě.			1 2 3 4 9	
b) Pracovní příležitosti při jeho provozu.			1 2 3 4 9	
c) Podporu nebo dotace ze strany státu.			1 2 3 4 9	
d) Zvýšení životní úrovně.			1 2 3 4 9	
e) Prestiž místa, které řeší problém celého státu a společnosti.			1 2 3 4 9	
f) Zvýšení příjmů z turistického ruchu díky exkurzím.			1 2 3 4 9	
g) Příchod investorů.			1 2 3 4 9	
h) Zvýšení ceny nemovitostí."			1 2 3 4 9	

PO.2 „Může podle Vašeho názoru hlubinné úložiště Vaší lokalitě přinést ještě něco jiného pozitivního? Řekněte, prosím, co?“
NEMŮŽE PŘINEST NIC DALŠÍHO POZITIVNÍHO = 98
NEVÍ = 99

POKYN: PODEJTE DOTÁZANÉMU KARTU O.1
O.1 „Do jaké míry se v souvislosti s hlubinným úložištěm obáváte následujících věcí:“

ROZHODNE SE OBAVA	SPISE SE OBAVA	SPISE SE NEOBAVA	ROZHODNE SE NEOBAVA	NEVÍ
1	2	3	4	9
a) dopadů na zdraví obyvatel,			1 2 3 4 9	
b) poškození životního prostředí,			1 2 3 4 9	
c) ruchu během budování,			1 2 3 4 9	
d) nebezpečí při přepravě radioaktivních odpadů do úložiště,			1 2 3 4 9	
e) havárie,			1 2 3 4 9	
f) poškození prestiže vašeho regionu,			1 2 3 4 9	
g) toho, že byste v blízkosti úložiště žil v neustálých obavách,			1 2 3 4 9	
h) snížení ceny nemovitostí?"			1 2 3 4 9	

O.2 „Obáváte se v souvislosti s hlubinným úložištěm ještě něčeho jiného? Řekněte, prosím, čeho?“
NICEHO DALŠÍHO SE NEOBAVA = 98
NEVÍ = 99

Strana: 3

A.2 „Možnost vybudování úložiště musí nejprve ověřit geologické průzkumy. Víte, že jejich povolením obec umožní pouze provedení geologického průzkumu, nikoli výstavbu hlubinného úložiště?“

Ano, víte, 1

ne, nevíte, je to pro Vás nová informace." 2

POKYN: Z TABULKY POD OTÁZKOU PŘEČTĚTE RESPONDENTOVÍ PŘEDPOKLÁDANOU VÝŠÍ PŘÍSPĚVKU PRO JEHO OBEC

A.3 „Povolení geologického průzkumu ze zákona přinese každé obci dodatečný finanční příjem, a to každý rok po celou dobu průzkumu, který bude trvat přibližně 5 let. Pro Vaši obec by to konkrétně znamenalo [VÝŠE PŘÍSPĚVKU] Kč ročně. Věděl jste o této skutečnosti?“

Ano, víte, 1

ne, nevíte, je to pro Vás nová informace." 2

Obec	Předpokládaný roční příspěvek obci
Seznam příslušných obcí pro danou lokalitu	Částka příspěvku v Kč pro jednotlivé hlavní obce
...	...

A.4 „Když vezmete v úvahu zmíněné skutečnosti, souhlasil byste s provedením geologického průzkumu?“

Rozhodně ano, 1

spíše ano, 2

spíše ne, 3

rozhodně ne." 4

NEVÍ 9

POKYN: PODEJTE DOTAZANEMU KARTU S.2

S.2 „Zvažovaných lokalit pro vybudování úložiště je v současnosti několik. Necháme-li stranou Vaši lokalitu, souhlasíte, nebo nesouhlasíte s obecným záměrem vybudovat v České republice úložiště radioaktivních odpadů? Zařad'te se, prosím, na škále.“

NEVÍ = 9

ROZHODNĚ SOUHLASI							ROZHODNĚ NESOUHLASI	
1	2	3	4	5	6	7	<input type="text"/>	

POKYN: PODEJTE DOTAZANĚMU KARTU O.3

O.3 „Myslíte si, že je, nebo není možné vybudovat hlubinné úložiště tak, aby bylo naprosto bezpečné? Zařad'te se, prosím, na škále.“

NEVÍ = 9

ROZHODNĚ TO JE MOŽNÉ							ROZHODNĚ TO NENÍ MOŽNÉ	
1	2	3	4	5	6	7	<input type="text"/>	

DS.1 „Činnost související s plánem výstavby hlubinného úložiště zajišťuje Správa úložišť radioaktivních odpadů, zkráceně SÚRAO. Znáte tuto organizaci?“

Ano, znáte, => DS.2 (str. 4) 1

ne, neznáte." => A.5 (str. 4) 2

Strana: 4

FILTR: NÁSLEDUJÍCÍ OTÁZKY POLOŽTE TĚM, KTERÍ V OTÁZCE DS.1 ODPOVĚDĚLI VARIANTOU 1 (TZN. ŽE ZNAJÍ SÚRAO).			
POKYN: PODEJTE DOTÁZANĚMU KARTU DS.2			
DS.2 „Domníváte se, že SÚRAO informuje obyvatele Vaší obce o problematice hlubinného úložiště dostatečně, nebo nedostatečně? Zařad'te se, prosím, na škále.“			
NEVÍ = 9			
ZCELA DOSTATECNE 1	2	3	4
5	6	ZCELA NEDOSTATECNE 7	☐
POKYN: PODEJTE DOTÁZANĚMU KARTU DS.3			
DS.3 „Jsou podle Vás informace, které SÚRAO poskytuje obyvatelům Vaší obce o problematice hlubinného úložiště, pravdivé, nebo nepravdivé? Zařad'te se, prosím, na škále.“			
NEVÍ = 9			
ZCELA PRAVDIVE 1	2	3	4
5	6	ZCELA NEPRAVDIVE 7	☐
POKYN: PODEJTE DOTÁZANĚMU KARTU DS.4			
DS.4 „Setkal jste se s informacemi o SÚRAO následujícími způsoby?			
ANO, SETKAL SE VÍCEKRÁT	ANO, SETKAL SE JEDNOU	NE, NESETKAL SE	NEVÍ
1	2	3	9
a) V článku v novinách,		1 2 3 9	☐
b) v článku v obecním zpravodaji,		1 2 3 9	☐
c) ve zpravodaji Zprávy ze Správy, vydávaným SÚRAO,		1 2 3 9	☐
d) v informačním středisku SÚRAO,		1 2 3 9	☐
e) při exkurzi do úložiště radioaktivních odpadů,		1 2 3 9	☐
f) při veřejné debatě,		1 2 3 9	☐
h) při jednání zastupitelstva,		1 2 3 9	☐
i) při ústním vyjádření starosty,		1 2 3 9	☐
j) ze zprávy v rozhlasě,		1 2 3 9	☐
k) ze zprávy v televizi,		1 2 3 9	☐
l) na internetových stránkách SÚRAO,		1 2 3 9	☐
m) jinde na internetu,		1 2 3 9	☐
n) nějak jinak? Uveďte prosím jak. VYPIŠTE:		1 2 3 9	☐

!!! POKLÁDEJTE VŠEM !!!
A.5 „Obdržel jste poštou tištěný zpravodaj Zprávy ze Správy, který vydává SÚRAO?“

 ANO 1
 NE 2
 NEVÍ 9

Strana: 5

A.6 „Četl jste tento zpravodaj?“

ANO 1 => A.7
 NE 2 => ZAP.1
 NEVÍ 9 => ZAP.1

**FILTR: NASLEDUJICI OTAZKU POLOŽTE TEM, KTERI V OTAZCE A.6 ODPOVEDELI
VARIANTOU 1 (TZN. ŽE ČETLI ZPRAVODAJ SÚRAO).**

POKYN: PODEJTE DOTÁZANĚMU KARTU A.7

**A.7 „Líbil se Vám, nebo nelíbil zpravodaj Zprávy ze Správy? Zařaďte se, prosím,
na škále.“**

NEVÍ = 9

VELMI SE MU LIBIL						VŮBEC SE MU NELIBIL	
1	2	3	4	5	6	7	

POKYN: PODEJTE DOTÁZANĚMU KARTU ZAP.1

**ZAP.1 „Podle Vašeho mínění, dávají státní instituce Vaší obci dostatečný, nebo
nedostatečný prostor k tomu, aby se zapojila do projednávání otázek
spojených s hlubinným úložištěm? Zařaďte se, prosím, na škále.“**

NEVÍ = 9

ROZHODNĚ DOSTATEČNÝ						ROZHODNĚ NEDOSTATEČNÝ	
1	2	3	4	5	6	7	

POKYN: PONECHEJTE DOTÁZANĚMU KARTU ZAP.1

**ZAP.2 „A naopak, zapojuje se Vaše obecní zastupitelstvo do jednání se státními
institucemi o těchto otázkách podle Vás dostatečně, nebo nedostatečně?
Zařaďte se, prosím, na škále.“**

NEVÍ = 9

ROZHODNĚ DOSTATEČNĚ						ROZHODNĚ NEDOSTATEČNĚ	
1	2	3	4	5	6	7	

POKYN: PONECHEJTE DOTÁZANĚMU KARTU ZAP.1

**ZAP.3 „Dává Vaše obecní zastupitelstvo ostatním občanům obce dostatečný,
nebo nedostatečný prostor diskutovat o hlubinném úložišti? Zařaďte se,
prosím, na škále.“**

NEVÍ = 9

ROZHODNĚ DOSTATEČNÝ						ROZHODNĚ NEDOSTATEČNÝ	
1	2	3	4	5	6	7	

POKYN: PONECHEJTE DOTÁZANĚMU KARTU ZAP.1

**ZAP.4 „A zapojují se podle Vás běžní obyvatelé Vaší obce do této diskuze
dostatečně, nebo nedostatečně? Zařaďte se, prosím, na škále.“**

NEVÍ = 9

ROZHODNĚ DOSTATEČNĚ						ROZHODNĚ NEDOSTATEČNĚ	
1	2	3	4	5	6	7	

Strana: 6

ZAP.5 „Zapojujete, nebo nezapojujete se Vy osobně do diskuzí o hlubinném úložišti, které pořádá obecní zastupitelstvo nebo jiné organizace? Kdybyste měl říci,

patříte mezi ty obyvatele, kteří se zapojují nejaktivněji ze všech,	1	
zapojujete se více než většina ostatních,	2	
zapojujete se asi tak průměrně,	3	
zapojujete se méně než většina ostatních,	4	
nebo se vůbec nezapojujete?“	5	<input type="text"/>
NEVI	9	<input type="text"/>

„Případnému vybudování úložiště budou nejprve předcházet geologické průzkumy a následně provoz podzemní výzkumné laboratoře, která by zkoumala možnosti a bezpečnost úložiště.“

POKYN: PODEJTE DOTÁZANÉMU KARTU S.1

S.1 „Když byste se měl nyní celkově zamyslet, do jaké míry souhlasíte, nebo nesouhlasíte s tím, aby ve Vaší lokalitě...“

	ROZHODNĚ SOUHLASÍ					ROZHODNĚ NESOUHLASÍ					NEVÍ			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9					
a) byl proveden geologický průzkum,						1	2	3	4	5	6	7	9	<input type="text"/>
b) byla uvedena do provozu podzemní výzkumná laboratoř, která by zkoumala možnosti a bezpečnost úložiště,						1	2	3	4	5	6	7	9	<input type="text"/>
c) bylo vybudováno hlubinné úložiště, pokud výsledky podzemní laboratoře prokáží bezpečnost lokality?“						1	2	3	4	5	6	7	9	<input type="text"/>

„Na závěr dovolte už jen pár otázek nezbytných pro možnost statistického zpracování výsledků výzkumu.“

ID.1 „Kolik je Vám let?“

POKYN: PODEJTE DOTÁZANÉMU KARTU ID.2

ID.2 „Pokuste se zařadit do některé skupiny.“

PŘEPIŠTE POUZE ČÍSELNÝ KÓD:

ID.3 „Považujete životní úroveň Vaší domácnosti

za velmi dobrou,	1	
za spíše dobrou,	2	
ani dobrou, ani špatnou,	3	
za spíše špatnou,	4	
nebo za velmi špatnou?“	5	<input type="text"/>
NEVI	9	<input type="text"/>

Strana: 7

POKYN: PODEJTE DOTÁZANÉMU KARTU ID.4**ID.4 „Jaké je Vaše nejvyšší ukončené vzdělání?“**

NEDOKONCENE ZAKLADNI	1	
DOKONCENE ZAKLADNI	2	
VYUCENI	3	
STREDNI BEZ MATURITY	4	
STREDNI ODBORNE S MATURITOU	5	
STREDNI VSEOBECNE S MATURITOU	6	
VYSSI ODBORNE	7	
BAKALARSKE	8	☐
UPLNE VYSOKOSKOLSKE	9	☐

ID.5 „Jste

svobodný, svobodná,	1	
ženatý, vdaná,	2	
rozvedený, rozvedená,	3	
vdovec, vdova?“	4	☐
NEVI	9	☐

ID.6 „Máte nezaopatřené děti? Pokud ano, kolik? (Neptáme se na děti v domácnosti ale na Vaše děti.)

Jedno nezaopatřené dítě,	1	
dvě nezaopatřené děti,	2	
tři nezaopatřené děti,	3	
čtyři nebo více nezaopatřených dětí,	4	☐
nemáte žádné nezaopatřené dítě.“	5	☐

„Tak to je jménem CVVM Sociologického ústavu AV ČR vše a já Vám děkuji za rozhovor.“

PROSTOR PRO ZAZNAMENÁNÍ NÁZORU RESPONDENTA

POKYN: POKUD RESPONDENT CHCE DOPLNIT NĚCO DALŠÍHO K PROBLEMATICE HLUBINNEHO ULOŽIŠTE RADIOAKTIVNÍCH ODPADŮ, ZAZNAMENEJTE JEHO NÁZOR DO RÁMEČKU.

Strana: 8

OTÁZKY PRO TAZATELE (VYPLŇTE IHNEĎ PO SKONČENÍ ROZHOVORU)
ID.7 DOTAZANY JE:

MUŽ = 1

ŽENA = 2

ID.12 DOTAZANY:

JE OBCAN OBCE, KTERY ZDE DLOUHODOBE ZIJE..... 1

JE CHATAR/CHALUPAR, KTERY V OBCI TRAVI VICE NEZ POLOVINU

ROKU..... 2

**ID.8 KOLIK OSOB VAM ODMITLO TENTO KONKRETNÍ ROZHOVOR?
(ZAPOČÍTEJTE POUZE TY, KTERÉ PRAVDĚPODOBĚ VYHOVOVALY
POTREBNÝM KVOTAM)**

NIKDO NEODMÍTĚL = 98

ID.10 OBEC, VE KTERE ROZHOVOR PROBEHL

Tabulka se seznamem obcí pro danou lokalitu

Obec	Kód

Obec	Kód

Obec	Kód

 VEPIŠTE ČÍSELNÝ
KÓD ČÁSTI OBCE:

ID.11 KONEC ROZHOVORU:
HOD:

MIN:

EVIDENČNÍ ČÍSLO TAZATELE:

KRAJ

VSO

OSOBNÍ ČÍSLO

PŘÍJMENÍ TAZATELE:

Potvrzuji, že jsem výběr dotázaného a výzkumný rozhovor provedl přesně podle pokynů CVVM a že jsem dodržel pravidla Etického kodexu tazatele.

PODPIS:

DNE (označte):
PROSÍM, UJISTĚTE SE NA ZÁVĚR, ŽE:

 1. U VŠECH OTÁZEK JE VYZNAČENA ODPOVĚĎ RESPONDENTA – JE UDĚLÁN KROUŽEK KOLEM PŘÍSLUŠNÉHO KÓDU ODPOVĚDI.

 2. VŠECHNA HRANATÁ OKÉNKA V DOTAZNÍKU JSOU VYPLNĚNÁ ČÍSLY.

 3. POKUD RESPONDENT NA NĚKTERÉ OTÁZKY NEODPOVĚDĚL (FILTR, ODMÍTNUTÍ), V OKÉNKU JE VYPLNĚNO ČÍSLO „0“.

HODNOCENÍ VYPLNĚNÍ DOTAZNÍKU (DOPLŇÍ CVVM):

NAŠE BEZPEČNÁ BUDOUCNOST

SÚRAO

Správa úložišť radioaktivních odpadů

Dlážděná 6, 110 00 Praha 1

Tel.: 221 421 511, E-mail: info@surao.cz

www.surao.cz